

Partidul Național Liberal - X II -

1 mart. 1937 -

Partidul Național Liberal - X II -	1
1 mart. 1937 -	1
-----	8
Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară.14 nov.'36 - apr.'37	8
/continuare /	8
-----	8
1.a) . Amedeu Bădescu * , <i>Scurt istoric al Partidului Național-Liberal</i> , vol.II , 1937,'40	8
▣ Prefața	9
▣ Tineretul Liberal	9
▣ Liderii PNL și tineretul	9
▣ Dizidența " <i>Organizația de baricadă</i> "	9
▣ Gerontocrația liberală	10
▣ Lupta tineretului "ducist" cu legionarii	10
▣ Congrese, acțiuni , dizidență și revenire la matcă	10
▣ Guvernul Tătărăscu = guvernul lui Carol II	11
▣ Situația în PNLdupă asasinarea lui Duca	11
▣ Împăcarea cu Carol	11
▣ Triumviratul Tătărăscu - Inculeț -Frasanovici ;	11
▣ Grupul H	12
▣ " Părerii libere "	12
▣ Tineretul "independent"	12
▣ Moștenirea " ducistă" în politica externă	12
▣ Congresul studentesc Craiova (17 -19 apr'35 .)	13
▣ Curente și mișcări de tineret	13
▣ Politica externă Vezi la fișier Politică externă VI și VII	14
▣ Adversarii lui Titulescu	14
▣ Debarcarea lui Nicolae Titulescu (29 aug.1936)	15
▣ Declarațiile lui CZCodreanu	15
▣ Replica lui Amedeu Bădescu	15
1. b.) Al.Rotta (Fr.Rom),Interpelare : studenți naționaliști arestați , 1 mart.'37	15
▣ Comunicatul M.de Int. / 27 febr.'37	15
▣ Arestări abuzive : 14 studenți legionar	16
2. V.P.Sassu * (ministr.Juстиției) - răspunde lui Al Rotta - 2 mart.'37	16
*Notă LD -	16
▣ Comunicarea sfidătoare a lui Rotta	16
▣ Naționalismul constructiv al PNL	16
▣ Naționalismul distructiv –terrorist	17
▣ Guvernul își va face datoria	17
Armand Călinescu (PNT) / 2 mart.'37	17
▣ Răspunderea guvernului, a PNL	17
Victor Iamandi (ministr.Culte și arte) (p. 1808-1809) / 2 mart.'37	18
▣ Atentatul la viața lui Traian Bratu Doc.integral la fișier PNL - XII	18
▣ Naționalismul extremist	18
▣ Naționalism constructiv	18
▣ Naționalism extremist	18
▣ Răspunderile	18
▣ Personalitatea lui Bratu	19
▣ Problema tineretului, a studenților	19

▣ "Profesioniștii " terorii.....	19
▣ Guvernul - la datorie !.....	19
▣ Antifascism = comunism.....	20
3.) Atentatul contra lui Tr.Bratu, / Declarații, Senat, 2, 3 mart.'37.....	20
prof.dr.C.Angelescu (ministr.Ed.Naționale) (p. 1901) / 2 mart.'37.....	20
▣ Politica scoasă din universități !.....	20
▣ Guvernul își va face datoria.....	21
prof.Al.Lapedatu (președ.) (p. 1901) / 2 mart.'37.....	21
▣ Solidaritatea ardelenescă.....	21
4.) O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți; uniforme ; 3 martie' 37.....	21
▣ Închiderea căminelor studențești = un abuz guvernamental.....	22
▣ Interzicerea studenților de a face politică ?!.....	22
▣ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!.....	22
Goga -lamandi / 3 mart.'37.....	23
▣ Polemică pentru prioritate.....	23
▣ Concurență pentru naționalism.....	23
▣ Polemică privind " criminalitatea".....	24
▣ Concurență pentru patriotism.....	24
Goga / 3 mart.'37.....	24
▣ Uniforma = ordine și control.....	24
▣ Interzicerea uniformelor = abuz guvernamental.....	24
▣ Protecția muncii naționale.....	24
▣ Avocații, doctorii.....	24
▣ Concluzie : Succesiunea !.....	25
▣ Mișcarea națională.....	25
Victor lamandi (ministrul Culte și Arte) - răspuns - (p. 1834 - 1835) / 3 mart.'37.....	25
▣ Biserica - în preocupările PNL.....	25
▣ Tradiție și merite.....	25
▣ Biserica în România Mare.....	26
▣ Constituția 1923 - drepturi acordate.....	26
5.) CIC [Dinu] Brătianu , Circulară către org PNL ,/ interzicerea uniformelor / 9 mart. 1937...26	26
6.) N.Iorga - Aurelian Bentoiu* ,polemică fără obiect : vârstele ! , 20 mart.'37.....	27
-----	29
Guvern Tătăărăscu . Vacanța parlamentară . Succesiunea. Alegeri . 1937.....	29
-----	30
7.) Congresul tineretului PNȚ- Ilfov. , 4 oct.1937.....	30
Virgil Madgearu / 4 oct.'37.....	30
▣ Ordinea legală primejduită.....	30
▣ Coeziunea națională amenințată.....	30
▣ Dezorientarea , neîmplinirile guvernului liberal : # românizarea economică.....	31
# lacunele învățământului # problema minoritară.....	31
▣ Misiunea statului național –țărănesc.....	32
▣ Guvernarea liberală : bilanț negativ.....	33
8.) Întrunirea " Grupului H " , 7 oct.'37.....	34
Petre Ghiță / 7 oct.'37.....	35
▣ Precizări.....	35
▣ Secretul lungii guvernări.....	35
▣ Prestigiu și încredere peste hotare.....	35
▣ Configurația politică internă postbelică.....	35
▣ Extremismul de " stânga" și "dreapta".....	35
▣ Viabilitatea regimului democrat.....	36
▣ Problemele tineretului.....	36
▣ "Efectul Duca".....	36
▣ Detractorii democrației.....	37
▣ Extremismul de dreapta și de stânga.....	37

▣ "Naționaliștii de ocazie".....	37
▣ Goga ? PNC ?.....	38
9.) Gh.Tătărăscu , Declarații , / inaugurarea fortificațiilor de Vest / Oradea , 9 oct.'37.....	38
Liviu Nasta (ziarist) /.....	38
▣ Semnificația vizitei.....	38
▣ Programul vizitei.....	38
▣ Participanții : biserica ; armata ; societatea civilă ; org . PNL.....	38
Gh.Tătărăscu / 9 oct. '37.....	38
▣ Programul fortificării granițelor.....	38
▣ Colaborarea cu statele vecine.....	38
▣ Conviețuire normală cu minoritățile : drepturi și datorii.....	38
▣ Minoritățile și promovarea elementului românesc.....	38
▣ Programul vizitei.....	38
▣ Participanții : biserica ; armata ; societatea civilă ; org . politice.....	39
10.) Rev. " <i>Parlamentul Românesc</i> " - (11-20) / dedicat doctrinelor și partidelor / , 31 oct. '37	39
a.) 71 de partide ! Partide "confidențiale" - discuțiuni –.....	39
b.) Tabloul partidelor politice "naționale " și " constituționale".....	39
Redacția /.....	39
▣ Particola " <i>național</i> " din titulatura partidelor.....	39
▣ Partide " naționale" și " pseudo-naționale".....	40
▣ PNL și PNȚ - partide naționale " istorice ".....	40
▣ Partide " constituționale " și " neconstituționale".....	40
c.) Nicolae Petrescu , Evoluția doctrinelor politice	40
▣ Doctrine politice - partide politice.....	40
▣ Liberal (ă) - Conservator (e) -Socialist (ă).....	40
▣ Prezentul " deschis".....	41
▣ Dictaturile de dreapta sau de stânga.....	41
d.) Mihail Manoilescu , <i>Doctrine vechi și noi</i>	42
▣ Inexistența "doctrinelor vechi " în România.....	42
▣ Liberalism, conservaorism, țărănism ?!.....	42
▣ P.Liberal ? = nu a fost partid " liberal " !.....	42
e.) Gh.Bezviconi , Personalitățile politice ale Basarabiei de la unire încoace.....	43
▣ Generația II -a a politicianilor basarabeni.....	43
f.) Gh.Brătianu (PNL-2) Ce este un partid politic ?.....	43
▣ Criza sistemului partidist.....	44
g.) IDSuchianu , Ideologia ca factor al politicii românești.....	44
▣ Idee - ideologie – doctrină.....	44
▣ Poporanismul liberal ; poporanismul țărănist.....	44
▣ Antagonism PNL -PNȚ : primatul economic.....	44
▣ Stil de viață : orășenesc - rural.....	45
▣ Antagonism țărănism - toate celelalte curente.....	45
▣ Ideologii românești.....	45
11.) Târnosirea Catedralei ortodoxe la Sighișoara , 1 nov.'37.....	45
12.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37.....	45
a) Av. Gh.Slama (vice președ. la Capitală).....	46
▣ Succesiunea pentru Gh.Brătianu !.....	46
b.) Gh.Brătianu /.....	46
▣ PNL- 7 ani de opoziție.....	46
▣ Succesiunea ?.....	46
▣ Reîntregirea PNL ? (incompatibilități).....	46
c.) Const.Toma (secretar g-ral).....	46
▣ Solidaritate, loialitate , în jurul lui Gh Brătianu.....	46
d.) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37.....	46
▣ Solidaritate de generație și spirit înnoitor.....	46
Gh.Brătianu / 1 nov.'37.....	46
▣ Reîntregirea PNL ?.....	46

13) Gh.Tătărăscu , <i>Expozeu</i> , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37.....	47
▣ Guvernarea PNL : consolidare și propășire.....	48
▣ Recunoștință : Partidului , Parlamentului , Colaboratorilor.....	49
▣ Succesiunea.....	49
▣ Misiunea guvernului - încheiată ; Misiunea PNL - continuă.....	49
-----	50
Guvern de alegeri Tătărăscu. . 13 nov. – 1937.....	50
-----	50
14 .) Succesiunea : audiențele și condiționările MSR , 12- 13 nov.'37.....	50
Redacția /.....	50
▣ Succesiunea / 12 nov.....	50
▣ Consultările MSR cu șefii de partide. / 12 nov.....	50
▣ Tătărăscu la rege / 12 nov. , ora 12,30.....	50
▣ Tătărăscu la rege / 12 nov. ora 17,5.....	50
▣ Tătărăscu la rege / 13 nov. ora 4,5.....	51
▣ Negocierile lui Gh.Tătărăscu / 13 nov.după ora 5.....	51
▣ Frământări, contradicții , la PNL / 13 nov.'37 / ultima oră.....	51
▣ Poziția lui Dinu Brătianu.....	51
15. a) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971].....	51
▣ Geneza mișcării legionare din România.....	52
▣ " <i>Nașii</i> " Gărzii : liberalii, Vaida , Carol.....	52
▣ Asasinarea lui Duca (p. 32-36).....	52
▣ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60).....	53
▣ Guvernul Tătărăscu = guvern de coaliție.....	53
▣ CONCLUZII (p. 124-125).....	53
15.b) Alexandru Cantacuzino , <i>Opere Complete</i> , Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990.....	54
▣ Violența = un păcat necesar.....	54
▣ Sfințenia - mântuirea sufletului individual.....	55
▣ Eroismul - mântuirea neamului.....	55
▣ Lipsa conștiinței naționale românești.....	56
▣ Revoluția - singurul mijloc de schimbare.....	56
▣ România " <i>legionară</i> " - românul " <i>legionar</i> ".....	56
▣ Viziunea despre istoria și conducătorii României	57
▣ <i>Românul de mâine</i> =aliberal, creștin intolerant, antisemit, recunoscător și răzbunător.....	58
▣ Naționalismul legionar : supraomul, supranațiunea.....	58
▣ Delimitări de alte naționalisme.....	58
▣ Spiritul eroic revoluționar , mesianic : eul romano-thracic.....	58
▣ Antiteză cu valorile liberale , masonice.....	58
16.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov. 12 dec.'37.....	59
Al.Lapedatu / 12 dec.'37.....	60
▣ Guvernarea Tătărăscu.....	60
▣ Acțiunea dizolvantă , uzurpatoare, a lui Maniu.....	60
▣ PNL PNȚ : prerogativele Coroanei.....	61
▣ PNL , Coroana, Dinastia.....	61
▣ Guv.Tătărăscu -guvern antidemocratic ?!.....	61
▣ Stare de asediu ! Cenzură ! Decrete -legi !.....	61
▣ " <i>Naționalismul</i> " liberal - " <i>naționalismul</i> " lui Maniu.....	62
▣ Atitudinea față de minorități.....	62
▣ Iuliu Maniu –Camarila.....	62
Nicolae Iorga / 12 dec.'37.....	62
▣ Motivarea prezenței lui.....	62
▣ Maniu - personaj maghiarizat politicește.....	62
17) Gh.Tătărăscu , discurs radio , înfăptuirile de ieri , programul de mâine , 12 dec.'37.....	63
▣ Campania electorală.....	63
▣ Guvernarea de 4 ani.....	63
▣ Programul de mâine = program de continuitate.....	64

▣ Era reformelor.....	64
▣ Acuzele lui Iuliu Maniu.....	64
▣ Maniu : Pact de neagresiune cu Garda de Fier !.....	64
▣ Legenda " <i>forțelor oculte</i> " ?! : omagiu MSR Carol II.....	64
▣ Eșecul guvernării Maniu (1928 -1930).....	64
▣ Maniu și compromiterea lozincii " <i>demnității naționale</i> "	64
▣ Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu	64
▣ Apel la încredere în guvern.....	64
18.) Al.Gh.Donescu (primarul Capitalei) , Întrunire de suflet , 12 dec.'37.....	64
19.) I.Costinescu, AlGh.Donescu , întrunire , culoarea de Negru a Capitalei , 12 dec.'37.....	65
Al.Gh.Donescu / 12 dec.'37.....	65
▣ Campanie electorală josnică, infamă, de rea-credință	65
20.) Dinu Brătianu, " <i>Partidele și extremismul</i> " , ? dec.'37.....	65
21.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37.....	66
"Dimineața " / 24 dec.'37.....	66
▣ Ipotezele în discuție.....	66
▣ Camera. Totalizări pe țară.....	67
" <i>Parlamentul Românesc</i> " / 31 dec.'37.....	67
▣ Cameră .Totalizări pe țară.....	67
▣ 387 deputați aleși.....	67
" <i>Dimineața</i> " / 24 dec.'37.....	68
▣ Alegerile pentru Senat.....	68
" <i>Dimineața</i> " / 24 dec.'37.....	68
▣ Alegerile pentru Senat.....	68
▣ Alegeri petru Senat ,București.....	70
" <i>Parlamentul Românesc</i> " / 31 dec.'37.....	70
▣ Senatorii aleși.....	70
▣ Aleșii Consiliilor comunale și județene.....	71
▣ Senatori de drept.....	71
▣ Președinții Ad.Naț de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia , care au declarat Unirea	71
Ion Inculeț.....	71
-----	71
Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 10 febr.'38.....	71
-----	71
22.) Carol al II-lea ,Regele României, <i>Însemnări zilnice</i> , 2 nov.- 31 dec.'37.....	72
▣ Succesiunea ;.....	72
▣ Alegerile.....	72
▣ Formule de guvernare post –electorale.....	73
23.) Armand Călinescu , <i>Însemnări zilnice</i> : 23-28 dec.'37.....	73
▣ Mesaje , tratative, culise.....	73
▣ Tătărăscu, Dinu Brătianu.....	73
24.) " <i>Parlamentul Românesc</i> " : / succesiunea ; guvernul ; personalități / 31 dec.'37.....	73
Revista / 31 dec.'37.....	74
▣ Căderea guvenului liberal = victoria votului universal	74
▣ Greșala lui Tătărăscu ; delicateța lui Dinu Brătianu.....	74
25.) Al.Vaida Voevod, <i>Memorii, / Retrospectivă interbelică / [1945 ?]</i>	74
▣ Camarila ?!.....	74
▣ Guvern de coaliție ?.....	74
▣ Soluția Goga + grup PNȚ.....	74
▣ Pactul Maniu -Codreanu.....	75
▣ Cartelul Vaida -Tătărăscu.....	75
26.) Reunificarea PNL , fuziunea PNL-g cu PNL , 9 - 17 ian.38.....	75
▣ Circularele lui Dinu Brătianu / 10 ian.'38.....	75
▣ Scrisoarea lui Gh.Brătianu / 9 ian.'38.....	76
▣ Sfatul președ. județeni / 17 ian.'38.....	76
▣ DinuBrătianu -Gh.Brătianu -Gh.Tătărăscu.....	76

▫ Interceptări telefonice 10 - 25 ian. '38.....	76
27.) Armd.Călinescu , Însemnări 10, 12 , 13 ian.'38.....	77
-----	78
Guvern Oct.Goga . Alegerile Anunțate pentru 4-6 mart.'38.....	78
-----	78
28.) CIC Brătianu, Gh.Tătărăscu, campania electorală , 21 - 30 ian.'38.....	78
▫ Circulară / 21 ian.'38.....	78
▫ Liste cu propuneri de candidați , pe județe	78
29.) PNL - PNȚ - alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie	
-----	78
CIC.Brătianu, Gh.Tătărăscu / 9 febr.'38.....	79
▫ Circulară.....	79
▫ Invitație.....	79
30.) Armand Călinescu , Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9 febr. '38.....	79
▫ Liderii de partide : Maniu - Brătianu.....	80
▫ Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern	80
▫ Regele , Tătărăscu, Călinescu, Urdăreanu : planul loviturii de stat.....	80

Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară.14 nov.'36 - 20mart..'37
/continuare /

- 1.a. **Amedeu Bădescu *** , Tineretul național-liberal,[ducist] 1930-1937 , 1936-37
Partea a II-a , scris în 1937 **De folosit la problematica cronologică '34-'37**
- 1.b. **Al.Rotta** (Fr.Rom),Comunicare : studenți naționaliști arestați , 1 mart.'37
Madgearu (PNȚ) , **Goga** (PNC)- intervenții , precizări, delimitări .
/Curentele extremiste : naționaliști versus comuniști & antifasciști]
- 2.. **V.P.Sassu *** (ministr.Justiției) - răspunde lui Al Rotta - 2 mart.'37
Al.Rotta -replică
Atentatul contra lui Tr.Bratu (1 mart) - în dezbaterea Camerei .
Armand Călinescu (PNȚ) **Victor Iamandi** (ministr .Culte și arte) ,
Gr.Iunian (PRȚ) **GH.I.Brătianu** (PNL-2) **VTPrelipceanu** (PNC)
G.A.Cuza (PNC) **O.Goga** (PNC)
3. **Atentatul contra prof.rector Tr.Bratu**, Senat, 2, 3 mart..'37
prof.C.Stoicescu prof.I.Botez prof.Dragomir Hurmuzescu
prof.dr.**C.Angelescu** (ministr. Ed.Naț), prof.**Al.Lapedatu** (președ.Senat)
prof.N.Iorga **prof.ACCuza** IPSS dr.Miron Cristea (Patriarhul României)
4. **O.Goga** : Comunicatul Guvernului - despoliticianizarea ! 3 mart' 37
/ studenți / preoți / uniforme / protecția muncii românești /
Vict.Iamandi (ministr.Culte și Arte) ; **Valer Pop** (ministr.Industr)
I.Nistor (ministr.Muncii) - răspunsuri, polemici
5. **CIC [Dinu] Brătianu** , Circulară către org PNL ,/ interzicerea uniformelor / 9 mart. 1937
6. **N.Iorga - Aurelian Benteoiu *** , polemică între generații , 20 mart.'37
/ Meritocrația / senatorii de drept - "subminiștrii" / desconsiderarea tinerilor /hărțuiala /
/ competențele parlamentare și guvernamentale / demnitatea /

Guv.Tătărăscu . Vacanță parlamentară . apr- 11 nov. 1937

7. **Congresul tineretului PNȚ- Ilfov** , 4 oct.1937
Virgil Madgearu (secretar g-ral PNȚ ; șeful PNȚ Ilfov)
/ Critica guvernării liberale / programul PNȚ / statul național-țărănesc /

8. Întrunirea "[Grupului H](#)" , 7 oct.'37
[Petre Ghiață](#) (vicepreșed.Camerei), [Declarație](#) ,
[Guvernarea liberală.Între democrația națională și extremism . Problema tineretului .](#)
[/ extremismul de stânga și de dreapta / lupta pentru democrație /](#)
9. [Gh.Tătărăscu](#) , [Declarații](#) , / inaugurarea fortificațiilor de Vest / Oradea , 10 oct.'37
[/ colaborarea cu vecinii / minoritățile / promovarea elementului românesc /](#)
10. Rev."[Parlamentul Românesc](#)" - (11-20) / dedicat doctrinelor și partidelor / , 31 oct. '37
 - a. [71 de partide ! Partide "confidențiale"](#) - discuțiuni -
 - b. [Tabloul partidelor politice "naționale " și " constituționale"](#)
 - c. [Nicolae Petrescu](#) , [Evoluția doctrinelor politice](#) .
 - d. [Mihail Manoilescu](#) , [Doctrin vechi și noi](#)
 - e. [Gh.Bezviconi](#) , [Personalitățile politice ale Basarabiei de la unire încoace](#)
 - f. [Gh.Brătianu](#) , [Ce este un partid politic ?](#)
 - g. [IDSuchianu](#) , [Ideologia ca factor al politicii românești](#)

-
11. Tânosirea Catedralei ortodoxe la Sighișoara , 1 nov.'37
 12. [Gh.Brătianu](#) , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37
 13. [Gh.Tătărăscu](#) , [Expozeu](#) , șed.CC al PNL , [4 ani de guvernare](#) / 2 nov.'37

[Guvern de alegeri Tătărăscu](#) . 13 nov. - 1937

[Vezi la fișier Guvern Tătărăscu XV](#)

-
14. Succesiunea : audiențele și condiționările MSR , 12- 13 nov.'37
[I.Mihalache](#) : refuză formarea guvernului condiționat
[Gh.Tătărăscu](#) demisia și reînșărcinarea cu [formarea guvernului](#)
▫ [Manifestul guvernului către țară](#) , 22 nov.'37 - [vezi fișier Guvern](#)
 - 15.a. [Zaharia Boilă](#) , [Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare](#) , retro' 22 -'41
 - 15.b. [Alexandru Cantacuzino](#) , [Opere Complete](#), Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990
[Doc.integral](#) , [G de F , 1 bis](#).
 16. Întrunire guvernamentală la Brașov ,Declarații și cuvântări , 12 dec.'37
[Al.Lapedatu](#) (PNL) , [Voicu Nițescu](#) (Fr.Rom.) , [N.Iorga](#) (PND)
[/ Realizările guvernului / răspunsuri la criticile lui Maniu /](#)
 17. [Gh.Tătărăscu](#) , discurs radiofonic : înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 12 dec.'37
[/ Realizările guvernării / Programul viitor / răspuns la criticile lui Maniu /](#)
 18. [Al.Gh.Donescu](#) (primarul Capitalei) , Întrunire de suflet , 12 dec.'37
[/ invalizi, orfani și văduve de război /](#)
 19. [I.Costinescu](#), [AlGh.Donescu](#) , întrunire , culoarea de Negru a Capitalei , 12 dec.'37
 20. [Dinu Brătianu](#) , [Partidele și extremismul](#), unde? când ? dec.'37
 21. [Rezultatele alegerilor parlamentare](#) , 20 , 22 dec.'37
[/ Guvernul n-a întrunit 40% / Repartizarea partidelor în Cameră / Deputații aleși /](#)
[/ Alegerile pentru Senat : Capitala și țara / Senatorii aleși și de drept /](#)

[Guvern Oct.Goga](#) . Succesiunea .Guvernarea . 29 dec.'37 - 9 febr.'38

-
22. Carol al II-lea ,Regele României, [Însemnări zilnice](#) , 2 nov.- 31 dec.'37
[/ Eșecul alegerilor / guvern Goga + dizidența Armd.Călinescu /](#)
 23. [Armand Călinescu](#) , [Însemnări zilnice](#) : 23-28 dec.'37
[/ săptămâna tranzacțiilor / poziția Tătărăscu , Dinu Brătianu /](#)
 24. "[Parlamentul Românesc](#)" , număr special , 31 dec.'37
[/ Suceșiunea , circumstanțe : greșala PNL , a lui Tătărăscu /](#)
 25. [Al.Vaida Voevod](#) , [Memorii](#) , / [Retrospectivă interbelică](#) / [1945 ?]
[/ Eșecul alegerilor : "diniștii" și Franasovici / /](#)
 26. [Reunificarea PNL](#) , fuziunea PNL-g cu PNL , 10 - 17 ian.38
[/ Circularele lui Dinu Brătianu / Scrisoarea lui Gh.Brătianu /](#)
[/ Deleg.Permanentă PNL / Sfatul președ. județeni / Declarații /](#)
[/ Gh.Tătărăscu -secretar general / Campania electorală /](#)

- /Disensiuni în PNL din cauza fuziunii cu georgiștii /
27. Armd.Călinescu , Însemnări , 10 - 14 ian.'38
/ discuție cu Urdăreanu : situația politică / eventualități și măsuri preventive /
/ discuție cu Rex / dilemă : convocarea parlamentului ? dizolvare ? alegeri ? /
/ refacerea unității PNL / pericolul unei acțiuni Maniu -Dinu Brătianu /

Guvern Oct.Goga . Alegerile Anunțate pentru 4-6 mart.'38

28. CIC Brătianu, Gh.Tătărăscu, Circulare . campania electorală , 21 - 30 ian.'38
29. PNL - PNȚ - alegeri și culise pentru succesiune , 3 - 9 febr.'38
/ Dinu Brătianu-lui.Maniu : întâlniri, eventual alianță ; denunță Garda de Fier /
30. Armand Călinescu , Însemnări ../ Carol / Atmosferă ,culise , planuri / 1-9 febr. '38
/ Maniu - Brătianu - împotriva G de F /
/ Regele , Tătărăscu, Călinescu, Urdăreanu : planul loviturii de stat
31.

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară.14 nov.'36 - apr.'37

/continuare /

1.a) . Amedeu Bădescu * , Scurt istoric al Partidului Național-Liberal, vol.II , 1937,'40

Tineretul național-liberal, 1930-1937 , 1936-37

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar nr. 1281; Mss predat la 1 sept.1967)

[Printre puținele lucrări despre PNL , scrise de martorii acelor vremi ...
mai degrabă ar trebui considerată o carte de amintiri , decât de istorie .
Datorită avaturilor prin care a trecut, voi lua informațiile cu mari rezerve.
Pentru mine , ca istoric, lucrarea lui Bădescu este o dovadă că istoriile partidelor
scrise de partizani , mai ales dacă au mai fost și dizidenți , sunt ultra subiective,
deseori eronate și pline de considerații afective , emoționale.
Dar ... au o savoare aparte și oferă unele amănunte interesante .
Din cartea lui , aflu ce s-a ales de " duciști" și " ducism" după moartea lui Duca]

* Notă. -----

Născut în 1911 . studentDrept , apoi avocat , București , publicist la " *Dacia Nouă*" .
După 1944, a făcut parte din dizidența Tătărăscu, colaborând cu regimul procomunist și
pro-sovietic - " stânga" , nu ?! - până la căderea în disgrație a lui Tătărăscu .
În 1949, este arestat , condamnat și închis în penitenciarele din Jilava, Aiud și Botoșani .
(Cf.Ovidiu Ionițoiu, Dicționar, A_B, p. 137) Așa se explică de ce manuscrisul lui
a ajuns la ISISP, via securitate. -----

☒ **Prefața**

☒ **Tineretul Liberal / retro 1930 /**

☒ **Liderii PNL și tineretul**

☒ **Dizidența " Organizația de baricadă "**

☒ **Gerontocrația liberală**

☒ **Lupta tineretului "ducist" cu legionarii . /retro 1933-'34 /**

☒ **Congrese, acțiuni , dizidență și revenire la matcă**

☒ **Congresul studențesc , Băile Herculane (apr.'34)**

☒ **Guvernul Tătărăscu = guvernul lui Carol II**

- ▣ Situația în PNL după asasinarea lui Duca
 - ▣ Triumviratul Tătărăscu - Inculeț - Franasovici ;
 - ▣ Împăcarea cu Carol
 - ▣ "Grupul H "
 - ▣ " Părerii libere "
 - ▣ Tineretul "independent" ["ducist"]
 - ▣ Moștenirea " ducistă" în politica externă
 - ▣ Congresul studentesc Craiova (17 -19 apr'35 .)
 - ▣ Curente și mișcări de tineret ('34-'37)
 - ▣ Politica externă (1934-1936) [Vezi la fișier Politică externă VI și VII](#)
 - ▣ Adversarii lui Titulescu : [Camarila - Argetoianu - Goga](#)
 - ▣ [Debarcarea lui Nicolae Titulescu](#) (29 aug.1936)
-

▣ Prefața

[LD : În Prefață , A.B. dă o serie de informații privind redactarea lucrării]
 partea I-a ('30-'36) a scris-o în ian.'37
 partea a II-a ('37-40) , a scris-o în nov.'40
 partea a III-a ('40-'44) a scris-o în 1949
 Partea I-a a scris-o pentru procesul deschis în ian.1937 , între P.Liberal și Tineretul Liberal.
 Partea a II-a a scris-o pentru eventualitatea că ar dispărea , din cauza represiunilor legionare ,
 imediat ce a reușit să evadeze din închisoarea poliției legionare .De aceea, este scrisă sumar .
 Partea a III-a a scris-o prin martie '45 , când ambele grupări liberale (Tătărăscu ; D.Brătianu)
 atăcau tineretul liberal " independent " și pe șeful său.

[Amedeu Bădescu](#) / 1937 / retro 1930 /

▣ Tineretul Liberal

S-a înscris la tineretul liberal în 1930, la 20 de ani . A fost membru activ între 1930-1948
 Organizația avea cca 4000 membri .Președinte - prof.univ. [Mihai Berceanu](#) (numit de partid)
 Secretar g-ral - [I.Vântu](#) (dr în Drept, numit de partid)
 Sediul organiz .era deasupra cinematografului "Marna" (apoi "Feroviar") în cabinetul
[dr. Anton Ionescu](#) (vice-președ. al org.PNL de Verde)
[Vintilă Brătianu și IG Duca](#) veneau adesea la clubul tineretului .
 La dizidența [Gh.Brătianu](#) (1930) , mulți tineri îl urmează.
 În 1931, când Duca a devenit președ. PNL, a mutat " grupul de la Marna ",
 la sediul clubului central, de pe Calea Victoriei .
 Tineretul liberal a avut mari merite în combaterea " *dreptei politice*"

[Amedeu Bădescu](#) / 1937 / retro 1933 /

▣ Liderii PNL și tineretul

▣ Dizidența " Organizația de baricadă "

- [LD : informații disparate]
- / [I.Inculeț](#) , : profesor de fizico-matematică, amic cu Kerensky, "copilul teribil" al Basarabiei ,
 a dat mult de furcă partidului între 1933-1938 .
 A murit prematur și misterios în toamna anului 1940 .
- / [Valer Pop](#) , a fost luat de PNL pentru că era ardelean și naționalist ,
 pentru a contracara curente din alte partide. A devenit figură preponderentă
 în guvernul Tătărăscu ('34 -'37)

/ Spre deosebire de perioada dinainte de război , când [IICBrătianu](#) a luat în partid multe elemente tinere , progresiste (" generoșii ") , deschizând porțile partidului pentru tineret , după război s-a instalat o anchiloză , între 1922-1930

/ [IGDuca](#) a înțeles necesitatea creerii unei organizații puternice de tineret , câștigându-l pentru această idee și pe [Vintilă Brătianu](#) .

Cu toate acestea , tineretul era privit cu mari reticențe de către gerontocrația liberală

/ Tineretul liberal editează ziarul " *Românul* " (a lui Rosetti) în mod simbolic ; are organizații județene și locale ; are o mare activitate propagandistică ;

/ În febr. 1933 , el (Bădescu) a scris un articol despre G de F , pe care " *Viitorul* " nu voia să-l publice .

Duca a apreciat articolul , dar a spus că nu poate fi publicat .

Această dezamăgire îl va împinge pe Amedeo Bădescu la ...

" dizidența tineretului liberal " , pe care PNL a refuzat tot timpul să o recunoască .

A avut titlul de " Organizația de baricadă " , era independentă , deseori în dezacord cu partidul . Cu mari merite în lupta anti-legionară . A avut mare influență printre studenți .

[Amedeu Bădescu / 1937](#)

▣ Gerontocrația liberală

- Fenomenul " gerontocratic " a dăunat mult adaptării PNL la realitățile românești contemporane . Beneficiară a marilor realizări naționale (întregirea , votul universal , ref.agrară , Constituția) a devenit fatalmente conservatoare și reacționară

la capătul victoriei sale ; va părăsi greu puterea ; va deveni opacă înnoirilor ; va deveni exagerată și anacronică ; va intra în conflict cu noile generații .

Georgiștii nu au procedat la fel . Legionarii aveau față de fam.Brătianu I atitudine tolerantă .

[Amedeu Bădescu / 1937 , retro 1933-'34](#)

▣ Lupta tineretului " ducist " cu legionarii .

▣ Congrese , acțiuni , dizidență și revenire la matcă

/ Tineretul liberal luptă activ contra G de F

/ Legionarii aveau față de [fam.Brătianu](#) o atitudine tolerantă .

La procesul asasinării lui Duca , un legionar ar fi declarat că o dată

s-a ratat asasinarea lui Duca pe Calea Victoriei ,

numai pentru că era la braț cu Dinu Brătianu !

/ Îngrijorat de problema legionară , [Duca](#) a hotărât să imprime PNL o excepțională combativitate anti -legionară ; să înscrie în programul PNL , rezolvarea acestei probleme ; să organizeze tineretul liberal pentru ca pe planul generației

să se facă față cu succes acestei lupte . De aceea a și fost asasinat .

/ În febr. 1933 , el (Bădescu) a participat la o reunire cu [Duca](#) , [Tătăărăscu](#) , [dr.Angelescu](#) , [Vict.Antonescu](#) , [C.Tătăranu](#) , [Tancred Constantinescu](#) , [Mircea Djuvara](#) , [Bebe Brătianu](#) ,

la care s-a discutat despre un articol al său contra G de F

pe care " *Viitorul* " a refuzat să-l publice . Duca a apreciat articolul , dar a spus că nu poate fi publicat . Această dezamăgire îl va împinge pe Amedeo Bădescu la ...

" dizidența tineretului liberal " , pe care PNL a refuzat tot timpul să o recunoască .

/ În PNL , după asasinarea lui Duca , guvernamental , o fracțiune considerabilă (cu mari poziții politice și economice) respira ușurată și preconiza

În PNL guvernamental , o fracțiune considerabilă (cu mari poziții politice și economice)

respira ușurată și preconiza ca " *băeții* " să nu fie tratați cu severitate ;

unii spuneau că Duca era vinovat de politica riscantă ,

că a greșit grav dizolvând G de F și pliiind PNL spre stânga ;

/ În aprilie 1934, organizează un congres la Băile Herculane. A fost pregătit special pentru a lupta contra mișcării legionare . S-a hotărât ca la congres, să se trateze dosarul complet al asasinării lui Duca ; să se arate studenților adevăratele interese ale poporului român ; să se facă procesul G.de F și să se ceară eliminarea legionarilor dintre studenți .

Dar adversarii își încep activitatea potrivnică . Iamandi este și el influențat ! .

Trenul pus la dispoziția Centrului studențesc -București a fost întârziat și cazat departe ;

În oraș, mulțime de legionari, cuziști, și Forțe de ordine !

În iunie 1934, tineretul disident se reîntoarce la matcă .

[Amedeu Bădescu / '37](#)

▣ **Guvernul Tătărescu = guvernul lui Carol II**

" Prețul plătit de PNL pentru a rămâne la putere după asasinarea șefului, a fost acesta :
consolarea pentru pierderea suferită ; cu răsplata unei lungi guvernări ;
absolvirea tuturor vinovaților de asasinarea lui Duca, cu excepția celor 3 autori materiali ;
închiderea procesului politic al asasinatului ;

interzicerea rememorării lui Duca, a vieții și operei sale ;

După asasinarea lui Duca, ordinea publică și justiția militară au fost total

la ordinul lui Carol II și al camarilei, care a înlăturat complet PNL ...

pentru a se ajunge ușor la verdictul urmărit .

[Amedeu Bădescu / 1937 , retro ' 34](#)

▣ **Situația în PNLdupă asasinarea lui Duca**

▣ **Împăcarea cu Carol**

▣ **Triumviratul Tătărescu - Inculeț -Frasovici ;**

În dizidența lui Gh.Brătianu :mare bucurie și chiar glasuri care justificau asasinatul ;

În PNL guvernamental , o fracțiune considerabilă (cu mari poziții politice și economice)
respira ușurată și preconiza ca " băeții" să nu fie tratați cu severitate ; unii spuneau că Duca era
vinovat de politica riscantă , că a greșit grav dizolvând G de F
și pliiind PNL spre stânga ;

##Existau și devotații lui care ... se va vedea ce vor face în 1937 -1938

" Indiscutabil Duca a intenționat să-și bazeze guvernarea lui pe noua stângă a partidului I .

"Duciștii " au fost cei mai revoltați contra G de F și a numeroșilor lor complici ,

contra regelui și a camarilei . Printre ei : [Gh.Tătărescu](#) , [Victor Iamandi](#) ,

[R.Frasovici](#) , [dr.Costinescu](#) , [Manolescu -Strunga](#) , [P.Bejan](#) , [C.Tătăranu](#) ,

[P,Gheață](#) , [Aurelian Benteoiu](#) , [Tib.Moșoiu](#) ș.a.

Dar , după îngroparea lui Duca, după deschiderea " sucesiunii " la partid și la guvern,

" ducismul " , răzbunarea lui, principiile șefului mort, ... au fost date uitării .

Senzațională a fost apariția lui [I.Inculeț](#) , cu " ramura de măslin" din partea lui Carol ,

pe care Duca nu l-a putut evita la Interne .

Nu intrase în PNL din convingeri, dar fusese primul basarabean " liberal "

Chiar când va fi înlocuit la Interne cu [D.luca](#) (fost amic și protejat a lui Duca)

el va rămâne " omul nr 2 " în guvern, ca vicepreședinte a Consil.de miniștri .

camarilist, neagreat de mulți liberali, adversar al fam.Brătianu ,

vinovat de asasinarea lui Duca , tolerant cu mișcarea legionară,

cu tendințe regionaliste basarabene ,

Se creează triumviratul [Tătărescu -Inculeț -Frasovici](#) , susținut de o mare parte din PNL În

timpul guvernării Tătărescu , PNL și guvernul se înfeudează lui Carol ,

respectând vastul " complot al tăcerii" privind asasinarea lui Duca ..

Prin alegerea lui [Dinu Brătianu](#) la șefia PNL, este obținută și adeziunea celorlalți .

▣ Grupul H

- PNL era frământat de diverse curente :
Grupul " H" , " Părerii libere " , " prietenii fam. Brătianu " .

Cel mai numeros și zgomotos era "*grupul H*" , inițiat de [Victor Iamandi](#) ,
secondat de [Petre Bejan](#) și [Petre Gheată](#) (duciști, democrați, patrioți, antilegionari, populari,
dinamici) . Obiectivele grupului :

- susținerea lui Gh.Tătăărăscu și timorarea lui Dinu Brătianu ;
- politică democratică, anti-legionară ;
- lupta contra liberalilor " bătrâni" , și promovarea " tinerilor"

La început, "*grupul H*" a afișat un " ducism" reticent. Dar , după retragerea " în umbră"
a lui Iamandi, politica anti-legionară și contra " bătrânilor" va continua în surdină.

"*Grupul H*" s-a creat pentru mobilizarea permanentă a majorității parlamentare
în jurul guvernului Tătăărăscu , care trebuia să acționeze prompt la *ora " H"* .

Majoritatea parlamentarilor liberali s-au încadrat acestui grup. Lui i s-au alăturat
un număr mare de prefecti și primari . A fost cel mai puternic sprijin pentru Tătăărăscu .

El și-a îndeplinit cu prisosință această misiune, **chiar dacă** a avut și atitudini " paradoxale "
(ex. I-au sprijinit pe Inculeț , " omul regelui" ! , despre care se bănuia că a știut ,
ca și Carol , că se pregătește asasinarea lui Duca ! ; cu toate astea, menajul dintre grup și
Inculeț , a mers foarte bine !)

▣ " Părerii libere "

A făcut risipă de zel pentru a-și dovedi independența , neapartenența
la cei doi șefi (Brătianu și Tătăărăscu) .

Deși făceau dovezi "*pro-brătieniste*" , în fapt erau mai atașați de Tătăărăscu .

Grupul era compus din oameni care , în majoritate , cunoscuseră problemele
de guvernare (secretari , șefi , directori de cabinete , consilieri , prefecti , membri în consilii
de administrație) Profesioniști remarcabili, formați politic de Duca,
contingent de liberali noi , pe care Duca intenționa să-i folosească în guvernarea sa.

Șeful grupului, [Costel Tătaranu](#) , fost secretar al lui Duca .Din grup se remarcă :

[Aurelian Benteoiu](#) , [D.Alimănișteanu](#) , [Al.Alexandrini](#) , [Valer Pop](#) ,
[Mircea Cancicov](#) , [Hurmuz Aznavorian](#) , [I.Vântu](#) . ș.a,ș.a.

Existau și numeroși liberali (parlamentari sau guvernamentali) care nu făceau parte din nici o
grupare , care au reprezentat elementele de armonizare , de legătură între aceste grupări .

Printre ei, dr.[C.Angelescu](#) , dr.[I.Costinescu](#) , [VVSassu](#) ,[Al Doneșcu](#) .

[Amedeu Bădescu](#) / 1937 / retro' 33-'34 (p. 103-110)

▣ Tineretul "independent"

▣ Moștenirea " ducistă" în politica externă

Reîntors la matcă, tineretul liberal independent luptă pentru a determina guvernul
să înfăptuiască programul de guvernare elaborat de Duca ;

să sprijine în politica externă pe Nicolae Titulescu ;

să lupte împotriva legionarilor ; să aibă legături cu elementele de stânga.

Parastasul de la Urșani , la 6 luni de la moartea lui Duca (biserița de lângă Cula de la
Măldărești) . [George Duca -fiul](#) , care ocupa un post modest în diplomație în Extremul Orient,
după venirea în țară a fost în contact permanent al tineretului independent .

Dar i s-a cerut să plece din țară , din " înalte" rațiuni politice .

Ani de zile apoi, George Duca a fost ținut într-un fel de " ostracizare" politică .

La Urșani, tineretul a elaborat și a depus un Jurământ memoriei lui Duca , ce va deveni Programul tineretului liberal între 1934-1937

Titulescu nu a considerat pierderea lui Duca ireparabilă .

Avea mare încredere în " occidentalismul " lui Carol .

El credea că va impune regelui o politică similară cu cea dusă de Duca .

Practic , însă, Titulescu greșea. De aceea a fost supărat , șocat , până la sinucidere , la debarcarea sa.

Duca și Titulescu erau deseori acuzați că reprezintă în România "iudeo-masoneria", și capitalismul occidental.

Această propagandă a fost pretutindeni arma cea mai folosită , oriunde democrația burgheză era în carență, mai ales acolo unde orânduirea burghezo-capitalistă nu întrunea adevărată majoritate .

În felul acesta , orânduirea burgheză capitalistă națională , era considerată "o sucursală " a celei mondiale , servind unor scopuri antinaționale.

Dreapta , fasciștii, au generalizat , considerând capitalismul mondial de esență iudeo -masonică , care avea în francmasonerie, instrumentul mondial de dominație.

La acest stălp al infamiei au fost puși și Duca și Titulescu , contesându-li-se valoarea tradițională a politicii pro-franceze, pro-engleze a României .

Între Titulescu și grupul independent de tineret, a existat o afectuoasă amicizie, începută în 1934, când a venit Barthou la București .

[Amedeu Bădescu / 1937 / retro 1935 /](#)

▣ **Congresul studențesc Craiova (17 -19 apr'35 .)**

▣ **Curenți și mișcări de tineret**

[LD : 19 nov.'2003 . Din acest p.d.v, mărturiile lui Bădescu sunt foarte prețioase , oferind explicații verosimile privind acuzele la adresa guvernului Tătăărăscu că a avut o politică echivocă, duplicitară , față de Gardă .

Este o variantă .O înregistrez ca atare .

Dar : acum când sunt pe punctul de a încheia documentarea referitoare la perioadă , când am o viziune integratoare asupra întregii perioade,

când știu complicatul păenjenis țesut dinspre ambele curenți extremiste

- de dreapta și de stânga - mă gândesc dacă... prin atitudinea guvernului, nu s-a evitat , astfel, ciocnirile dintre cele două curenți , care ... vădeau aceleași tendințe " belicoase" evitându-se un război civil. Cu atât mai mult cu cât , cum mărturisește Amedeu Bădescu, tineretul acela "independent", folosea deseori "ca paravan" pe cușiști , (în concurență pe terenul luptei naționale) Este și aceasta o ipoteză .]

[Eugen Titeanu](#) (subsecretar la Interne ; "Fuché" -ul acelor vremi !)

a fost desemnat cu supravegherea congresului.

El a fost intimidat de legionari , cerând independenților să nu participe la congres .

Congresul a fost desfășurat sub indicația președintelui Ioan Moța (vice-șeful legionarilor)

În listele propuse la congres de Virgil Rădulescu , în "Cartea neagră a trădării" ,

figurează pe primele locuri : [Victor Iamandi](#) , [M.Stelescu](#) ("Cruciada Românilor") , [Amedeu Bădescu](#) ("Acțiunea studențească") (Cf." Universul" , nr. 109, șed. din 20 apr.'35)

"Cartea neagră a trădării" , inaugurată la Congresul studențesc de la Craiova, a fost o infernală "agendă a crimei naționale" ,

ridicată la rangul de "necesitate de stat" mereu arătată tineretului.

" Adversarii Gărzii de Fier sunt introduși în seria trădătorilor , care au dus la dispariția fizică și prăbușirea unor mari figuri naționale și a operei lor :

Ion Vodă cel Cumplit, Mihai Viteazul, Horia și Avram Iancu , Tudor Vladimirescu "

Era un act de teribilă felonie , de profanare a istoriei , și de instigare la crimă .

Orice adversitate față de Gardă, era taxată de "trădare națională".

O delegație a tineretului independent a fost la [Tătăărăscu](#) , avertizându-l asupra gravității activității legionarilor . Acesta s-a arătat indignat , dar a cerut "moderație" ,

promițând măsuri în limitele posibilului .[Ion Inculeț](#) (Interne) le-a spus că cine vrea să-și păzească pielea, să-i lase pe legionari în pace , să nu-i irite . În urma acestei întrevveri, raporturile dintre guvern și tineret trec iar printr-o fază critică , constatându-se o anumită complicitate și indiferență a guvernului, care a încurajat Legiunea. Opinia publică a reacționat vehement la pasivitatea guvernului față de *Congresul de la Craiova* . Tineretul independent, a luat legătura cu diverși oameni politici democrați : [dr.N.Lupu](#), [Gr.Iunian](#), [Dem Dobrescu](#), [V.Madgearu](#), [Armand Călinescu](#), [M.Ralea](#), [Petre Andrei](#), [Ghiță Pop](#) , [Constantin Stere](#) ș..a. Cadre din PNL au intervenit energic împotriva lui Inculeț și Titeanu . Au urmat scuze și explicații . Titeanu a trebuit să dea explicații (iulie 1935) , unui grup invitat la Ministerul de Externe : Titulescu , [dr.Lupu](#), [Armand Călinescu](#) , [Amedeo Bădescu](#) , [Mircea Djuvara](#) (trimis de Dinu Brătianu) Titeanu a spus că a vrut să cruțe viața studenților antilegionari , și de aceea nu i-a lăsat la Craiova . Surpriza a constituit-o constatarea că fam.[Brătianu](#) , [Dinu](#), [Bebe](#) (secretar general interimar în locul lui Tătăărăscu) , erau profund democrați , dușmani ireductibili ai fascismului , ai dreptei, ai mișcării legionare . [Petre Bejan](#) , alături de [Victor Iamandi](#) și Titulescu , sunt cei mai democrați membri ai guvernului Tătăărăscu .Petre Bejan și Victor Iamandi - cei mai categorici adepți ai lui Duca . [LD : [vezi mai sus, spunea altfel !](#)] [[Atenție LD !](#)] Tineretul " independent" a folosit deseori pe cuziști ca paravan anti-legionar , deoarece cele două grupări lucrau pe același teren și se concureau . [Amedeu Bădescu](#) / 1937 / retro 34-'37

▣ **Politica externă** **Vezi la fișier Politică externă VI și VII**

[Amedeu Bădescu](#) / 1937 / retro 1936

▣ **Adversarii lui Titulescu**

▣ Camarila - Argetoianu - Goga

Înfrângerea politicii externe tradiționale , a creat o situație grea guvernului și forțelor democratice. Dreapta a prins glas, a căpătat un imens spor și prestigiu , iar pe plan intern, ținta a devenit Titulescu .

Între aprilie .-iul 1936, s-a desfășurat o vastă și concertată acțiune de minare a poziției lui Titulescu .

Și-au dat " concursul" : dreapta de toate culorile, o parte din presa românească , minoritățile naționale, exponenți ai unor fracțiuni economice, camarila.

Toți prietenii și anturajul lui Carol erau anti-Titulescu și au lucrat temeinic la prăbușirea lui.

"În fruntea campaniei de debarcare a lui Titulescu au fost Goga și Argetoianu . Veleitarul Argetoianu , care făcuse parte din multe guverne , ca "*omul tare și capabil*" ,

Ura democrația, era cinic, disprețuia burghzezia (pe care , însă , o folosea) , și cu toate eșecurile, renăștea parcă din cenușă .

Camarilist ferm, a exploatat momentul critic Titulescu , pentru că avea nostalgia unei Europe sub hegemonie germană , de tip antebelic.

Pentru Carol II, "*castelanul de la Breasta* " , cu puterea lui de compromis, cu relațiile lui din Germania , cu forța sa mistificatoare , cu ura și disprețul pentru politicieni, trebuia să fie "sfătuitorul său nr. 1 "

Argetoianu trăise la umbra celor trei regi , pe care nu i-a iubit, dar i-a folosit , datorându-și importanța și cariera , lor. Argetoianu pleacă la treabă .

Mișcarea 1: debarcarea lui Titulescu . Este secondat de Goga.

Goga, șeful unui partid minor, pe atunci la mare concurență cu G.de F , față de care era mai ponderat .Voia alianță cu Germania lui Hitler .

Voia și el capul lui Titulescu

În PNL, se dădea o surdă luptă , *pro-* și *anti* -Titulescu .

Tătăărăscu era (sau părea) hotărât să-l mențină ...
Amedeu Bădescu / 1937 /retro'36 /

▣ Debarcarea lui Nicolae Titulescu (29 aug.1936)

[LD : caracterizarea făcută de AB lui Titulescu , este demnă de luat în seamă ,
cu atât mai mult cu cât vine de la un admirator fără rezerve .]

Nicolae Titulescu nu făcea nimic pentru a evita prăbușirea.

Era prea sigur de poziția sa în Occident și la Carol.

De aceea a și primit greu lovitura .

S-a făcut vinovat de faptul că a monopolizat politica externă , legăturile cu străinătatea,
ceea ce i-a adus invidia multor oameni politici .

Om rigid, pasional, inflexibil, lipsit de prudență și abilitatea de a bate în retragere .

Priponit de vechile prietenii , jucând toate cărțile pe trecut, pe vechea politică

și pe Occident , el nu mai avea nici o carte pentru vremurile noi.

PNL voia să-și conducă singur politica externă

Mulți îl voiau pe Dinu Brătianu, la Externe . [-----]

Amedeu Bădescu / 1937 /retro'36 /

▣ Declarațiile lui CZCodreanu

▣ Replica lui Amedeu Bădescu

[LD : mă rog-... sunt episoadele în care el evocă momentele lui de glorie]

Dreapta , Garda de Fier, cerea imperios schimbarea radicală a politicii externe.

Faimoasa declarație a lui CZCodreanu : < În 24 de ore.... alianța cu Axa ...>

A.B scoate lucrarea "Paris sau Berlin" (Bibl.Acad . D.I. 1143.269)

replică la declarațiile lui CZC . Numai că lucrarea este amputată și cenzurată .

Manoilescu discută cu regele și stăruie ca acesta să reînnoade relațiile cu G de F .

Regele Carol îi replică cu argumente din cartea lui AB,

îi cere să facă un Memoriu , în care să răspundă problemelor grave ridicate în carte ,

și abia după aceea să-i ceară schimbarea politicii externe.

Tătăărăscu și majoritatea din PNL sprijină p.d.v. al cărții.

AB a ost felicitat pentru carte de Dr.Lupu, Gr.Iunian, C Stere ,I.Mihalache, Ghiță Pop ...

Amedeu Bădescu / 1937 , retro '36

1. b.) **Al.Rotta (Fr.Rom),Interpelare : studenți naționaliști arestați , 1 mart.'37**

Madgearu (PNT) , Goga (PNC)- intervenții , precizări, delimitări .

/Curentele extremiste : naționaliști versus comuniști & antifasciști]

(LD : 2 nov.2003 . Greu an anul 1937

[LD :ministru de Interne ,de o săptămână, Gh.Tătăărăscu ;

vezi promisiunea ex-ministrului D.Luca din 17 febr.'37 în legătură cu maltratarea

studentului liberal de către legionari ; proaspăt la Justiție , VVSassu ;

Comunism - fascism - democrație / Anticomunism - antifascism- antidemocrație

Doctrine, etichete, confuzii, înregimentări, echivocuri , consecințe.

Confruntări între curente , partide și presa românească .

Răspunderea și vinovăția este , de aceea, greu de cuantificat ,

dar consecințele s-au simțit . În cele de mai jos, o " mostră" ...

Consecința ? : atențatul contra prof.Bratu !] Doc.integral - Frontul Românesc -Vaida

Al.Rotta / 1 mart.'37

▣ Comunicatul M.de Int. / 27 febr.'37

▣ Arestări abuzive : 14 studenți legionar

" Am onoarea de a interpela pe ministr .de Interne [Tătăărăscu] , următoarele :

" Imperativul momentului de față este restabilirea ordinii , grav zdruncinată
- așa ne-a declarat dl prim-ministru .

Nu știu în ce măsură este justificată această alarmă , **dar dacă** am judeca după primele acte de autoritate ale ministerului de Interne remaniat , nu am avea motive de îngrijorare , căci guvernul nu face decât să-și îndrepte acțiunea în contra partidelor naționaliste .[-----]

" Întreb pe dl ministru de Interne: Oare aceste singure fapte , care , încadrate în noul Cod Penal , de competența judecătorului de Ocol , să fi declanșat toată furia guvernului în contra unor studenți a căror vină este că **au administrat o lecție unor colegi de ai lor , care n-au înțeles să-i urmeze pe linia mare a naționalismului ?**" [-----]

"Rog pe dl ministru să-și revizuiască politica de ordine în această țară , și să privească acțiunea studenților naționaliști , **chiar atunci când depășesc cadrul legilor existente** , prin prisma sentimentului lor curat de dragoste de țară , prin hotărârea lor de a imprima conducătorilor țării , mai mult spirit de jertfă , mai multă conștiință în îndeplinirea datoriei .

" România a Românilor ! acesta este strigătul studențimei naționaliste . De aceea , rugăm guvernul să avizeze la măsuri de ordine , fără însă să bruscheze lucrurile .

Atenție! Atenție! toată preocuparea numai față de mișcarea comunistă !

Al.Rotta / 1 mart '37

2. V.P.Sassu * (ministr.Juстиției) - răspunde lui Al Rotta - 2 mart.'37

Atentatul contra lui Tr.Bratu (luni , 1 mart) - în dezbaterile Camerei .
(DAD , MO 38 , șed. de marți , 2 mart.'37 , pag. 1806 - 1812 , după amiaza)
Armand Călinescu (PNȚ) Victor Iamandi (ministr .Culte și arte) ,
Gr.Iunian (PRȚ) GH.I.Brătianu (PNL-2) VTPrelipceanu (PNC)
G.A.Cuza (PNC) O.Goga (PNC)

*Notă LD -

VPSassu a fost arestat în 1950 și a murit în închisoarea Sighetului .

VPSassu / 2 mart.'37

▣ Comunicarea sfidătoare a lui Rotta

"D-lor , înainte de a da răspunsul guvernului , țin să reținem din cuprinsul întrebării d-lui Rotta două afirmații , pe cât de netemeinice , pe atât de absurde .

În prima afirmație , cuprinsă în începutul comunicării sale , dl deputat Rotta , aduce acuzații guvernului , învinuindu-l că măsurile pentru asigurarea liniștii publice , pe care le-a instituit , nu constituie **decât o acțiune de vrăjmășie contra partidelor naționaliste** , iar a doua afirmație bazată pe faptele acelor doi studenți teroriști , indirect dar vizibil , făcea apologia acestor grave infracțiuni arătând că acești studenți nu au altă vină **decât** aceea că " *au administrat o lecție celor doi colegi ai lor , care n-au înțeles să urmeze linia mare a naționalismului* " (**Exclamări , protestări la PNL**)

- Voci :Rușine ! Rușine !

- VPSassu : "Într-adevăr d-lor , **aceste afirmațiuni constituie o rușine pentru cel ce le-a făcut (aplauze la PNL)** Căci este imposibil ca un membru alParlamentului să facă asemenea declarațiuni , care constituie o primă de încurajare dată infractorilor ."
VPSassu / 2 mart.'37

▣ Naționalismul constructiv al PNL

▣ Naționalismul distructiv –terorist

" În toată această comunicare , se vorbește de la început și până la sfârșit de naționalism și -și ia îngăduința dl deputat Rotta să ne servească nouă, acestui guvern, lecțiuni de naționalism

D-lor guvernul acesta , care este reprezentantul partidului ce a avut tăria și mândria ca, în ceasul cel mai mare istoric al neamului nostru , să prezideze și să realizeze cele mai îndrăznețe aspirațiuni naționale ale neamului nostru (aplauze prelungite, strigăte de bravo) acest guvern n-are nevoie să mai apere naționalismul lui, care întotdeauna a fost constructiv și fecund .

" Acest guvern , însă , se îngrijorează de naționalismul acelora care , în loc să puie la contribuție puterea ideilor și a sentimentelor lor, folosesc armele teroriste și ucigătoare (aplauze la PNL) , un huliganism absurd și străin de sufletul poporului nostru , huliganism pe care , orice minte luminată, trebuie să- l vestejească și să- l suprima " [VPSassu / 2 mart.'37](#)

▣ **Guvernul își va face datoria**

" D-lor deputați, guvernul își va îndeplini până la capăt hotărîrea de a păstra liniștea publică , și eu , ca ministru al Justiției , în împrejurările de față nu am decât una și singura datorie : Aceea de a păzi ordinea legală , prin respectarea legilor și prin stricta și prompta păzire a lor . (aplauze, strigăte de bravo la PNL)

Cred că această misiune este , pe cât de grea, pe atât de delicată ; știu că în îndeplinirea ei , am de întâmpinat obstacole mari , amenințări și riscuri ; dar sunt hotărît - așa precum îmi este felul, de a lua în serios însărcinările publice ce mi se dau - să- mi fac datoria cu hotărîre și fermitate , până la capăt .

" Eu am convingerea că slujesc astfel nu numai interesele superioare ale țării , ca slujitor credincios al ei ; dar cu această acțiune - întărind scutul legilor - apăr instituțiile constituționale și democratice care stau la baza mecanismului Statului nostru și de care are nevoie pentru dezvoltarea și înălțarea ei .(aplauze prelungite la PNL)

" Acesta este , d-lor , răspunsul pe care am găsit cu cale să- l dau imprudentei întrebări a d-lui deputat Rotta " (aplauze prelungite la PNL)

////////////////////////////////////

- **Al.Rotta** : Aș ruga pe dl ministru să- mi răspundă ce măsuri înțelege să ia față de propagatorii comunismului .Nu mi- a răspuns.
- **VPSassu** : "Zeci și sute de procese ale comuniștilor se află în fața instanțelor militare , care au dat pedepse foarte grele , fac desmințirea afirmațiilor d-tale " (aplauze prelungite la PNL) .Pe noi nu ne interesează nici extremismul de dreapta , nici cel de stânga " (aplauze la PNL)
- **Al.Rotta** : Nu mă satisface răspunsul dvs . (protestări la PNL)

////////////////////////////////////

Armand Călinescu (PNȚ) / 2 mart.'37

▣ **Răspunderea guvernului, a PNL**

" Din nefericire, nu cred că pot veni astăzi să cer lămuriri guvernului , care a supraviețuit , așa cum a supraviețuit , asasinării șefului său , mai poate aduce astăzi un răspuns cu o garanție de temeinicie și de liniște în această chestiune .(aplauze la PNȚ)

" Am venit însă, pentru ca, în fața Camerei și în fața țării , să ridic un protest vehement împotriva stării de totală anarhizare în care a căzut aparatul nostru de Stat .

" Și am mai venit, d-lor , să mă adresez unei părți din această Cameră .Dvs, în majoritate , reprezențați un partid căruia adesea i- a plăcut să se mândrească cu tradițiile lui , reprezențați un partid , care totdeauna a proslăvit amintirea înaintașilor lui .

" Vă întreb : în ceasul când este atăcat regimul politic
la a cărei așezare au contribuit înaintașii dvs, în ceasul acesta nu simțiți dvs oare tresărind
sentimentul dvs de demnitate pălmuț astăzi ?
nu simțiți răspunderea pe care o aveți în fața țării și în fața istoriei ?
Nu vă gândiți că, dincolo de nevoia de a sprijini un guvern vremelnic ,
se pune problema asigurării regimului politic din această țară ? (aplauze la PNT) [-----]
////////////////////////////////////

Victor Iamandi (ministr.Culte și arte) (p. 1808-1809) / 2 mart.'37

Atentatul la viața lui Traian Bratu Doc.integral la fișier PNL - XII

Naționalismul extremist

" D-le președinte, d-lor deputați, în numele guvernului și ca ieșan îngăduiți-mi să-mi exprim
adâncă mea indignare și revoltă împotriva oribilului asasinat ,
a cărui victimă a căzut rectorul Universității din Capitala Moldovei .
[Victor Iamandi](#) (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

Naționalism constructiv

Naționalism extremist

" Eu fac parte dintre aceia care au avut totdeauna intuiția exactă a evoluției nenorocite
imprimată așa -zisei mișcări de redeşeptare națională a tineretului nostru .
" La început s-a crezut că este vorba , într-adevăr, de o acțiune menită să consolideze anumite
pozițiuni naționale pe care să se sprijine cu mai multă temeinicie rosturile poporului nostru .S-a
creat , de sigur, și din motive uneori întemeiate ,
o atmosferă generală prielnică unei asemenea acțiuni.
Dar, d-lor, s-a făcut din capul locului deosebirea între acțiunea constructivă ,
dusă în numele naționalismului creator,
și între acțiunea dusă la întuneric , utilizând mijloace violente și având ca lozincă : distrugerea cu
orice preț a adversarului pe care îl întâlnești în calea ta .
Roadele acestei acțiuni apar din ce în ce mai evidente .
" Ceea ce s-a întâmplat ieri la Iași , nu este decât continuarea unei serii întregi
de acte teroriste , care constituie , de altfel, singurul bagaj pozitiv
al reformatoilor totalitari ai vieții noastre de Stat " (aplauze la PNL)
[Victor Iamandi](#) (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

Răspunderile

"Îmi veți îngădui însă să vorbesc deschis : răspunderea acestei stări de lucruri
apasă , deopotrivă, asupra întregii noastre clase conducătoare .
De trei ani încoace, mișcările acestea au fost speculate .
Din ele, unii dintre oamenii care voiau să aibă răspunderea conducerii în această țară,
au încercat să-și facă piedestal nou[LD : aluzie evidentă la PNC și Fr.Românesc și PNL-g]
pentru promovarea scopurilor lor politice în viața Statului nostru . (aplauze la PNL)
" Procesul asasinării lui Duca n-a fost în realitate decât procesul la care s-au întrecut
competitorii la sufragiile disponibile ale ucigașilor fostului prim ministru . (aplauze la PNL)
" Chiar ieri , pentru că ne referim la cazul nenorocit de la Iași, în această incintă
s-au rostit la adresa rectorului Universității din Iași [VTPrelipceanu - PNC] ,
vorbe care au fost necontrolate , în ceea ce privește informațiile care stăteau la baza lor
Nu este admisibil ca deținătorul unui mandat în Parlament , să vină la tribuna Camerei
sau a Senatului, și să arunce asupra unui om , care a avut în această țară și situații politice
de primul rang , căci a fost președintele Senatului - și care deține și în știință și în învățământ
una din situațiile care nu pot fi comparate decât cu puține altele,
să i se arunce învinuirea că ar fraterniza sau ar fi deadreptul comunist .

Să nu ne jucăm cu vorbele, să nu jucăm cu această facilitate de acuzații, crezând că , făcând așa, prin ea obținem rezultate politice , pentru că, direct sau indirect, contribuim la dărâmarea resorturilor pe care se înalță edificiul Statului nostru . (aplauze la PNL)
Victor Iamandi (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

▣ Personalitatea lui Bratu

" D-lor deputați, rectorul Universității din Iași , nu are nevoie de apărarea mea și nu are nevoie de apologia nimăui. Dar , pentru că este vorba de d-sa, dați-mi voie să spun acelora care nu știu , cine este Traian Bratu .

Este unul din caracterele cele mai impecabile, conștiința lui este de o puritate cristalină , viața lui a fost închinată până la 60 de ani , pe care o are astăzi, exclusiv învățământului național și cauzei românești .

Puțini oameni în ceea ce privește concepțiunea pe care o au asupra îndeplinirii până la capăt a datoriei lor, pot să primească onoarea care i se cuvine rectorului Universității din Iași . Fiu de țaran din Ardeal, a cucerit cu greutate, cu imense jertfe și cu nesfârșite neajunsuri , pe care noi le cunoaștem, terenul pas cu pas.

L-am avut profesor la Iași , acum 30 de ani . Îi cunosc întreaga activitate pe care a desfășurat-o , iar de 5 ani îi urmăresc munca și strădania pe care le depune ca rector al Universității .

Di Traian Bratu este una din figurile cele mai proeminente ale Universităților noastre și ale vieții publice românești " (aplauze la PNL; la PNȚ și la PRȚ)
Victor Iamandi (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

▣ Problema tineretului, a studenților

▣ "Profesioniștii " terorii

" S-a vorbit de problema tineretului și a studenților , se vorbește de 3 ani și jumătate neîncetat .Există, de sigur, problema și ea îngrijorează pe toți oamenii de răspundere . Se caută remedierea ei, se preconizează soluții serioase pentru ca , într-adevăr, să se creeze tineretului o situație mai bună .

" Dar nu confundați întreaga studențime universitară , care se ridică la peste 40.000 , cu cele câteva sute de rățăciți , care sunt crescuți în cultul urii și al asasinatului .

- Al.Popescu -Necșești : Dar am dori și manifestarea celor buni ,nu numai a celor răi .

- Iamandi : Dvs știți care este psihologia multimilor , în genere . și a studenților , în special Sunt studenți eminenți la carte , care luptă cu greutate materiale din cele mai mari, care trudes în laboratoare și seminarii și își desăvârșesc pregătirea pentru ziua de mâine, și care nu pot reacționa în fața teroarei unei minorități , fie din indiferență , fie din alte cauze. .

" Există, însă, alături de această imensă majoritate a tinerimei universitare , muncitoare și liniștite , o categorie de profesioniști ai studențimei , care poartă această titulatură , ocupând căminurile și utilizând această situație , pentru a se transforma în îndrumători politici ai țării , prin revolvere, cuțite și bombe " (aplauze la PNL)

"Clasa noastră conducătoare și unii dintre oamenii noștri politici , să fie deosebit de atenți și să nu-și facă iluzia că, sprijinind direct sau indirect , asemenea formațiuni , vor avea ceva de folosit de pe urma lor.

" Dacă, prin imposibil, o astfel de organizațiune ar fi mâine triumfătoare , fie siguri sprijinitorii ei că nu vor fi scutiți de consecințele neplăcute și grave ale unei asemenea biruințe , pe care vom fi obligați să le suferim cu toții.

Ei vă utilizează pe toți , rând pe rând, și după aceea vă vor da deoparte , pentru a-și realiza ceea ce cred ei că trebuie să realizeze ." (aplauze la PNL)

Victor Iamandi (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

▣ Guvernul - la datorie !

" În ce privește ultima întrebare a d-lui Armand Călinescu ,

dacă guvernul și partidul liberal se mai simte în stare să facă față situației destul de grele , din momentul de acum, **dacă** prin măsurile pe care le-am luat și , mai cu seamă, prin hotărârea fermă de a le duce la îndeplinire până la capăt , vă asigurăm că, nu numai că vom menține ordinea legală , restabilind principiul **autorității** [LD : lipsă ultimele rânduri]

////////////////////////////////////
V.T.Prelipceanu (PNC) (1809) / 2 mart.'37

▣ Antifascism = comunism

În ședința de ieri , el a făcut o " interjecție" prin care a afirmat :
"D-le Rotta, nu este de scăpat din vedere că **studenții comuniști** activează la Universitatea din Iași și Cernăuți , însă au marele avantaj că au printre ei profesori care îi susțin. Așa , distinsul profesor Bratu a afirmat public ,cu prilejul procesului lui **Constantinescu -Iași, că este antifascist** .
Întrebat : de ce ? A răspuns : **pentru că este țărănist** " . [-----]

- **Vict.Iamandi** : Dle Prelipceanu, o singură întrebare : **de ce vedeți dvs în cuvântul < antifascist > , numai de câțiva o deviațiune de la obligațiunile naționale ale unui partid ?**

Eu convin că vor fi mulți **comuniști** care , ca să-și mascheze acțiunea de **comunism**, duc cu ei antifascismul și activează ca atare ;

((! dar poate să fie cineva în contra concepțiunii fasciste și, cu toate acestea ,să fie un bun naționalist "

- **G.A.Cuza** : " În orice caz, dl ministru Luca , în calitate de fost ministru de Interne, și dvs , dle Iamandi , trebuie să știți foarte bine că, în momentul când **mișcarea comunistă** a fost descoperită și compromisă, a venit de la **Kominternul din Moscova** o dispoziție , prin care se spunea să adopte această **formulă a antifascismului** , ca să-și poată dezvolta mai departe propaganda ."

- **Iamandi** : Nu știu în ce măsură , ceea ce spuneți este exact , fac apel la să fiți atenți în mișcările dvs naționaliste - nu vorbesc de gruparea dvs , d-le deputat Cuza , care este o grupare de ordine - dar, în orice caz, trebuie să se pună oarecare barieră , **căci de foarte multe ori , cei care fac naționalism sunt agenți provocatori comuniști**"
(**aplauze la PNL**) //////////////////////////////////////

Atentat Bratu , Camera , 2-3 mart.'37

3.) **Atentatul contra lui Tr.Bratu , / Declarații, Senat, 2, 3 mart..'37**

(D.S., MO 36 - 37 , șed. de marți,miercuri, 2 și 3 mart '37)
prof.C.Stoicescu prof.I.Botez prof.Dragomir Hurmuzescu
prof.dr.C.Angelescu (ministr. Ed.Naț), prof.Ai.Lapedatu (președ.Senat)
prof.N.Iorga **prof. DRIoanițescu** **prof.ACCuza**
I.PSS dr.Miron Cristea (Patriarhul României) **Doc.integral - fișier Școală, presă, cultură, V**

prof.dr.C.Angelescu (ministr.Ed.Naționale)

▣ **Politica scoasă din universități !**

▣ **Guvernul își va face datoria**

prof.Ai.Lapedatu (președ.Senat) (p. 1901)

▣ **Solidaritatea ardelenescă**

prof.dr.C.Angelescu (ministr.Ed.Naționale) (p. 1901) / 2 mart.'37

▣ **Politica scoasă din universități !**

▣ Guvernul își va face datoria

" Guvernul se asociază cu toți vorbitorii de astăzi , și cu dvs toți,
pentru a înfiera această faptă mișlească comisă la Iași (aplauze prelungite)
în contra unui om de seamă, fost președinte al Senatului, un mare cărturar ,
care nu a făcut decât să-și facă datoria ,
în tot timpul, ca rector al Universității .(aplauze)

" Nu putem admite ca la Universitate să se facă politică .

Studentii sunt chemați acolo să învețe carte , iar nicidecum să facă politică . .(aplauze)

"D-lor, vom lua măsuri în această privință . Aveți încredere în guvern ,
că va căuta să-și facă datoria , ca să nu se mai petreacă astfel de fapte ,
reprobate de către toată lumea civilizată . [-----] " (aplauze prelungite)

////////////////////////////////////

prof.Al.Lapedatu (președ.) (p. 1901) / 2 mart.'37

▣ Solidaritatea ardelenescă

[LD : Solidaritatea ardelenescă iese la suprafață, trecând peste adversitățile de partid.

Un amestec de frustrare pentru ingratitudea față de contribuția ardelenescă la lupta pentru
unire , cultură , școală perfect adevărate.]

" Sentimentul de revoltă și de indignare cu care Senatul țării,
prin glasul colegilor ce s-au perindat la tribună, a ținut să condamne și să înfiereze
de la tribună odiosul atentat.[-----]

" " Și pentru toate acestea , precum și pentru faptul că a căutat să cheme tinerimea
la datorie și la muncă, [-----] Traian Bratu a fost ciopârțit în România întregită ,
pentru a cărei realizare a luptat , nu numai cu lumina minții ,ci și cu armele morții .
Și a fost ciopârțit , ca o rușine indelebilă , în orașul celei mai glorioase tradiții de lumină
și cultură , în Iașii marilor dascăli ardeleni, al căror ultim reprezentant antebelic , a fost .
Iată de ce ziceam că ecoul pe care l-a răscolit în sufletele ardelenilor de origine ,
odiosul atentat din capitala Moldovei, este mult mai vibrant și mai dureros., [---]

Căci prin aceasta, Senatul țării a vestejit și înfierat pe atentatori , criminali ,
nu numai pentru că pumnalele lor sângeroase s-au îndreptat asupra unui eminent fost
președinte al său, ci și pentru că ele s-au îndreptat asupra unuia dintre
cei mai aleși și merituosi fii ai Ardealului , veniți pe vremuri, în țara mămă,
spre a cinsti acest Ardeal [-----] //////////////////////////////////////

Atentat Bratu / 3 mart.'37

4.) O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți; uniforme ; 3 martie' 37

Vict.Iamandi (ministr.Culte și Arte) ; Valer Pop (ministr.Industr)

I.Nistor (ministr.Muncii) - răspunsuri, polemici

(DAD, MO 39, șed.de miercuri, 3 mart.'37 , pag. 1828 - 1837)

[LD : pornește de la un Comunicat dat de guvern , privind o serie de măsuri
pentru despoliticianizarea unor instituții și mișcări :

studentimea (cămine și universități) , preoțimea (biserici și întruniri) ,
uniformele (diverse gărzi) , protecția muncii naționale (aplicare)

Discursul și polemicile , mai ales cu Victor Iamandi , înlesnesc lămurirea
accepțiunii ce se dădeau unor concepte și principii doctrinare , în epocă.
și care , după al doilea război mondial, au căpătat semnificații disjunctive .

Textul integral - vezi xerox. Doc.integral : fișier PNC - VI

Octavian Goga / 3 mart.'37

- ▣ Închiderea căminelor studențești = un abuz guvernamental.
- ▣ Interzicerea studenților de a face politică ?!
- ▣ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!
- ▣ Misiunea istorică și politică a preoțimii

▣ Locul preoțimii în "dreapta naționalistă", antibolșevică
* *

Goga -Iamandi / 3 mart.'37

▣ Polemică pentru prioritate ▣ Concurență pentru naționalism
▣ Polemică privind "criminalitatea" ; ▣ Concurență pentru patriotism
* *

Octavian Goga / 3 mart.'37

▣ Uniforma = ordine și control ; Interzicerea uniformelor = abuz guvernamental
▣ Protecția muncii naționale : Avocații, doctorii,
▣ Concluzie : Succesiunea ! ; Mișcarea națională

Goga / 3 mart.'37

▣ Închiderea căminelor studențești = un abuz guvernamental.

Generozitatea statului român față de studențime a fost foarte "măsurată", nu s-a întemeiat pe o "instituție serioasă" cum ar fi "cetatea universitară". Consideră măsurile luate de guvern ca "nepotrivite": trebuia să se facă un *Regulament* pentru funcționarea căminurilor, și nu să fie închise.

Goga / 3 mart.'37

▣ Interzicerea studenților de a face politică ?!

Comunicatul guvernului spune :

< Consiliul de miniștri aprobă ca în legea depusă la Senat să se insereze un nou articol , potrivit căruia se interzice studenților , sub sancțiunea exmatriculării , să facă parte din vreun partid politic sau să participe la manifestări politice , obținându-se astfel despoliticianizarea studențimii universitare . >

Deocamdată, își exprimă o mare nedumerire în fața acestei măsuri :

"Cum adică exercițiul drepturilor politice la aceia care sunt majori se poate suprima ? Când un student împlinește 21 de ani, el nu intră , conform legilor în vigoare , în deplinul exercițiu al drepturilor politice ?

[-----]

Goga / 3 mart.'37

▣ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!

"Se merge și mai departe , dincolo de tineret și se confiscă dreptul preoțimii de a-și afirma părerile politice . (întreruperi, proteste la PNL)

- M.Negură (ministr.Cooperăției) : Doar în biserică !

- Goga : Eu mi-am făcut un act de conștiință din problema preoțimii .

Eu însămi sunt fiu de preot. Știu care este misiunea istorică a preoțimii, știu în ce făgaș s-a desfășurat , și aici , dar mai ales în Ardeal.

Comunicatul dvs spune :

< Aprobă demersul Ministerului Cultelor , făcut în numele guvernului , către IPSS Patriarhul, pentru a sancționa participarea preoților la campaniile de ură și de învrăjbire și care transformă biserica în armă de luptă politică .Autoriză pe ministrul Cultelor a a pela la măsuri pentru prevenirea acestor fapte . >

[-----]

- Tiberiu Moșoiu (subsecretar de Stat) : " Dvs credeți că orice guvern poate rămâne indiferent , când 3 dintre cei care asasează pe un bolnav și-l ciopârțesc cu topoare , după ce este deja cadavru [LD : Mihai Stelescu] , sunt studenți ai unor facultăți sau academii teologice ? (aplauze la PNL)

- O.Goga : Eu trebuie să vă răspund foarte natural , că dvs , în calitate de guvernanți, dacă hotărâți să mențineți ordinea, trebuie să pedepsiți crima , oriunde s-ar găsi ea. Prin urmare , nu puteți rămâne indiferenți în fața crimei însăși .

Că între aceia au fost și 3 studenți de la teologie , este cu atât mai rău

- Moșoiu : Pentru mine este simbolic .

- **Goga** : Ce simbol vedeți dvs aici ?
- **Moșoiu** : Că există în organizația bisericii noastre "ceva" care trebuie corectat .
- **Goga** : Vorbiți în sens dodonic ; ceva ! Acel " ceva" aș vrea să-l sesizați dvs și să-l corectați Nu puteți putem vorbi aici cu aerul de sibilă .Care este acel "ceva" ?
- **Moșoiu** : O anumită ambianță , creată , dvs știți de cine [**G de F ?**] și în ce împrejurare [**Moța și Marin ?**]
- **Goga** : Dar vă întreb pe dvs : **credeți că preoțimea se poate sustrage de la îndeplinirea drepturilor ei politice ?**
- **Vict.lamandi** : Regret că nu am fost aici de la începutul comunicării d-lui deputat Goga , pentru a ști exact ce a spus d-sa , cu privire la măsurile pe care guvernul le-a luat și le va lua până la capăt ...
- **Tilică Ioanid** (PNC) : **Atunci răspunde la ce ai auzit acum ! Dacă nu ai fost aici, ce vrei să răspunzi ?**
- **lamandi** : D-le deputat, vă rog să fiți foarte calm, pentru că sunt și eu foarte calm....
- **Ioanid** : S-o văd și pe aceasta !
- **lamandi** : **Regret că nu am fost aici de la începutul comunicării d-lui deputat Goga , pentru a ști exact ce a spus d-sa , cu privire la măsurile pe care guvernul le-a luat și le va duce până la capăt, în ce privește delimitarea rolului pe care preoții trebuie să-l aibă în viața politică.**

Am auzit însă ultima afirmațiune a d-lui Goga , că prin măsurile pe care le preconizăm , țintim să scoatem pe preoți din viața politică activă a Statului.

Este inexact . Însă trebuie să se știe că atâta timp cât biserica noastră națională este o biserică de Stat , ea este datoare să sprijine , cu toate puterile ei morale, ordinea pe care se bazează existența Statului nostru (aplauze la PNL)

În afară de altar și în afară de biserică, preotul este cetățean și este liber să gândească și să creadă după cum îl duce conștiința lui (aplauze la PNC)

Însă , în altar și în biserică , să înceteze orice agitațiuni , de incitație la ură și de răstălmăcire a rostului pe care biserica trebuie să-l aibă în viața Statului nostru "

(aplauze prelungite , bravo , la PNL)

- **Goga** : Eu nu știu dacă dl ministru cunoaște bine rânduiala în biserica noastră **În altar , la noi, n-a fost vorba de nici un fel de agitații .**

- **lamandi** : Die Goga, eu aș face apel la dvs , rugându-vă să credeți că , **dacă guvernul a ajuns la hotărîrea la care a ajuns și pe care am comunicat-o azi dimineață și șefului Bisericii noastre ortodoxe,**

[**LD : coroborează cu discursul lui Miron Cristea din Senat , în aceeași zi]**
guvernul se întemeiază pe fapte și nu pe presupuneri . (aplauze la PNL)

Sunt altare ale bisericilor , în care s-au pus anumite fotografii [Codreanu ? Moța ? Marin ?] și sunt preoți care, de la înălțimea altarelor , au făcut apologia crimei și asasinatelor .

[-----]

Goga -lamandi / 3 mart.'37

▣ Polemică pentru prioritate

▣ Concurență pentru naționalism

- **lamandi** : "D-le Goga, eu nu am să-mi reneg nimic din ce am gândit și din ce am făcut . Mi-am primit educația mea sufletească sub apostolatul profesorilor Iorga și Cuza , între 1910 și 1915 . Nu repudiez nimic din ideile călăuzitoare ale tinereții mele . **Le-am acordat cu ideologia Partidului Liberal, care este cel puțin tot atât de naționalist cum sunteți dvs (aplauze , bravo la PNL)** care târziu de tot ați ajuns să vă fixați într-un partid cu titulatură **naționalistă integrală ; și de 20 de ani stăruesc în credință și devotament în acest partid , pe care nu l-am părăsit , înfruntând toate riscurile și neuitându-mă la nici o oportunitate**

și la nici o elasticitate de atitudine. (aplauze , bravo la PNL) [-----]
Goga -Iamandi / 3 mart.'37

▣ Polemică privind " criminalitatea "

▣ Concurență pentru patriotism

- Iamandi : Dar o politică care își zice națională , dar țintește la însăși surparea organizației Statului, prin mijloace criminale, aceea o repudiem , [G de F]
căci nu are ce căuta în biserică . [-----]
- Goga : Eu n-am apărat nici o dată crima !
- Iamandi : Însă ați sprijinit prin atitudinea dvs pe criminali
[-----]
- Iamandi : Național. Trebuie să facă o politică națională .Eu cred că acesta este patriotismul comun al tuturor partidelor de răspundere din țară .
Dar o politică care își zice națională , dar țintește la însăși surparea organizației Statului, prin mijloace criminale, aceea o repudiem , căci nu are ce căuta în biserică .

Goga / 3 mart.'37

▣ Uniforma = ordine și control

▣ Interzicerea uniformelor = abuz guvernamental

- Goga : " Eu vă vorbesc fără o specială adversitate .Gândiți-vă, ce înseamnă uniformele ?
Le îmbracă mai ales tineretul. Eu am apreciat ideea de a da o cămașe albastră tineretului care este în jurul mișcării Partidului Național Creștin.
Dați-mi voie să vă spun că această uniformă reprezintă ideea de demnitate,
reprezintă ideea de ordine.
- Mișu Slăvescu : Demnitatea o angajează culoarea ? Dacă este albastru este demn,
dacă este de altă culoare nu este demn ? [-----]
- CCBrătianu Vă rog nu confundați armata și uniformele ei, cu organizațiile dvs .
- Iamandi : De când aveți uniforme, dezordinea este mai mare în țară
(aplauze la PNL și PNȚ) [-----]

Goga / 3 mart.'37

▣ Protecția muncii naționale

▣ Avocații, doctorii,

"Consiliul de miniștri aprobă propunerea ministrului de Industrie [Valer Pop] ,
pentru a face mai eficace ocrotirea muncii românești .

Cum adică ? Acum, de ultimă oră, în ajunul plecării ... în ziua când se fac toate pregătirile în
sensul Constituției , pentru plecare ... atunci luați măsuri pentru a face mai eficace ocrotirea
muncii românești !? Aceasta este o recunoaștere că nu s-a făcut nimic până acum
[-----]

Dar ce faceți cu avocații ? Dvs știți că la asociațiile profesionale ale avocaților
este o mare fierbere ; [-----] Asociațiile avocațiale sunt centre de violențe profesionale , de
protestare contra elementului străin , care , neexistând o legiferare adecuată în sens național,
pătrunde , se infiltrează în toate colțurile (aplauze la PNC)

- Iamandi : O parte din probleme vi le lăsăm dvs
- Goga : Dar ce faceți cu doctorii ?
- dr.I.Costinescu (ministr.sănătății) : De medici m-am îngrijit eu, d-le Goga ,
și vă asigur că situația lor mă doare cel puțin tot atât pe mine, cât poate să vă doară pe dvs
[-----]
- Vict.Iamandi : [-----] Vreau să vă dau o lămurire asupra concepției pe care
o avem noi în legătură cu rosturile cetățenilor în această țară .

▣ Biserica în România Mare

▣ Constituția 1923 - drepturi acordate

" Dar , în viața Statului nostru de astăzi ,
Biserica trebuie să se ridice deasupra partidelor politice , ca instituție ,
iar ca îndrumare permanentă , ea nu trebuie să aparțină nimănui ,
decât sufletului însăși al neamului (**aplauze la PNL**) [-----]
prin modificarea Constituției , la Iași , în 1918 ,
am dat drepturi politice și preoților și învățătorilor , dându-le posibilitatea să se aleagă
în Parlament [-----] pentru că învățătorii și preoții sunt cei dintâi conducători ai satelor . "
Dar ...

/ Preotul în Biserică , trebuie să rămână exclusiv al Bisericii .

/ Măsura luată de guvern , nu îndepărtează preoții din viața politică ,
ea nu face decât să-i cheme la datorie .

Goga a spus că Biserica și preotul sunt împreună iubire și ură !

"Eu știam că esența credinței creștine nu trebuie să fie sentimentul de ură !

/ S-a reușit salarizarea preoților în condiții aproape normale (sute de milioane de la buget)

/ În ultimele 6 luni , de când el este la Culte , a înființat 600 de noi parohii ;

se va mări numărul lor , la 700-750 , și se va rezolva complet problema preoților

extrabugetari , care-și mutau sărăcia din loc în loc ;

/ În Senat s-a votat o lege - curând urma să vină și la Cameră - prin care

s-a pus la dispoziția mănăstirilor istorice din țară , o întindere de 18.000 ha,

de pădure și teren , cu scopul esențial de a apăra aceste monumente și a le păstra splendoarea de altădată .

" Vă rog să nu confundați o minoritate de preoți , care a deviat pe alte drumuri , de acelea a datoriei lor , pentru că împotriva acestora se îndreaptă măsura care se preconizează ,

cu imensa majoritate a slujitorilor bisericii , care sunt la datorie ;

la datoria Bisericii și a credinței creștine" (**aplauze la PNL, PNȚ , strigăte de bravo**)

////////////////////////////////////

Goga -Iamandi / Școala, Biserica / 3 mart.'37

5.) CIC [Dinu] Brătianu , Circulară către org PNL ,/ interzicerea uniformelor / 9 mart. 1937

(BCS, fond St.Georges, pachet CCII, ds.2)

[**LD : vezi poate găsești expunerea lui Dinu Brătianu din febr.'38 ,
în care vorbește retro' despre relația PNL cu Garda de Fier... Era Pach. CCII , ds.8 ,
dar nu-l găsești pe moment . În parlament, Dinu Brătianu ... tace !**]

Am aflat că unii șefi de organizații județene au dispus ca
partizanii noștri să poarte o cămașă colorată , ca semn distinctiv .

Vă atrag atenția asupra neajunsurilor unei atari măsuri .

Guvernul nostru a interzis portul de uniforme .

Formațiunile politice cu port de uniforme (după sistem fascist sau hitlerist) ,
pot lua aspectul unor trupe de asalt , și pot să creeze conflicte .

Ordinea din țară trebuie asigurată de guvern, nu de partide .

PNL nu trebuie să impresioneze cu gesturi de paradă , nu imită gesturile altora .

De aceea , vă rog să se ducă activități legale .

Noi suntem naționaliști constructivi , apărători ai credinței strămoșești ,

dar nu supralicităm cu uniforme și cruci .

Tineretul trebuie educat prin cuvânt , conferințe , broșuri , etc etc ...

Propagandă sănătoasă , nu deșănțată .

Dinu Brătianu / 9 mart.'37

6.) N.Iorga - Aurelian Bentoiu* ,polemică fără obiect : vârstele ! , 20 mart.'37

(D.S. M.O. nr. 50, 20 mart.'37 . p. 3453- 3457) Doc.integral - fișier PND -Iorga III

[LD : 16 nov 2003. Cum era omul Bentoiu ? democrat sau tânăr ?

Iorga, dintr-un cuvânt , pentru un ton , pentru un gest ,
se simte ofensat de tânărul subsecretar de Stat Bentoiu,
pe care îl hărțuie până ce acesta își anunță demisia !

Să fi durat cca o oră.Confruntarea dintre Iorga și Bentoiu a fost ca un șantaj ,
ca o harță de om rău, pe care nu-l mai puteau satisface explicațiile și tămielile .
Pentru că Iorga , deși se pare că îl cunoscuse doar în acea zi,
a încercat un lucru grav :a vrut să-l înșenuncheze , să-l compromită moral-politic. !]

*Notă LD. 16 nov. 2003 Vorbesc la telefon cu Pascal Bentoiu -fiul.

Nu cunoaște episodul.Îi promit să-l trimit documentul.

Născut la 29 iun. 1893, la Făcăeni (Ialomița) , Aurelian Bentoiu avea 44 de anii,
bărbat în plină maturitate , cu mare prestigiu în Baroul de Ilfov.

Gh.Tătărăscu avea o mare încredere în el, de unde funcțiile dificile pe care le-a îndeplinit
în timpul guvernării. În perioada 29 nov.'39 - 3 mart.'40 , în guvernul Tătărăscu ,
va fi ministru de Justiție. Iar în 1946 , va candida pe lista PNL-Dinu Brătianu.

În 1948, a fost radiat din barou, arestat și condamnat (nov.'48 - iun.'56)

Rearestat în 1957, condamnat la 25 de ani muncă silnică .

A murit la 27 iun. 1962, la Jilava . (Cf. C.Ionițoiu , Dcționar, vol .1 . p. 180)

Deci fiecare om cu destinul lui, fiecare generație , cu partea ei de sacrificiu.

Poate de aceea, eu ca istoric, mi se pare conduita lui Iorga impardonabilă]

- Iul.Mumuianu (PNC) : Aduce la cunoștința ministrului de Finanțe [Cancicov]
și ministrului Justiției [Sassu] - absenți din incintă - că societatea petroliferă italo -română din
satul Câmpeni (Bacău) ,fiind datoare fiscului suma de 650.000 lei

[-----]

- A.Bentoiu (subsecretar de Stat la Justiție) : De la tribuna Senatului, se săvârșește astăzi
un păcat frecvent, o greșeală curentă , care se petrece zilnic și la tribuna Camerei.
DI senator Mumuianu pretinde că în legătură cu mersul unei anumite societăți,
anumite chestiuni nu s-ar fi petrecut chiar ortodox, după slova pravilei.
Posibil. Nu știu. Până la verificarea afirmațiilor d-sale , o iau așa
cum a fost formulată , ca o afirmațiune."

- prof.Iorga : Care se sprijină și pe un denunț al meu, așa încât vă rog ,
dacă vreți să-i faceți morală , să începeți cu mine.

- Bentoiu : D-le profesor Iorga, nu fac morală nimănui ; fac o distincție...

- Iorga .Aveți vreme să o faceți, până îmbătrâniți .

- Bentoiu : Și anume, anumite nereguli se petrec , anumite ilegalități se săvârșesc
în complexul vieții unei societăți .Aceste ilegalități , după normele legii ,
trebuie să meargă la organele în competența cărora cad .

Părțile interesate au dreptul la denunț , de plângere la organele de justiție.[-----]

judcătorii, tribunale, Curți de Apel, Casație , pentru care poporul plătește și le întreține

să realizeze justiția [-----] Lor vă adresați, și trebuie să avem răbdare ,

pentru că nu trebuie să le facem ofensa nemeritată de a le condamna înainte de a vedea

ce au făcut [-----] În clipa în care

- Iorga : Cer cuvântul !

- Bentoiu : Dle profesor Iorga ...

- Iorga : Eu vă ascult , dar nu înțeleg !

- Bentoiu : Eu răspund d-lui Mumuianu

[-----]

- Iorga : Dar îmi răspundeți și mie , pentru că eu am ridicat această chestiune ,
și eu sunt de părere că avem dreptul să întrebăm orice , și a întreba ,
aceasta nu înseamnă a acuza guvernul . (aplauze prelungite la PNȚ și Fr.Românesc)

[-----]

- Bentoiu : Dle președinte, dlor senatori, îmi veți îngădui să demonstrez

- că sunt pus într-o partidă absolut inegală .
- Iorga : **Ați căutat-o!**
 - **Bentoiu** : Se urcă la tribună dl Mumuianu și ridică o chestiune precisă. ... eu răspund d-lui Mumuianu ...
 - **Iorga** : Da, dar dl Mumuianu a primit hârtia de la mine [-----]
Mie să nu-mi facă nimeni pe Caesar, și să-mi rădă în nas .
 - **Bentoiu** : Dle profesor, vă rog să mă iertați .
- [-----]
- **Maximilian Hacman** (vicepreșed.) : Vă rog să luați la cunoștință că nimeni dintre noi, nici eu, n-am dreptul să opresc pe dl ministru să răspundă la o comunicare adresată d-sale de la tribună . (**aplauze la majorități, la PNL**)
 - **Bentoiu** : ... s-a ridicat chestiunea incapacității și lipsei de autoritate a autorităților , dar atâta vreme cât autoritățile își măsoară autoritatea cu biletul de naștere și cu vârsta fiecăruia, firește că nu va putea fi ordine , **ci anarhie .** . (**aplauze la majorități, la PNL**) Ce pot spune mai mult , de la locul de unde mă aflu, decât să exprim gândul meu în toată sinceritatea ?
Nu interesează când m-am născut și cu câte decenii mai înainte s-a născut dl profesor Iorga (**zgomot**)
 - **Iorga** : Pe țară o interesează , pentru că vârsta mea înseamnă **merite pentru țară , iar vârsta dvs înseamnă numai ambiție.** (**aplauze la PNȚ, Fr.Rom., PNC**)
[-----] De ce bateți cu pumnii în masă ? "
 - **Bentoiu** : " De ce nu-mi permiteți să spun gândul meu sincer ?
Din clipa în care am început să-mi dau seama de ce este bine și rău în această țară , pentru mine figura profesorului Iorga a fost aceea a unui apostol al acestui neam.
Departat de mine intenția de a vexa pe dl profesor Iorga.
Nu văd de ce sunt acuzat de lipsă de deferență , de lipsă de respect, când eu n-am răspuns d-lui profesor Iorga. (**aplauze la majorități, PNL**)
[**explicită ce intenții a avut în răspuns ; ce obligații are la o interpelare ;**]
Cu ce am păcătuit d-le profesor Iorga ?"
 - **Iorga** : Dacă mă întrebați, vă spun foarte liniștit : ați făcut încercarea de a limita dreptul nostru de a aduce ce chestiuni voim, așa cum voim noi.
Faceți gesturi pe care, la bară , adversarii vi le permit , dar pe care eu nu le îngădui nimănui " [-----]
 - **Mircea Djuvara** (ministru secretar de Stat) : Dlor , în numele guvernului, vă rog pe toți, și în deosebi pe dl prof.Iorga , pentru care am toți avem venerațiune sinceră și adâncă , să binevoiți a crede că nici o clipă Guvernul nu a înțeles să răpească cât de puțin din drepturile Parlamentului . [-----] nu este cazul să ne supărăm și rog respectuos pe dl profesor Iorga să creadă că spun din fundul sufletului ceea ce spun, și **să nu se simtă ofensat** nici de cuvintele , nici de gesturile colegului nostru Bentoiu , care nu a pus nici un fel de intențiune în modul cum d-sa a răspuns (**aplauze puternice la PNL**) [-----]
 - **Aurelian Bentoiu** : "Dle președinte, dlor senatori, iată-m personal pus în cauză , pentru a fi avut curajul să răspund la o întrebare făcută de dl senator Mumuianu .
[**explicită care este funcția Senatului și a Camerei ; care este obligația guvernului ; ajunge la speța adusă de Mumuianu ; explicită de ce a răspuns cum a răspuns ; repetă că nici prin gând nu i-a trecut să jignească pe prof.Iorga .Totul la obiect, foarte corect și elocvent .Atâta doar că eu nu-l văd , nu știu cu ce și cum îl enerva pe Iorga**
Pe acest moment , ocupă scaunul prezidențial prof.Lapedatu]
 - **Iorga** : Dar ce înseamnă tonul acesta ? Poftim ton !
Dle președinte , toată opoziția care este aici **părăsește imediat sala de ședință , până ce dl președinte va lua cuvântul și va spune cuvintele pe care le așteptăm , și care nu pot fi decât corespunzătoare cuvintelor pe care le-a spus dl Djuvara**
Plecăm cu toții Să vorbiți singuri !
(**membrii minorității părăsesc cu toții sala de ședință**)
 - **Al.Lapedatu** (suspendă ședința pentru 5 minute) La redeschidere :
[**explicită cum se procedează cu comunicările : se înaintează Biroului ; acesta îl dă miniștrilor ,**

care se documentează și-și pregătesc răspunsul]

Senatorul Mumuianu nu a procedat așa ! a făcut direct comunicarea , iar dl Bentoiu de aceea i-a dat răspunsul care l-a dat ...

- Bentoiu : Am răspuns legal, și perseverez ...

- Iorga : Am răsturnat eu și miniștri întregi , da nu bucățele de miniștri !
Nu permit să-mi faci gesturile acelea .Să le faci acasă la d-ta , slugilor d-tale !
(întreruperi, zgomot) Ai nevoie să fii stăpânit !

[LD Prima schimbare de ton la Bentoiu . Dar prea fusese umilit !]

- Bentoiu : Te înșeli ...

- Iorga : Să nu faci semne ! Dle președinte, cum judecați dvs atitudinea unui subministru care nu face decât să ne amenințe cu pumnul , să bată în masă ? Unde suntem aici ?

(dl prof Iorga , urmat de membrii minorității , părăsesc din nou incinta)

- Lapedatu : Dlor, constatând această neregularitate, declar incidentul închis.

(aplauze prelungite la PNL .Strigăte :Trăiască dl ministru Bentoiu !)

[-----] Rog pe d- nii senatori care s-au simțit jigniți , să treacă cu vederea lucrul, să ierte turburarea produsă și să continue mai departe lucrările Senatului

(aplauze prelungite, bravo)

- Aurelian Bentoiu : (întâmpinat cu aplauze prelungite și strigăte de bravo de majoritate)

" Dle președinte, d-lor senatori, din clipa de față eu nu mai sunt subsecretar de Stat.

Împotriva tuturor stăruințelor care s-ar pune,

eu refuz să mai fiu subsecretar de Stat al Țării Românești.

Pentru ce ? se vor întreba acei care m-au trimis aici , aceia pentru care

timp de trei ani și jumătate am fost quasiprovidențial , le voi răspunde :

pentru că amorul propriu hipertrofiat al unui supra om ,

aparținând unui popor democrat , nu mă vrea pe banca ministerială.

"Eu, d-lor, pentru această însănătoșire a vieții publice ,

pentru care atâția fac refren din cuvântările lor,

mă retrag de pe banca ministerială ,

pentru a dobândi mai multă libertate de cuvânt și de cugetare .

" N-am știut că într-o țară , în care se spune că democrația este falsificată ,

n-am știut că intoleranța poate merge până acolo, încât să se amputeze

libertatea de gândire pentru faptul că ,

deși această libertate de gândire , nutrită din agonisita minții tale ,

este garantată de acea Constituție , al cărui apărător se pretinde dl Iorga ,

poți fi tratat , ajungând pe Banca ministerială prin propriile tale merite ,

nici cu rude , nici cu propteli sau mijloace de natură să sufere censură morală

(aplauze prelungite , strigăte de bravo la majoritate PNL)

" N-am știut că într-un regim democratic , care este sinonim cu libertatea de cugetare politică ,

poți fi tratat , în clipa în care te-ai urcat prin propriu merit pe Banca ministerială ,

ca un copil care a mâncat o prăjitură mai mult, care poate fi pus la colț,

de gestul d-lui profesor Iorga.

"Dacă aici a ajuns democrația română, și dacă d-sale, într-un apus de existență,

în care a avut toate satisfacțiile , îi mai trebuia și satisfacția aceasta ,

eu din clipa aceasta nu mai sunt Subsecretar de Stat "

- Voci : Nu se poate ! Trăiască ministrul Bentoiu !

(aplauze prelungite , strigăte de bravo la PNL)

- Bentoiu : Am încercat să dau toate satisfacțiile , dar nu pot primi toate umilințele "

(Fiind ora 18 , Senatul aprobă prelungirea ședinței și-și continuă lucrările)

Înfruntarea Bentoiu -Iorga / 20 mart.'37

7.) Congresul tineretului PNȚ- Ilfov. , 4 oct.1937

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937)

Congresul tineretului PNȚ- Ilfov, 4 oct.1937

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937)

Virgil Madgearu (secretar -gral PNȚ ; șeful PNȚ Ilfov)

- ▣ Ordinea legală primejduită ; Coeziunea națională amenințată
 - ▣ Restabilirea ordinii și disciplinei : rolul PNȚ
 - ▣ Dezorientarea , neîmplinirile guvernului liberal :
- # românizarea economică # lacunele învățământului # problema minoritară
- ▣ Guvernarea liberală : bilanț negativ.

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Ordinea legală primejduită

▣ Coeziunea națională amenințată

[LD : Madgearu vorbește de "*violența legionară*" , fără să o numească .
vorbește de "*diversiunea*" guvernului în ce privește tolerarea extremismului și anarhiei .
Și, din analiza lor , trage o concluzie politicianist - partizană :
nu guvernul "carenței de autoritate " ci PNȚ - cu ale sale gărzi țărănești, cu declarațiile sale
repetate de adjudecare a guvernării - a "pacificat" spiritele și a adus ordinea în țară !
În felul acesta , PNȚ își exprimă acordul cu măsurile și legile liberale din ultimul an ,
privite ca răspuns la presiunile PNȚ , pentru că , în orice caz, pentru Madgearu ,
deci pentru PNȚ , pericolul public nr 1 , continua să fie PNL , și , într-o astfel de viziune,
trebuia înlăturat de la guvernare .]

" Noi ne-am ridicat cu toată hotărîrea împotriva introducerii violenței , ca armă de luptă politică.
Atitudinea noastră nu ne era dictată numai de convingerea necesității păstrării ordinii democratice
, întemeiată pe supremația dreptului și susținută pe principiul autorității , răzimată pe ordinea
legală . Ci era impusă de un comandament național ,
care poruncește să se păstreze unitatea sufletească a Națiunii ca să se chezășuiască propășirea
țării în timp de pace, și forța de luptă în vreme de război .

[Guvern- Garda de Fier]

"Acum un an , unitatea sufletească a Națiunii era grav amenințată prin excesele
și violențele exercitate de o anume grupare extremistă , care se bucura de impunitate și ,
prin anume acte ale sale, lăsa impresia că tinde să creeze un fel de stat în stat .

Deși primul ministru declara că nu e vorba decât de un simplu val artificial de agitațiune,
fie că voia să-l zăgăzuiască , pentru ași continua jocul de diversiuni în politica internă,
fie că nu era capabil , fiind lipsit de curaj și de autoritate ,
stările de dezordine luau proporții , actele de anarhie se îmulțeau ,
ordinea legală era primejduită și coeziunea națională amenințată .

[Gărzile țărănești]

"Numai după ce, într-un ceas de grea cumpănă și silit de carența autorității de Stat,
PNȚ a hotărît să organizeze gărzi țărănești de auto apărare ,
guvernul, după două remanieri, n-a avut încotro și a trebuit să renunțe la jocul diversiunilor
politice și silit să accepte întăriri din afara propriului său partid

a început să restabilească ordinea legală

Avem dreptul să fim mândri că, prin atitudinea sa hotărîtă , am forțat guvernul carenței de
autoritate să-și îndeplinească , cel puțin în ultima etapă de guvernare ,
prima datorie a oricărui guvern într-o țară civilizată : garantarea ordinii publice. "

[Disciplina universitară]

" Avem în același timp satisfacția că, ne-am știut face ascultați și în ceea ce privește

disciplina în universități. Spuneam la congresul de acum un an :

< *La universități este momentul să se introducă disciplina .
Disciplina în ce privește pe profesori, ca să-și facă datoria la catedră,
disciplina în ce privește pe studenți,
ca să-și dea silința să obțină maximum de cunoștințe.* >

" Reforma universitară din primăvara trecută a corespuns acestei cerințe și din primul moment al aplicării , disciplina a început să-și facă drum în universități.

[**Cumințirea extremiștilor**]

" Se pare că s-a înțeles în sfârșit și în rândul mișcărilor extremiste , că școala pumnului și revolverului trebuie să fie exclusă dintre îndeletnicirile extrașcolare ale tineretului universitar român ."

[-----]

Madgearu /

[**# Naționalism**]

[LD : clarificări și definiții substanțiale privind vocabularul "naționalist" de totdeauna și de pretutindeni . Evitând cu sobrietate - vorbea într-o adunare populară ! - exploatarea populistă a sentimentelor naționale , el vorbește despre : patriotism, idee națională, coeziune națională , românizare , în respectul drepturilor individuale și a normelor legale, inclusiv de protejare a elementului românesc.]

" Dacă față de guvernul liberal, noi am avut, îndeosebi rolul să apărăm ordinea constituțională subminată ,

față de organizațiile extremiste , în afară de lupta împotriva violențelor , a trebuit să ducem o întreagă acțiune de demascare a caracterului demagogic al tendințelor și pozițiilor critice față de naționalismul nostru .

[-----]

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ **Dezorientarea , neîmplinirile guvernului liberal : # românizarea economică**

lacunele învățământului # problema minoritară

[LD : de remarcat că , și în această analiză critică, Madgearu se ocupă exclusiv de ceea ce generic se numea "problema națională" .]

" Guvernul n-a izbutit în 4 ani să inițieze o acțiune eficace pentru românizarea vieții economice . El s-a limitat la plasarea personalului românesc.

În loc să acționeze cu succes , cel puțin în această direcție , guvernul a favorizat agitarea problemei, făcând cor cu anume grupări extremiste și cultivând demagogia naționalistă .

Madgearu /

[**# "românizarea" economică**]

" Peripețiile anteproiectului de *decret -lege* , elaborat în vara 1936, de ministerul Industriei și Comerțului , cu violarea expresă a Constituției , stau mărturie despre caracterul demagogic al politicii guvernului .

"Cele două rapoarte oficiale , privitoare la aplicarea legii pentru asigurarea utilizării personalului românesc în întreprinderile particulare , pe lângă lametațiuni nedemne, despre sabotajul exercitat de cei interesați, și mărturia efectelor minimale ale măsurilor aplicate, cuprind pasajii menite să ajute mai departe agitarea în jurul acestei probleme.

" Iar demonstrația cuprinsă în recente declarațiuni ale d-lui Gh.I.C.Brătianu [**PNL -2**] că < partidul liberal nu are trebuință nici să imite, nici să supraliciteze , nici să improvizeze > , făcând aluzie directă la ultima *Circulară* a ministrului de Industrie [**Valer Pop**] prin care se cere întreprinderilor

de a înlocui elementele minoritare cu 50% , respectiv 75% elemente românești ,

este o nouă dovadă de totala dezorientare a guvernului actual față de această problemă .

De fapt, după cum rezultă din datele problemei expuse mai sus, pe căile urmate de guvern ,

nici nu se poate aștepta soluționarea problemei românizării vieții economice și sociale .
Madgearu /

[# lacunele învățământului]

"Chiar limitată la promovarea personalului românesc, cât timp organizarea învățământului public nu asigură producerea, în număr suficient, de elemente tehnice românești, nici locurile disponibile din întreprinderile existente, nu vor putea fi ocupate de români .

" Prin urmare, dacă nu se remaniază adânc, ucenicia și învățământul tehnic aplicat de toate gradele și dacă nu se dă întregului învățământ o îndrumare, care să creeze elemente capabile și aplicate spre îndeletnicirile practice, destinate să forțeze introducerea elementelor românești în viața economică, vor rămâne material de agitație politică .

" Din 41.307 studenți înscriși în anul 1934/ '35 (din care 32.307 români), n-au absolvit diferite facultăți decât 3.707 (din care 2.848 români) .

Deci nici 9% din totalul studenților înscriși n-au fost promovați licențiați, doctori, ingineri, arhitecți etc.

Din aceștia, în timp ce au ieșit 1.055 licențiați în Drept, decât 428 licențiați în Științe comerciale, 98 de licențiați în Științe agronomice, 133 ingineri, 271 medici umani și 61 medici veterinari .

" Cu asemenea randament al învățământului superior, lipsit complet de orice orientare, în raport cu interesele naționale, nu numai că nu se poate asigura promovarea elementului românesc, dar nu pot fi satisfăcute nici nevoile elementare de administrare a Statului.

" În locul unei preocupări serioase în această direcție, se urmează, fără întrerupere, agitația. Rostul unui guvern nu este însă să agite și nici chiar să favorizeze agitația problemei naționale, ci determinând termenii reali ai fiecărei probleme, el este dator să îndrumeze, prin măsuri de Stat, rezolvarea loar "

Madgearu /

[# problema minoritară]

" În deosebi, în situațiunea externă deosebit de îngrijorătoare, este o gravă eroare a se stăruia înăuntru dușmănia dintre români și minoritari, prin anume acte cu caracter demagogic, ca de ex. recenta Circulară a d-lui Valer Pop, campaniile de afară, pe chestiunea tratamentului minorităților,

fără ca, cel puțin să se fi adus în fapt, printr-o atingere reală a poziției minoritarilor, o ameliorare și o întărire a poziției românilor în economia națională .

" Este timpul ca, în locul agitațiilor sterile și a supralicitațiunii naționaliste demagogice, care coincid cu măsuri de Stat răzlețe și accidentale, de o eficacitate națională extrem de redusă, oamenii de stat, mânăți de grija patriotică a ridicării națiunii, să cadă de acord asupra unui plan național de rezistență și de promovare a românilor pe toate țărmurile vieții economice și sociale.

"Fără provocarea nimănui, fără atingerea drepturilor pe care le au toți cetățenii unui stat civilizat, printr-o politică de Stat consecventă, încadrată într-un program național, românii vor izbuti să redobândească terenul pierdut, din cauza unor împrejurări istorice vitrege."

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Misiunea statului național –țărănesc

" Ași fi fost înclinat să închei expunerea, în fața acestui congres al tineretului, numai cu considerațiuni ideologice.

Recent, însă, șeful Partidului Național -Liberal [Dinu Brătianu .LD : lipsă document] opunând idealului statului țărănesc, formele naționaliste, afirma că < nu s-a concretizat ce este statul național-țărănesc și nici cum se poate realiza, după cum nu s-a arătat, cum se poate realiza noul naționalism >
Și se întreba dacă este ceva nou în aceste formule

< puse înainte ca trambulină pentru a sări un hop electoral. >

" Nu voi presupune că , printre această opoziție între cele două formule , șeful PNL a urmărit să pună în evidență că nu rămâne pentru țară decât formula guvernării liberale , deoarece aceasta ar fi într-o flagrantă contradicție cu declarația sa din vara trecută , prin care recunoștea dreptul la succesiune a Partidului Național -Țărănesc .
[-----]

" Statul liberal , cu tot amestecul său în viața economică , timp de 70 de ani , își încheie bilanțul cu sărăcirea țărănimii și a claselor de mijloc românești și cu înavușirea elementelor străine și minoritare , aflate în număr mare în industrie , comerț , bănci , asigurări și transport .
[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Guvernarea liberală : bilanț negativ.

" Dacă scrutăm sub acest unghi de vedere , actuala guvernare liberală ce se apropie de 4 ani , nu putem ajunge la încheierea că a contribuit la întărirea capacității de acțiune și rezistență națională a Statului românesc .

" Nu vom fi îndemnați de spiritul de opoziție să negăm eforturile cari s-au făcut în acești 4 ani , sau să contestăm unele ameliorări față de stările de criză anterioară . Este , însă , altă chestiune , în ce măsură a știut și a reușit guvernul să facă țara să folosească de la epoca de prosperitate , care a succedat în lumea întreagă , crizei .

" Pe căile întortochiate , pe care a rătăcit această ultimă guvernare liberală , nu se putea aștepta , însă , alt rezultat , decât înregistrarea automată a unor rezultate conjuncturale , cari nu numai că nu soluționează , dar nici nu îndrumază spre soluție , problemele naționale .

" Faptul acesta , produs în plină repriză mondială , constituie cea mai deplină dovadă că metodele politicii liberale , nu mai corespund necesităților naționale . Din acest punct de vedere , este bine că experiența liberală s-a făcut până la capăt . E se soldează cu un bilanț negativ .

" În ordinea politică , s-a făcut încă o dată dovada că partidul liberal nu poate menține ordinea fără stare de asediu și cenzură , și nici măcar cu aceste măsuri excepționale .

" Deasemenea , țara s-a convins că , ori de câte ori , ca să se cramponeze de putere , are nevoie să pună la cale diversiuni , nu se dă înapoi de la nimic , chiar dacă prin anarhia deslănțuită pune în primejdie siguranța Statului .

" În ordinea economică , s-a pus în lumină incapacitatea congenitală a PNL de a așeza pe temelii sănătoase , pentru propășirea economiei naționale , prin armonizarea liniilor de dezvoltare a agriculturii și industriei , și intensificarea schimburilor dintre sat și oraș , datorită preocupărilor de privilegiere a intereselor industriale , comerciale , și bancare .

" Menținerea timp de patru ani a decalajului formidabil dintre pețurile agricole și cele industriale , ilustrează pe deplin această constatare .

Măsurile de ultimă oră , în favoarea agriculturii , înființarea unui Institut de Credit Agricol , procurarea unui număr de tractoare , sau experiențele de electrificare rurală , nu sunt în stare să mascheze realitatea .

" În ordinea financiară , incapacitatea , chiar și în ultimii ani de prosperitate generală , de a echilibra bugetul , cu toate că s-a recurs la expediente , inflație și fiscalism excesiv , pune în lumină , pe de o parte , creșterea lentă a venitului național , care demonstrează ineficacitatea politicii economice , iar pe de altă parte , caracterul plutocratic al sistemului financiar , precum și incapacitatea și corupția administrației financiare .

" În ordinea morală , seria de îmbogățiri fără cauză , fraude , prevaricațiuni ,

dintre care o parte au făcut obiectul sancțiunilor penale, vedește înflorirea celor mai abjecte metode de corupție .

"În sfârșit, în ordinea externă, guvernarea actuală se încheie cu o slăbire a sistemului de securitate , creat prin alianțele și amicitțiile noastre și o diminuare a prestigiului țării în afară

Reluarea în ultimii doi ani , într-un ritm mai vioi , a acțiunii de înarmare, întreruptă din calcule politicianiste , deși înseamnă o sporire a forței de apărare națională, nu poate fi pusă la activul special al guvernării.

" În lumina acestor constatări, opinia publică să judece valoarea afirmațiunii recente a d-lui CICBrătianu , că partidul liberal este < singurul partid capabil să realizeze ceva temeinic pentru țară > "

[-----]

" Opinia publică românească și-a dat un prim verdict în recente alegeri, respingând cu 70% din voturi programul și metodele de guvernare liberală, întemeiate pe cea din urmă experiență , săvârșită în vremuri de belșug general.

"Opinia publică românească , prin acest verdict , a stabilit că principiile și metodele liberale nu mai răspund nevoilor și aspirațiilor Națiunii.-

[-----]

Virgil Madgearu / Congresul PNȚ-tineret , Ilfov / 4 oct.'37

8.) Întrunirea "Grupului H" , 7 oct.'37

Petre Ghiață * (vicepreșed.Camerei), Declarație ,
Guvernarea liberală.Între democrația națională și extremism . Problema tineretului .
(" Dimineața" , an 33, nr.11061 , 8 oct.'37)

* Notă LD -----

P.Ghiață, născut în 1901, jud.Mehedinți . Scriitor, ziarist . În 1946 , a pactizat cu comuniștii pentru a-i ajuta la distrugerea fam.Brătianu. Cu toată colaborarea, a fost arestat în 1948, .

În detenție (penitenciare MAI și Jilava) a avut o comportare nedemnă , făcându-și " autodemascare " și orice i se cerea , pentru a ieși mai repede din închisoare .

Fratele lui, Ghiață Sever, a fost arestat în 1952, și a avut aceeași comportare nedemnă .
Iar soția lui , a avut domiciliul forțat în Bărăgan .

(Cf. C.Ionițoiu, Dicționar F-G , p. 203 , cf. informație preluată de la Ion Ioanid)

Se poate .Multe i se pot întâmpla omului. Că era anti- brătienist - cum erau mai toți " Hașiștii tătărăscieni " - am și mărturia lui Amedeu Bădescu .

În rest ... nu-l voi pune la stâlpul infamiei pe tânărul de 36 de ani , care vorbea cum vorbea despre curentele de extremă " dreapta" și " stânga " , pentru că ... în pușcăriile comuniste a "cedat" .]

[LD : Grupul H , inițiat de Victor Iamandi , secondat de Petre Bejan și Petre Ghiață (inițial duciști, democrați, antilegionari) apoi sprijinitori ai lui Tătărăscu .]

Membrii grupului , 80 de deputați și senatori liberali, s-au întrunit în ședință plenară pentru a discuta evoluția evenimentelor politice . În final , au dat presei un Comunicat .

Cu acest prilej, Petre I.Ghiață a făcut următoarele declarații :

Declarațiile lui P.Gheață au fost aprobate în unanimitate de membrii grupului H]

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Precizări

▣ Secretul lungii guvernări

▣ Prestigiu și încredere peste hotare

▣ Configurația politică internă postbelică

▣ Extremismul de " stânga" și "dreapta"

▣ Viabilitatea regimului democrat .

▣ Problemele tineretului

▣ "Efectul Duca"

▣ Detractorii democrației

▣ Extremismul de dreapta și de stânga

▣ "Naționalistii de ocazie"

▣ Goga . PNC

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Precizări

N-am să stăruiesc în această expunere asupra realizărilor guvernului liberal , prezidat de d.Gh.Tătărăscu ; analiza înfăptuirilor celor patru ani a făcut-o cu toată autoritatea și competența dl Dinu Brătianu , șeful partidului nostru , în discursul rostit recent la Brăila [LD : lipsă doc.]

În curând, știu că dl președinte al Consiliului de miniștri, va avea prilejul să expună pe larg politica de realizări , pe care a aplicat-o cu succes în lunga sa guvernare .

Mă voi mărgini să precizez situația politică generală , după patru ani de guvernare liberală, încercând să fixez poziția pe care stăm față de celelate forțe politice ale țării "

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Secretul lungii guvernări

" _ Guvernarea noastră a debutat sub cele mai triste auspicii .

Asasinarea Marelui I.G.Duca și desorientarea generală produsă și în partid, și în opinia publică , de tragicul sfârșit al fostului prim -ministru

Guvernul format de dl Tătărăscu a fost primit cu neîncredere , iar cei care nu cunoșteau excepționalele însușiri ale actualului președinte de Consiliu, socoteau efemeră durata guvernării și priveau cu îngrijorare și compasiune soarta Partidului Liberal.

"Spre surprinderea tuturor, și desamăgirea multora, guvernul, care trebuia să cadă în repetate rânduri, a durat patru ani de zile și încă...

"Desigur, numeroase sunt cauzele care explică prelungirea la cârmă a regimului liberal ; câteva sunt mai importante și merită să fie relevate .

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Prestigiu și încredere peste hotare

" Seriozitatea înfăptuirilor pe toate planurile vieții sociale românești a avut , cum era și firesc, reflexe interesante și peste hotare , creindu-se o atmosferă favorabilă României , trezind simpatie și prețuire pentru guvernul liberal.

" Nimeni nu mai ignoră astăzi îngrijorarea ce se manifestă , mai ales în cercurile conducătoare ale popoarelor amice , pentru eventualitatea , de altfel normală, a retragerii guvernului liberal.

Străinătatea a dobândit încredere în politica de continuitate , de respect a angajamentelor , de orientare limpede , de atenuare a asperităților externe - practică de actualul guvern.

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Configurația politică internă postbelică

▣ Extremismul de " stânga" și "dreapta"

" În asemenea condițiuni, analistul obiectiv al evenimentelor politice de la noi își explică pentru ce Partidul Liberal a putut împlini patru ani de guvernare .

"Ceea ce se petrece în configurația politică a țării noastre de câțiva timp, își are explicația cauzală normală .

Apariția grupărilor de *extremă dreaptă* , ca expresie a unor curențe politice noi, nu este un fenomen izolat și neobișnuit .

Fenomenul acesta se integrează ciclului evoluției politice de pretutindeni .

Într-adevăr : în momentul de criză, materială sau spirituală,

popoarele își caută potolirea nevoilor care le biciuesc , în soluții extremiste .

" Imediat după război ca reacție împotriva mizeriilor încercate sub regimul dictatorial

al războiului, popoarele s-au îndreptat cu furie către *extremismul de stânga*, așteptând de la soluțiile radicale ale acestuia, remediarea stărilor deplorabile, pricinuite de conflictul mondial. Și, cum era natural, soluțiile *extremismului de stânga* au făurit iluzii, dar n-au putut rezolva, ameliora, stările precare de fapt.

"Ca reacțiune, a apărut fenomenul *extremismului de dreapta*, îmbrăcând diverse forme dictatoriale, trezind nădejdiile izbăvirii definitive; și mărginindu-se, în fond, după experiența din Germania, Italia și Portugalia, să suprimă libertățile cetățenești, să sugrume gândirea și să practice cu iscusință asasinatul politic. În ordine economică, extremismul actual n-a reușit să realizeze decât dozarea mizeriei.

"Ca orice consecință a fenomenelor trecătoare de criză, și regimurile de *extremă dreapta* sau *extremă stânga*, au un caracter efemer." [Petre Ghiață / 7 oct.'37](#)

▣ Viabilitatea regimului democrat .

"Soluțiile de durabilitate nu le pot da decât formele de echilibru în guvernare, care respectă libertățile, prețuesc gândirea și valorifică utilitatea criticismului, dând posibilitate de manifestare tuturor curentelor de opinie publică.

"Numai regimul democratic poate asigura o dezvoltare normală popoarelor cu posibilități nedesmințite de creațiune și progres; întrucât sistemul democratic armonizează conducerea autoritară, prin forța statului, cu libertatea individuală.

Iar revenirea de la extremismul de dreapta către forma de echilibru a democrației, este o problemă care se rezolvă, sigur, în timp.

"Partidele democratice au datoria să grăbească acest proces de clarificare a conștiinței politice, prin organizarea și refacerea cadrelor, prin tenacitatea luptei pe teren, prin curajul soluțiilor prompte în domeniul economic, prin măsurile de ordine și disciplină; și, mai ales, prin încadrarea generației tinere în lupta democrației.

[Petre Ghiață / 7 oct.'37](#)

▣ Problemele tineretului

▣ "Efectul Duca"

[LD : eu înțeleg ce voia să spună Petre Gheață . Numai că , la fel ca și alți politicieni, se feresc să spună lucrurile mai simplu, le sulesc și răsulesc, parcă să nu supere "tânără generație"! Ad-hoc, m-am hotărât să dau un nume acestei friți : "efectul Duca" De aceea am pus fond albastru la cum trebuie să trateze partidele democratice ... tineretul ! .Din toate , eu trag o singură concluzie : nu prea știu ce să facă să o mai îmblânzească .]

"Vremea noastră a pus cu o neobișnuită acuitate problema tineretului.

Generația tânără de pretutindeni, ieșită din răsturnarea pricinuită de război, își afirmă cu duritate și cu îndrăzneală, pretenția de a crea, după concepția ei, cu mijloace proprii, cu o energie surprinzătoare, cu fanatism, o construcție socială nouă, care să corespundă idealurilor ei și căreia să-i imprime un ritm accelerat, în toate domeniile.

"Omul politic prevăzător, nu trebuie să ignore sau să disprețuiască această pretențiune ;

ea reprezintă expresia tare a unei noi mentalități și a unei voinți, care nu se lasă înfrântă .

Departate de a privi cu indiferență această problemă, conducătorii partidelor democratice au datoria să o examineze cu toată seriozitatea, străduindu-se să dea o soluție cât mai eficientă aspirațiilor tineretului; și, în același timp, să utilizeze, selectând din rândurile lui, toate elementele valoroase.

"A nu acorda atențiunea adecvată acestei generații, reprezentând o realitate în viața socială,

înseamnă a înregimenta din lipsa de pricepere , din miopie politică ,
imensa majoritate a tineretului în falangele grupărilor extremiste .

Acolo se deschide acestui tineret poarta tuturor posibilităților de comandament
și i se flutură mirajul binefacerilor infinite .

De aceea, nu voi înceta să repet : atenție permanentă la tineret . !

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ Detractorii democrației

▣ Extremismul de dreapta și de stânga

[LD 28 nov.2003 : peste timp, Petre Ghiață

mai sus am vorbit de " *efectul Duca* " - manifestat printr-un soi de teamă .

M-am pripit . E doar o față a medaliei . Pentru că reversul ei , este reacția bărbătească ,
fermă , conștientă , până la jertfă .

Asta propunea Petre Ghiață partidelor și politicianilor sincer democrați .

Pornind de la ipoteza lui , am o dezlegare nu prea măgulitoare la adresa lui Maniu ...
cu al său pact electoral încheiat cu CZCodreanu !]

" Fac parte și eu , ca și mulți prieteni din generația mea , din categoria oamenilor politici
care cultivă și prețuiesc forța electorală . Păstrând neîntrerupt contactul cu masele populare ,
înțelegem cu mai multă ușurință cauzele și curentele politice și putem aprecia cu mai multă
justețe forța acestor curente .

De aceea, ca sincer democrat , sunt dator să recunosc ,
că ar fi o mare greșeală să tratăm cu ușurință și să privim cu dispreț ,

existența și puterea de acțiune ale grupărilor de *extremă dreapta* de la noi .

Nu este cazul să analizez acum datorită căror fapte curentul de dreapta "a prins "

și la noi , ca aiurea ; e suficient să constatăm existența acestor grupări ,

lupta lor violentă , împotriva regimului democratic ,

pentru ca să ne dăm seama că

partidele democratice românești trebuie să conteze pe un adversar de temut .

Dacă voim să păstrăm intactă această structură a statului românesc ,

democrația trebuie slujită cu devotament , cu energie și spirit de jertfă .

" Împotriva adversarilor noștri de la *extrema dreapta* sau de la *extrema stânga* .

nu putem opune nici dilentatizmul oportuniștilor , nici galanteria juisseurilor ,

nici , mai ales , nici ! - perfidia savantă a profitorilor de toate categoriile .

A păstra asemenea elemente în linia de comandament a partidelor democratice ,

înseamnă a pierde bătălia la cel dintâi șoc serios ; asemenea elemente n-au ce căuta

la nici unul din posturile de comandă ale grupărilor democratice .

" Împotriva fanatismului -uneori sincer - al extremiștilor ,

democrația trebuie să opună tăria unor convingeri nesdruncinate și

dorința de sacrificiu a unor elemente pentru cari ,

libertățile cetățenești , puterea cuvântului și utilitatea criticismului

nu sunt simple metafore de paradă .

" Va ști democrația românească să răspundă precis acestor imperative ale epocii noastre ,
regimul de astăzi va fi salvat ,

iar curentele extremiste vor fi anihilate în încercarea lor de prăbușire a acestui regim .

" Dacă partidele democratice nu vor provoca , de îndată , în interiorul lor ,

prefacerile corespunzătoare noii lupte - regimul democratic românesc va fi trăit "

[LD : *adică va sucomba*]

[*Atenție LD : " efectul Duca " :*]

" Sunt , desigur , în rândurile aceluia cari au luat poziție împotriva regimului democratic ,

oameni de bună credință , tineri cari trăesc sub semnul unei credințe fanatice ;

asemenea adversari impun respectul luptei , chiar atunci când atitudinea lor este eronată .

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▣ "Naționaliștii de ocazie"

▣ Goga ? PNC ?

Dar sunt foarte numeroși acei cari s-au transformat în detractori ai democrației , după ce s-au blazat storcând toate beneficiile morale și materiale din mila sau din indolența reprezentanților democrației [-----]

Ivirea curentelor de dreapta le excită până la paroxism pofta de profitorism , și ca nu cumva să triumfe noua mișcare și să-i azvârle dincolo de baricade , înverșunații detractori de astăzi au aruncat haina vetustă a democrației , ca să îmbrace hlamida preferențelor totalitare ale sistemului dictatorial.

" Ca membri ai partidului care a creat România modernă, înzestrând-o cu instituții românești în toate ramurile de activitate , suntem în largul nostru să afirmăm că ne este foarte greu să primim lecții de naționalism

de la patriotarzii de ocazie, sau beneficiarii speculațiilor pe aria intransigenței naționale.

" Nu putem admite ca mai ales acei cari au navigat în fâgașurile tuturor combinațiilor tenebroase , pretându-se la toate compromisurile materiale și morale, nu putem tolera să se erijeze astăzi, speculând curentele de dreapta , în cenzoari ai vieții publice , împărțind după cum le dictează interesele nemărturisite certificate de bună purtare pentru Români. [-----] Șampionii falsului naționalism , care se alimentează cu profuziune din sursele materiale ale minoritarilor pe care-i atacă și-i utilizează în diverse întreprinderi sau afaceri nemărturisite - nu pot intra în cadrul unor debateri politice serioase. [-----] etc etc

P.Ghiață / 7 oct.'37

9.) Gh.Tătărăscu , Declarații , / inaugurarea fortificațiilor de Vest / Oradea , 9 oct.'37

("Dimineața " , an 33, nr. 11066 , 11 oct.'37) Doc.integral la fișier Guvern XIV
[LD 30 nov.2003 . dau acest ritual pentru a releva organizarea civilizată care exista pe atunci în România, a ceea ce astăzi numim " vizită de lucru" și antrenarea " societății civile " ; mai dau și pentru a arăta ritualul atât de firesc și normal - chiar dacă propagandistic - care acum este numit atât de pompos și americanizat " menagementul imaginii " .]

Liviu Nasta (ziarist) /

▣ Semnificația vizitei

▣ Programul vizitei

▣ Participanții : biserica ; armata ; societatea civilă ; org . PNL.

Gh.Tătărăscu / 9 oct. '37

▣ Programul fortificării granițelor

▣ Colaborarea cu statele vecine.

▣ Conviețuire normală cu minoritățile : drepturi și datorii

▣ Minoritățile și promovarea elementului românesc

▣ Programul vizitei

▣ **Participanții : biserica ; armata ; societatea civilă ; org . politice**

Cu trenul ministerial , Tătărăscu , însoțit de g-ral Ilasievici (ministr.Apărării) au sosit la Oradea , vizita transformându-se într-o importantă manifestație politică și națională . Orașul de frontieră le-a făcut o primire deosebită .

În gară , au fost prezenți : toți parlamentarii din nordul Ardealului ; episcopi ai bisericii românești - mitropolitul Nicolae Bălan , episcopul Frențiu (unit) și episcopul Nicolae Popovici (ortodox) ; autorități din jud. Bihor, Satu -Mare , Maramureș și Cluj ; sute de intelectuali ; grupuri de țărani din satele jud.Bihor ; reprezentanții unor grupări minoritare ; cadrele organizațiilor liberale din Ardeal.

Pe șantierul fortificațiilor, cu ritual specific de inaugurare , ofițerii au oferit lui Tătărăscu un dar : o cazma și o mistrie din aur .

În sala cinematografului " *Dorian* " s-a desfășurat o ședință festivă .

Au vorbit : reprezentanții diferitelor culte : Episcoul ortodox Nicolae Popovici - care declară că biserica este alături de guvern și de armată , pentru consolidarea statului român și apărarea hotarelor ; Episcopul Frențiu (biserica unită) ; Episcopul Fiedler (biserica romano-catolică) ,episcopul Czernick (bisrica reformată) , Ulman Ștefan (comunitatea israelită ortodoxă) Generalul Banciu - despre fortificații ; dr.Mihăescu - în numele magistraturii ; Ion Băncilă - prefectul județului ; Petre Fodor - primarul orașului ; Victor Gherman , în numele intelectualilor grupați în " *Casa Națională* " Apoi a vorbit Tătărăscu . Apoi a avut loc un banchet . Apoi a vizitat Muzeul și biblioteca " Cele trei Crișuri" ; Apoi a vizitat expoziția -târg a halei de comerț . Apoi a vizitat aeroportul . Apoi Tătărăscu a asistat la consfătuirea *Delegației Permanente* a org.liberale.

Seara a plecat cu trenul guvernamental spre Sibiu .

////////////////////////////////////

Tătărăscu la Oradea / 9 oct.'37

10.) Rev." *Parlamentul Românesc*" - (11-20) / dedicat doctrinelor și partidelor / , 31 oct. '37

- a. 71 de partide ! Partide "confidențiale" - discuțiuni -
- b. Tabloul partidelor politice "naționale " și " constituționale"
- c. Nicolae Petrescu , *Evoluția doctrinelor politice* .
- d. Mihail Manoilescu , *Doctrine vechi și noi*
- e. Gh.Bezviconi , *Personalitățile politice ale Basarabiei de la unire încoace*
- f. Gh.Brătianu, *Ce este un partid politic ?*
- g. IDSuchianu , *Ideologia ca factor al politicii românești*

Doc.integrale : fișier Sistem de partide XIII

a.) 71 de partide ! Partide "confidențiale" - discuțiuni -

Pe lângă cele două mari partide, latifundiare ale votului universal - PNL și PNT - au crescut , uneori chiar din trunchiul lor , câteva partide de dimensiuni modeste .

Ele își datorează viața , de cele mai multe ori, datorită unui șef . [-----]

[a dispărut PLD - rombul lui J.Th.Florescu ; este PNL - Gh Brătianu]

////////////////////////////////////

b.) Tabloul partidelor politice "naționale " și " constituționale"

Redacția /

▣ **Particula " *național*" din titulatura partidelor**

Ceea ce izbește , de la prima vedere pe acela care ar citi lista partidelor politice din România , este cantitatea considerabilă de naționalism. Toate partidele mai importante își zic " *național*" , firește, fiecare în parte , învinuind - pare-se - celelate că nu-s de esență pur națională :

Partidul național-liberal , al dlui Dinu Brătianu

Partidul național -liberal, al d-lui Gh.Brătianu

Partidul național -țărănist , al d-lui Mihalache

Partidul național -creștin , al d.lor Cuza și Goga

Partidul național-democrat , al d-lui Iorga

Liga național-corporatistă , a d-lui Manoilăscu etc etc.

Redacția /

▣ Partide " naționale" și " pseudo-naționale"

Dar când nu ești partid special (etnic, muncitoresc, agrar etc) - este inutil și absurd

să te intitulezi " național" . Inutil, absurd, și pe deasupra , suspect .

Pentru că se pune întrebarea : qui prodest ?

Fiecare partid care-și zice " național" , își zice astfel ca o afirmare împotriva altor partide, ce-și zic și ele la fel . Pentru a afirma că numai el e " național " , în timp ce celelalte partide nu-s, și deci uzurpează această adjectiv - pentru această luare de poziție contra altora ,

[-----]

Redacția /

▣ PNL și PNȚ - partide naționale " istorice "

" Și totuși, există două partide care trebuie scoase afară din această deplorabilă impresie .

Sunt : partidul liberal și cel țărănist , care își zic naționale nu din vreo intenție de a-și afirma monopolul naționalismului, ci din motive pur istorice.

" Gruparea liberală s-a născut din frământările patruzecioptiste , ca reacție anti-străină, anti-turcă, anti-rusă .

La origine, epitetul " național" avea înțeles precis, propriu și meritat .

Și a rămas ca o foarte legitimă emblemă heraldică pe ecusonul său .

" Ceva similar s-a întâmplat și cu partidul țărănist care provine din fuzionarea cu cel ardelean , acesta născut ca o afirmare anti-străină, anti-maghiară . "

Așa dar acea penibilă supralicităție de patriotism exclusiv, nu privește decât partidele " neistorice "

Redacția /

▣ Partide " constituționale " și " neconstituționale"

O a doua particularitate bizară pe care o prezintă viața politică a partidelor noastre este identitatea de program . Luați textul oficial al declarațiilor fiecărui șef :

toate partidele înscriu în programul lor apărarea constituției și a drepturilor cetățenești .

Logic , ar trebui ca între ele să existe o alianță firească de câte ori constituția este încălcată .

În realitatea , se întâmplă contrariul.

Face excepție PNȚ care , cu 4 ani în urmă , la începutul guvernării liberale, au sărit în ajutorul liberalilor - deși adversari - fiindcă se urzea o combinație de răsturnare în disprețul mecanismului constituțional legitim .

[PNL-2, LANC, P.Agrar .Goga ... deși " constituționale" ... s-au opus ...]

////////////////////////////////////

c.) Nicolae Petrescu , Evoluția doctrinelor politice .

N.Petrescu /

▣ Doctrine politice - partide politice

▣ Liberal (ă) - Conservator (e) -Socialist (ă)

O dată cu lărgirea cadrului în care se desfășoară viața politică ,

și o dată cu creșterea numărului participanților la guvernarea unei comunități,

s-a simțit nevoia de a canaliza opiniile ce se vânturau

cu privire la soluțiile socotite drept cele mai bune pentru a servi scopul guvernării .

Așa au luat naștere grupările politice, care au apărut în formă embrionară la mijlocul sec. XVII în Anglia, devenind în secolul următor partide, cu doctrine din ce în ce mai clar exprimate, cu programe și organizări destinate a influența opinia publică.

În secolul XIX, toate țările civilizate și cu regim constituțional, au adoptat aceste instrumente de pregătire a poporului pentru acțiunea politică. La început, două au fost doctrinile pe cari le reprezentau partidele politice, atât în Anglia cât și în celelalte țări:

una, dispusă a îmbrățișa toate inovațiile în materie de reformă, așa - numită "liberală"
alta, aplecată spre trecut, ca un izvor nesecat de învățăminte, așa - numită "conservatoare"

Între cele două doctrine (partide) era un termen comun: identitatea de scop

Atât liberalii cât și conservatorii, urmăreau a servi cât mai bine interesele economice ale unor categorii de cetățeni [latifundiari, industriași, bancheri] considerați ca cei mai utili progresului națiunii.

Acesta a fost liberalismul și conservatorismul "clasic"

Din această parțialitate, care implica în mod necesar nesocotirea drepturilor și intereselor unor categorii de cetățeni [țărăniime, meseriași, muncitori] se nășteau nemulțumiri, care au determinat aparitia unor noi grupări.

Astfel s-au organizat noi grupări cu doctrină socială, "socialistă",

care au determinat partidele liberale și conservatoare să-și modifice nu numai programul și ideologia, dar și planul de luptă electorală.

Pe la sfârșitul sec. XIX, liberalii și conservatorii

au adoptat unele idei de la socialiști, determinând statul

să-și îndrepte atenția și asupra maselor muncitoare,

până atunci rămase în afară de sfera propriu-zis politică a națiunii,

sub impulsul cărora s-au adoptat reforme sociale.

(exproprieri și împrăștiări cu pământ; votul universal; regimul și protecția muncitorilor)

Așa - numitul "socialism de stat", a fost o doctrină neo-liberală și neo-conservatoare

primită deopotrivă de liberali și conservatori pentru a "preîntâmpina",

cum se zicea atunci, în mod curent, "revoluția socială".

Doctrina celor două partide tradiționale și de guvernământ, fusese transformată.

Între ideologia de altădată, și practica de acum, era o discrepantă,

sporită și de oportunismul politicianilor zeloși de a capta masele.

Partidul Conservator, chiar în țara lui de origine,

nu mai reprezenta principiile de odinioară,

iar Partidul Liberal, influențat de mișcarea socialistă, devenise în multe privințe

mai radical decât partidul socialist.

Într-un cuvânt, între nume și cuprins nu mai era nici o corespondență,

iar în practica guvernării ambele partide luau o atitudine aproape identică.

Cam aceasta era situația până la izbucnirea primului război mondial,

cu situații și particularizare de la țară la țară, de la regim la regim.

[-----]

N.Petrescu / 31 oct.'37

▣ **Prezentul "deschis"**

▣ **Dictaturile de dreapta sau de stânga**

O dictatură de dreapta sau de stânga, s-a realizat pe deplin în unele țări.

[Germania, URSS, Italia] Doctrina în numele căreia o asemenea formă de guvernare își

îndreptățește misiunea, pare a câștiga teren chiar în țările cu o solidă tradiție politică și

cu o îndelungă deprindere cu libertățile individuale.

Procesul de transformare în această direcție continuă, și nu se poate prevedea până unde va merge, nici care vor fi, până la urmă, rezultatele generale pentru știința politică și arta guvernării.

Din succesele parțiale înregistrate până acum în unele țări, unde se experimentează noile concepții, nu se desprinde clar dacă mișcarea excentrică, fie spre dreapta, fie spre stânga, pe care o arată reforma Statului, va soluționa mai bine, decât vechile metode din trecut, problemele de organizare a societății.

Numai timpul va hotărî în această priință.

////////////////////////////////////

d.) Mihail Manoilescu , Doctrin vechi și noi

Manoilescu / 31 oct.'37

▣ Inexistența "doctrinelor vechi " în România.

▣ Liberalism, conservaorism, țărănism ?!

"Valorosul director al "Parlamentului Românesc ", d.Russu Ardeleanu, îmi prescrie subiectul : Doctrin vechi și noi.

Ca un student care nu este destul de bine orientat asupra ceea ce a vrut să spună profesorul când i-a formulat un titlu de teză , așa stau și eu în cumpănă , întrebându-mă dacă d.Russu Ardeleanu socotește într-adevăr că la noi , în viața noastră politică concretă , au existat " doctrine vechi"

" Eu - ca un modest teoretician al problemelor politice și sociale - vă mărturisesc că nu pot porni la prezentarea antitezei dintre doctrinele "vechi " și cele " noi" , fiind că nu recunosc existența celui dintâi termen : a doctrinelor vechi .

" Oare partidele noastre " istorice " : partidul liberal și cel conservator , sau partidele născute după război , cum este partidul poporului și partidul țărănesc - ca să nu mai vorbim de alte partide care n-au avut cinstea guvernării - au avut ele vreo doctrină ? Îmi este foarte greu să răspund afirmativ.

" În ceea ce privește doctrina partidului liberal, îmi aduc aminte ce examen deficient au dat frunțașii acestui partid în ziua când - alături cu ceilalți reprezentanți ai partidelor și de altminteri cu un succes tot așa de neînsemnat - au trebuit să expună la tribuna Institutului Social Român , acum zece ani, doctrina lor !

" Liberalii nu știau ce este liberalismul , [-----]

Manoilescu / 31 oct.'37

▣ P.Liberal ? = nu a fost partid " liberal " !

" Dar dacă conservatorii nu aveau o doctrină și, mai ales, nu aveau o concepție lucidă și concretă asupra instituțiilor pe care ar fi trebuit să le creeze în opoziție și în contrast cu instituțiile liberale , s-ar putea crede că cel puțin liberalii erau reprezentanții unei doctrine - fie și de împrumut - dar a unei doctrine precise.

Însă nici aceasta nu este exact !

" Fiindcă , înainte de orice, liberalii n-au fost liberali în concepțiile lor economice.

Ei au reprezentat - și , desigur că au avut dreptate în această privință - ideea întăririi industriei naționale , sub un regim de protecțiune.

Dar ei n-au fost liberali nici în concepțiile lor politice .

Fiindcă liberalismul și democrația ar fi presupus un minimum de egalitarism politic între toți cetățenii care constituiau națiunea politică .

Liberalii, însă, dimpotrivă, au ținut Vechea Românie, până la război, sub regimul celor trei colegii care dădeau drept la viață publică

numai unei minorități de proprietari de pământ și de intelectuali slujbași ai Statului " lar votul universal , care s-a părut că reprezintă o convertire finală și hotărâtoare

a partidului liberal spre liberalism și democrație,

a fost de la început corectat prin cunoscutele violențe și falsificări !

[-----]

" Partidul liberal de astăzi nu știe ce este liberalismul și nu crede în liberalism.

În această privință , este în bună tovărășie cu toate partidele care au mai rămas formal liberale , în restul Europei .

Căci, în adevăr, cum se poate vorbi de liberalism într-un regim politic în care de 4 ani de zile persistă cenzura și starea de asediu ?

Cum se poate vorbi de liberalism într-un regim industrial în care nu se poate face nici cel mai mic pas fără autorizarea , controlul , imixtiunea și abuzurile Statului ?

" Liberalismul este o doctrină de fațadă pe care reprezentanții săi formali nu au valorificat-o nici înainte de război , într-un sistem coerent și instituțional, iar care , după război - contrazisă și strivită sub presiunea unei evoluții potrivnice - a ajuns să-și piardă orice vitalitate și orice interes actual .

////////////////////////////////////

e) Gh.Bezviconi , Personalitățile politice ale Basarabiei de la unire încoace

Gh.Bezviconi / 31 oct.'37

▣ Generația II -a a politicianilor basarabeni

Din frânturile Partidului Moldovenesc , mai ales prin politica lui C.Stere și I.Inculeț, s-a înfiripat apoi și Blocul Moldovenesc al Partidului Țărănesc Basarabean.

Acest Bloc Moldovenesc al Sfatului Țării ,

a dat apoi eroii politici ai tuturor partidelor din România Mare .

Ion Inculeț a făcut începutul, intrând în 1923 în PNL .

El a apărut pe orizontul vieții revoluționare, întrucâtva naționale basarabene, după 1905 , scriind la ziarul "Basarabia" a lui E.Gavriliță , împreună cu Ion .Pelivan și Pantelimon Halipa .

Ajuns docent [**LD : matematică**] la Universitatea din Petrograd ,

în 1917, când trona politica lui Kerenski, a fost trimis, împreună P.Erkan și alți câțiva, în misiune specială , ca să adâncească revoluția rusească , chiar în primele frământări ale ei .

Cu instinct politic, și desigur datorită însuflețirii naționaliste din Basarabia,

a evoluat ușor spre politica românească , ajungând președinte al Sfatului Țării, eclipsându-se cu tâlc în toate împrejurările critice ,

(cum de pildă s-a întâmplat în ziua în care s-a votat desființarea condițiilor Unirii, așa cum fuseseră ele votate la început .)

La Chișinău, Inculeț a avut în Ion Costin , primar și deputat , pe principalul său colaborator,

fără suprafață, însă, căci dl Inculeț conduce singur politica basarabeană ,

ajutat în unele județe de elemente alese de el (ex. Vasile Bârcă , la Orhei)

#* dr.Daniil Ciugureanu , și el în PNL, s-a îndepărtat de actualitatea politică basarabeană , cu toate că este vice-președinte al Senatului (1934-1937) , în calitate de basarabean.

[* **Ministru al Basarabiei între martie 1918 - 30 nov.1919.Arestat la 5 mai 1950. În duba care-l transporta la Sighet, a avut un atac de congestie cerebrală. A fost dus la Turda , unde a decedat. Securitatea l-a înregistrat mort la Sighet , la 9 mai 1950 !**]

////////////////////////////////////

f.) Gh.Brătianu (PNL-2) Ce este un partid politic ?

Gh.Brătianu, Ce este un partid politic ?

[**LD : Gh Brătianu nu răspunde la întrebarea din titlu.**

Sfârșește chiar așa : probabil întrebarea ar trebui pusă altfel : nu ce este un partid ci mai există partid politic ? Răspunsul lui aparent superficial, ascunde, în realitate, situației în care se afla cu al său PNL -2, frântură din trunchiul ...]

În presă și opinia publică , partidul este un instrument de exploatare a guvernării , o societate pe acțiuni de agenți electorali , o întreprindere de zgomotoasă publicitate . Această concepție se întemeiază pe unele aspecte ale " gospodăririi " noastre de stat, de județ, de comună, din ultimii ani . Gh.Brătianu / 31 oct.'37

▣ Criza sistemului partidist

Corpul politic românesc , în care , prin votul universal, s-a cuprins o mare parte din națiune, trece printr-o mare criză . Criza de conștiință se răsfrânge și asupra ideii de partid .

Criza este întreită :

/ Instituțională (care nu este specifică României, ci este ecoul unor mari frământări europene)

/ Morală (convingerea că între guvernare și moralitate s-a căscat o prăpastie)

/ Partidistă (calomnieri reciproce , solidarități prost înțelese)

////////////////////////////////////

g.) IDSuchianu , Ideologia ca factor al politicii românești

[LD : fără a fi un studiu analitic profund și argumentat ,mai mult o cozerie care trădează însă o mentalitate intelectuală " de stânga" , dar o stângă " bucureșteană " sui-generis, care se bucură de beneficiile liberalismului, și cochetează cu generozitatea țărănistă.]

▣ Idee - ideologie - doctrină

▣ Poporanismul liberal versus poporanismul țărănist

▣ Antagonism PNL -PNȚ : primatul economic

▣ Stil de viață : orășenesc - rural

▣ Antagonism : țărănist versus toate celelalte curente

▣ Ideologii românești : liberalism, țărănist , legionarism

Suchianu /

▣ Idee - ideologie – doctrină

România este o țară cu multă vocație pentru grupări politice pe bază doctrinară Românilor le place "să adere" sufletește la cutare idee.

Ar fi preferabil să se cerceteze lozincile și formulele .

Sistemul promisiunilor, în sine, naște o atmosferă pernicioasă .

În fond, ceea ce lipsește astăzi este dorința de a analiza ideile politice.

În schimb , este o dorință generală de a servi o idee .[-----]

Suchianu /

▣ Poporanismul liberal ; poporanismul țărănist

▣ Antagonism PNL -PNȚ : primatul economic

[LD : nu împărtășesc întru totul opiniile lui Suchianu, mai ales în ce privește " părăsirea" preocupărilor " țărăniste" în ideologia, doctrina și înfăptuirile PNL .

Nu împărtășesc nici opiniile sale privind continuitatea benefică a programului " *sterist*" în ideologia PȚ , în faza "copilăriei " acestui curent, în primul deceniu după Unire.

Dimpotrivă. Dar semnalările lui , pentru timpul respectiv, sunt interesante.]

După război, poporanismul a încetat a mai fi o avangardă a Partidului Liberal,

pentru că PNL se depărtase de ideile țărănești ,

subliniind pe cele privind dezideratul industrializării .

De aceea poporanismul tinde să devină autonom .

Ceea a și făcut Partidul Țărănist (Mihalache, Madgearu) ,

care a continuat programul poporanist sterist .

Când el se va înfăptui [LD : prin cele două mari reforme făcute de liberali !]

, lozinca " votul universal" va fi înlocuită cu lozinca " alegeri libere"

iar lozinca " reformei agrare " cu lozinca " primatul agriculturii" .

Ambele partide fiind de acord cu necesitatea industrializării, deosebirea consistă din aplicare și metodă. Din această diferență, se va accentua un prim antagonism între cele două ideologii .
Suchianu /

▣ Stil de viață : orășenesc - rural

▣ Antagonism țărănișm - toate celelalte curente

O altă chestiune vizează condiția țaranului, problema stilului de viață orășenesc și rural
De aici rezidă antagonismul doctrinar fundamental dintre cele două partide.

[-----]

Problema este grea, deoarece nivelul de viață al țaranului român , comparat cu cei citați, dă un raport de 1/ 18 la scara nivelului de civilizație. [-----]

Această problemă naște un dezacord ireductibil între țărănișm și liberalism.

pe acest teren , filo -țărăniștii sunt combătuți de toate celelalte partide , chiar dacă nu mărturisesc acest lucru. Se știe foarte bine că echilibrul economic al României - bugetar , comercial - se datorește sub-consumăției de la sate . [-----]

Dacă toți cei 18 milioane de români ar cheltui așa cum cheltuesc bucureștenii , avuția națională ar fi de 20 de ori mai mică !

(Media orășeanului care trăește cu cca 100.000 lei / lună

și milioane de țărani (Moldova, Maramureș) care trăesc cu 100 lei / lună)

O prăpastie enormă îi desparte . Dar această prăpastie face posibil echilibrul !

Cine nu se atinge de această sărăcie , asigură menținerea echilibrului social românesc.

Cine cere ridicarea nivelului vieții sătești, determină, implicit , o mare perturbare socială

Deci nu numai PNL este adversarul PT , ci toate celelalte partide .

////////////////////////////////////

Suchianu /

▣ Ideologii românești

Este deci limpede că azi, în societatea românească, există 2 ideologii :

1. Una , a PNL , susținută de alte mici partide, care vor păstrarea stau-quo-ului ,
menținerea echilibrului bazat pe deosebirea prăpăstioasă dintre oraș și sat .

Mai bine zis dintre București - cetate a luxului - și restul țării ,
vast domeniu al subconsumăției și obscurantismului.

2. Alta , bazată pe ștergerea deosebiriilor de nivel dintre oraș și sat.

colaborarea celor două grupări de populație, edificarea unei prospere economii
industriale , cu excedentul izvorât din prosperitatea agrară .

////////////////////////////////////

Partide și doctrine politice / 31 oct.'37

11.) Târnosirea Catedralei ortodoxe la Sighișoara , 1 nov.'37

("Dimineața" , 2 nov.'37)

Mari festivități cu prilejul târnosirii noii catedrale ortodoxe. Au participat peste 30.000 săteni, veniți din comunele dimprejur. Din București , au participat : dr.Titu Gane (secretar general la Ministerul sănătății) , președinte al organizației liberale din Sighișoara , realizatorul principal al măreței opere ; Florian Ștefănescu -Goangă (subsecretar de stat la Instrucțiune) și M.Berceanu (subsecret.de Stat la Industrie)

Un sobor de 30 de preoți, în frunte cu IPSS Nicolae Bălan al Ardealului .

12.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37

Gh.Slama , C.Toma , Mihai Antonescu - cuvântări

("Dimineața" , an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion Gh.Brătianu ; M.Antonescu)

[LD, 8 dec. 2003 . : Interesant destin politic și-a croit tânărul Gh.Brătianu .
Cu orgoliul descendenței din Alex.Ioan Cuza (pe linie maternă) și I.I.C Bătianu (pe linie paternă) ; cu complexul de a fi un " *Brătianu*" dar de a nu face parte din " *familia Brătianu* " ;
cu ambitiția de a deveni liderul istoricului Partid Liberal ; cu conștiința valorii intelectuale
ce i-o dădea temeinica pregătire istorică și politică ...

Gh.Brătianu a fost , fără îndoială , un clar-văzător , un promotor , un luptător , un patriot ,
pentru toate marile cauze românești . Deocamdată , prioritatea ideii , a cuvântului
Și totuși....forțând analogia (poate voi găsi una mai potrivită) , el seamănă cu Moise ,
care a condus " *poporul sfânt* " prin pustiu , dar n-a ajuns în " *țara făgăduinței* " .

Chiar dacă se considera " *semănător*" , nu apucase să fie și " *culegător*" ...

Din 1930 , de când se rupsesse din PNL pe tema restaurației ,
a luptat pătimaș împotriva partidului pe care dorea să-l conducă !
a avut destule răspunderi morale , tăceri echivoce și simpatii nefirești ,
la asasinarea lui Duca și în alte momente de dificultate pentru liberali ;
a procedat rachiunos , solidarizându-se cu adversarii ai PNL
- cum a fost PNȚ , dar și G de F -

În noiembrie 1937 , în preajma deschiderii crizei successorale ,
crezuse că bătuse " ora " lui : PNL (și fratele Dinu) îi doreau revenirea în partid ;
Regele Carol , poate , (poate ?) voia să și-l apropie din nou.

Și de data asta , însă , " ora " va trece pe lângă el....]

Doc.integral - PNL-g III

a) Av. Gh.Slama (vice președ. la Capitală)

▣ Sucesiunea pentru Gh.Brătianu !

b.) Gh.Brătianu /

▣ **PNL- 7 ani de opoziție**

Idei și acțiuni georgiste ; Tradiția monarhică și dinastică a PNL ;Conversiunea
Principiul naționalismului ;Politica externă (determinată de Gh.Brătianu !)

Înzestrarea armatei ; Etică politică

Realizările guvernării liberale (aplicarea ideilor lui Gh.Brătianu !)

▣ **Sucesiunea ?**

▣ **Reîntregirea PNL ? (incompatibilități)**

Chestiunea națională ; Deziderate economice ;Înlăturarea măsurilor excepționale
Sanționarea abuzurilor și afacerilor ;Patriotism ireductibil ; Demnitate de partid

c.) Const.Toma (secretar g-ral)

▣ **Solidaritate , loialitate , în jurul lui Gh Brătianu**

d.) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37

▣ **Solidaritate de generație și spirit înnoitor**

Gh.Brătianu / 1 nov.'37

▣ **Reîntregirea PNL ?**

[LD : citesc și recitesc spusele lui Gh.Brătianu. Încerc să le pătrund înțelesul, dincolo de toate zvonurile de atunci și explicațiile de mai târziu.

Este evident că el ținea în " *șah*" atât PNL (frate) cât și pe Regele Carol .

A jucat pe aceste două cărți și ... a pierdut !

Iar radicalismul lui pe cele câteva probleme punctuale ,
îl vor duce spre alianța aceea bifurcată - cu PNȚ și Garda de Fier -
la care găsea , separat și similar , unele din dezideratele sale.]

" Sunt unii , din afara rândurilor noastre , care se întrebă , cu o îngrijorare interesată ,
ce scop mai are lupta noastră , ce justificare putem da
existenței a două partide liberale , după ce unul din ele a guvernat patru ani .

" Faptul că sunt probleme de o covârșitoare importanță care își așteaptă deslegare
la sfârșitul acestei guvernări , este cel mai limpede răspuns la aceste întrebări .

Din enumerarea lor însăși , vom desprinde rațiunea ființei și luptei noastre .

" Spre deosebire de perioada care se încheie prin apropiata criză , în viitorul apropiat
preocupările noastre se îndreaptă cu precădere spre probleme de ordin intern .

[LD : ce le desparte ?] : [-----]

" Spuneam deunăzi prietenilor noștri de la Iași și ieri frunțașilor veniți din toate unghiurile țării,
pentru a-și expune părerile , că sunt două împrejurări în care mă veți afla ireductibil :

dacă ași avea conștiința că un interes al statului , înăuntru sau în afară ,
poate fi primejduit ,

dacă ași avea sentimentul că demnitatea partidului , valoarea morală și politică a acțiunii
noastre , pot fi în orice fel compromise.

"Deasupra oricăror considerațiuni , de persoane sau de oportunități ,
această lozincă rămâne îndreptarul cel mai sigur al conștiinței și al acțiunii noastre .

" Orice s-ar întâmpla , orice s-ar ivi în cale , noi mergem și luptăm înainte "

Gh.Brătianu / 1 nov.'37

13) Gh.Tătăărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL , / 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătăărăscu -sosirea de la Ankara)

Gh.Tătăărăscu , Mărturi pentru istorie , Editura enciclopedică , București , 1996 , p. 172 -198

[LD : expozeu la sfârșit de guvernare . Îl consider un bilanț etalon , din multe puncte de vedere

Ce trebuia evidențiat nu lipsește ; ce trebuia ocolit , ca vulnerabil , nu este amintit ;

Totul ilustrând succesul guvernării și optimismul de viitor .

Trebuia să inducă în propriul partid , în opinia publică , dar , mai ales , în urechile regale ,
legitimarea mandatului și pretenția reînvierii .

Criticile respinse prin inventarierea realizărilor ;

opoziția pusă la punct prin aluzii și ignorare .

Subtitluri , sublinieri , semne , îmi aparțin .] Doc.integral : fișier Guvern PNL XIV

Gh.Tătăărăscu a făcut o vizită d-lui Dinu Brătianu (ora 4,30) cu care a avut o scurtă
întrevedere în legătură cu desfășurarea ședinței Comit.Executiv al Partidului

La ora 5 , primul ministru și șeful partidului au sosit la clubul liberal ,

unde se găseau membrii Guvernului și întregul Comitet Central.

Au fost primiți cu aplauze și ovații . A luat cuvântul Tătăărăscu :

▣ Moștenirea preluată la guvernare

Situația financiară Situația economică

Atmosfera social-politică Preluarea puterii . Asasinarea lui IGDuca

▣ Însănătoșirea finanțelor publice

Raționalizări și lichidări . Conversiunea datoriilor Stabilitatea monetară

Înlesnirea creditului Bugete excedentare .

▣ Refacerea economică .

Comerțul exterior Prosperarea industriilor

Clasa muncitorească . Protejarea muncii naționale .

▣ Agricultura .

Valorificarea produselor agricole Susținerea cooperăției

Cooperative de credit Cooperative de consum Cooperative de producție

- ▣ Refacerea căilor de comunicație
CFR Linii ferate în construcție Modernizarea drumurilor
Comunicațiile pe apă P.T. T. Electricitate rurală
- ▣ Administrația Generală
- ▣ Școala și cultura națională
Straja Țării Disciplina în Universități Cultura și arta națională
- ▣ Biserica Națională
- ▣ Administrarea Justiției
- ▣ Sănătatea publică
- ▣ Organizarea muncii și ocrotirii sociale.
- ▣ Politica externă
- ▣ Opera de înzestrarea armatei
Planul de înzestrare 30 de uzine militare Premilităria Aviația
- ▣ Guvernarea PNL : consolidare și propășire
Tradiție și continuitate : gov. I.I.C. Brătianu - gov. Tătărescu Deplina libertate politică
- ▣ Recunoștință : Partidului , Parlamentului , Colaboratorilor
- ▣ Succesiunea
Misiunea guvernului - încheiată ; misiunea PNL -continuă

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ Guvernarea PNL : consolidare și propășire

[Gh.Tătărescu - guvernul - PNL]

" Domnilor, iată opera noastră . Ea poate fi discutată - ea nu poate fi contestată ;
ea poate fi criticată - ea nu poate fi negată .

" În fața discuțiilor și a criticilor , se înșiră în ordine masivă :

excedentul bugetului general , ordinea în finanțele publice, lichidarea datoriilor Statului ,
suprimarea controlului străin, conversiunea datoriilor, balanța comercială activă, producția
națională mărită, uzinele supra-încărcate de comenzi, dispariția șomajului, școlile , spitalele și
dispensariile pe care le-am construit, arterele noi de comunicație pe care le-am deschis,
instituțiile de credit renăscute, armele noi ce am dat oștirii, despoliticianizarea tineretului și
așezarea acestuia în cadrele disciplinei naționale, avântul gospodăresc și creator în toate
domeniile activității generale -

în fața discuțiilor și a criticilor se ridică întreaga această acțiune care ,
după patru ani de eforturi continue, a reșezat țara pe drumul consolidării și al popășirii !

Guvernare de consolidare și de propășire. Iată guvernarea noastră .

Tradiție și continuitate :

gov. I.I.C. Brătianu - gov. Tătărescu

" Această a doua lungă guvernare a României Mari , completează în chip armonios
opera guvernării lui Ion I.C.Brătianu din anii 1922 -1926 .

" În această primă guvernare s-au așezat temelile noului Stat întregit
prin întocmirea *Constituției* , prin făurirea *legilor de unificare* și printr-o *legiferare organică* ,
prin care s-a fixat definitiv cadrul înăuntrul căruia avea să se dezvolte România nouă,
și s-au fixat , în același timp , primele așezăminte care aveau să asigure această dezvoltare.

" **Guvernarea noastră din ultimii patru ani , desăvârșește opera începută.**

Prin concepțiile din care a izvorât , prin orientările care au călăuzit-o ,
prin obiectivele ce le-a urmărit , **această guvernare se leagă de guvernarea din 1922-1926 .**
într-o logică și rodnică continuitate . "Iată opera noastră ! "

" Ea a fost săvârșită într-o atmosferă de liniște , de pace și de concordie
fără precedent în anele noastre politice . "

Deplina libertate politică

[LD : *liniște și pace* - cu asasinarea primului ministru și șefului de partid ?

concordie fără precedent - cu stare de asediu și cenzură ?!

Cum să explic această trufie a lui Tătărescu , care ridică guvernarea sa la rang de
" pildă" pentru toate națiunile ?

Va trebui să mă pronunț răspicat în această chestiune .]

" În decursul acestor 4 ani țara , încrezătoare în acțiunea guvernului, a oferit spectacolul unei mari încodări de muncă , desfășurate într-o ordine și o disciplină care pot fi pildă pentru toate națiunile . Nici greve, nici conflicte, nici tulburări .

" Măsurile excepționale pe care le-am menținut [stare de asediu, cenzură, legile represive] , n-au fost decât o amenințare împotriva profesioniștilor agitației . Mișcarea ideilor și a curenților politice , precum și acțiunea partidelor legal constituite , nu a fost întru nimic stânjenită de acest regim și alegerile politice și alegerile administrative, s-au desfășurat întotdeauna în cea mai desăvârșită libertate .

" Acești patru ani de guvernare au însemnat , astfel, în dezvoltarea noastră maximum de muncă și maximum de liniște.

La capătul lor, Statul nostru se găsește consolidat înăuntru și cu prestigiul sporit în afară.

Țara poate privi în liniște și cu optimism desfășurarea viitorului :

de a fi ridicat-o din marasmul în care am găsit-o la începutul guvernării noastre

și de a- i fi redat încrederea în forțele ei, și de a- i fi pus în mișcare toate resorturile creatoare - rămâne ultimul rezultat luminos din opera noastră. "

Tătăărăscu / 2 nov.'37

▣ Recunoștință : Partidului , Parlamentului , Colaboratorilor

[LD : deși pare un gest de gratitudine formală , dau acestui pasaj din expunere , greitatea unui model de atitudine , de răspundere și responsabilizare, cu atât mai valoros , cu cât este la sfârșitul guvernării.

Cred că este un examen ce trebuia trecut, pentru a garanta coeziunea .

" Domnilor, am săvârșit această operă având sprijin permanent , sprijin necondiționat , din partea șefului partidului nostru, d. Dinu Brătianu , căruia îi exprim cu acest înălțător prilej , gratitudinea mea și mulțumirile recunoscătoare ale guvernului , pentru toate actele de îndrumare , de asistență și de ocrotire săvârșite în folosul operei noastre . "

"Aceeși recunoștință se îndreaptă către membrii majorității parlamentare , care a fost reazămul de neclintit al Guvernului

și scutul de care s-au sfârâmat toate atacurile și uneltirile adversarilor.

Prin acțiunea ei de colaborare, prin acțiunea ei de apărare, majoritatea parlamentară rămâne părtașă la opera acestei guvernări și poate să-și revendice meritele și strălucirea ei.

Personal, sunt fericit că pot azi să-i aduc , în acest ceas solemn, expresiunea recunoștinței mele pentru încrederea și căldura cu care ne-a susținut în atâtea lupte, pregătind înfăptuirile și biruințele guvernului.

" Nu voi uita pe acei cari au fost colaboratorii noștri de fiecare ceas, pe funcționarii de toate categoriile , care și-au îndeplinit îndatoririle cu însoțire și, executori imimoși ai tuturor hotărârilor guvernului,

au fost astfel instrumentele de executare în toată această operă de refacere și propășire.

Voi face o mențiune specială pentru prefecții și primarii noștri , care în toată această perioadă au fost animatorii refacerii gospodărești a țării noastre .

Cu sprijinul acesta am putut să ne îndeplinim misiunea noastră . "

Tătăărăscu / 2 nov.'37

▣ Succesiunea

▣ Misiunea guvernului - încheiată ; Misiunea PNL - continuă

" Misiunea aceasta se apropie de sfârșit .

Parlamentul, a cărui emanație este guvernul nostru, se apropie de limita termenului constituțional.

În acest timp, situația generală va fi supusă unui examen .

Coroana va hotărî în această criză deschisă în chip normal în viața Statului.

" Oricare va fi viitorul , datoria noastră este să veghem.

Va veni de sigur o zi în care misiunea guvernului va înceta ;

nu văd însă ziua în care va înceta misiunea partidului nostru .
Vom continua să ne îndeplinim misiunea noastră istorică :
la guvern să consolidăm , în opoziție să veghem și să îndrumăm.
" Să ne amintim azi că suntem singura forță politică organizată ,
cu rădăcini puternice în toate clasele care compun România nouă,
și singura rezervă politică ce poate oricând face față tuturor problemelor interne și externe.
" Noi nu suntem un partid de clasă [aluzie la țărăniștii din PNTJ ș.a]
și nici un partid de regiune [aluzie la ardeleni din PNTJ ș.a.] ,
ci suntem partidul care , reprezentând națiunea în totalitatea ei ,
stă în slujba numai a intereselor ei permanente .
Noi nu suntem un partid de improvizare pus în serviciul curentelor trecătoare
[aluzie la G de F , PNC .] și nu noi vom fi exploatatorii formulelor care pot îmbăta timp de o zi
sau o noapte un popor [Gh.Brătianu, Iunian, Argetoianu , Vaida] ,
dar care se sfârșesc totdeauna printr-o tragică redeşeptare în fața realităților și ale demagogiei .
" Noi suntem și rămânem împlinitorii actelor de întărire a solidarității naționale și de ridicare a
tuturor caselor care îndeplinesc un rol [LD : lipsă sfârșitul discursului. .Păcat!]
Tătăărăscu // 4 ani de guvernare // 2 nov.'37

Guvern de alegeri Tătăărăscu. . 13 nov. – 1937

14.) Succesiunea : audiențele și condiționările MSR , 12- 13 nov.'37

I.Mihalache : refuzul formării guvernului condiționat

Gh.Tătăărăscu demisia și reacceptarea formării guvernului

("Dimineața " an 33, nr. 11.102, 13 nov.'37 + medalion foto Mihalache ,Tătăărăscu)

Doc.integral : [fișier Guvern XIV](#)

[LD : O situație plină de echivocuri , zvonuri ,ca totdeauna la rotativă . Cu titluri pe măsură.

Toate firele în mâna lui Carol și a camarilei . Inovații protocolare ingenioase .

Aparențele "consultărilor" salvate : audiențe, conclavuri, vizite, mister, dileme, sfori ...

Două zile în care Carol al II-lea a jucat după un scenariu pe care l-aș numi , fără exagerare ,

machiavelic ,în care acest episod , a fost o repetiție , urmată de altele și altele,

până la spectacolul final : lovitura de stat din 10 febr.1938 .

De fapt ,Tătăărăscu nu a demisionat , i s-a făcut și lui o ofertă condiționată

- colaborarea cu Gh.Brătianu , Iunian și Vaida ! - scontându-se pe refuzul unuia din ei,

dar și pe adâncirea disensiunilor în PNL .

Redacția /

▣ Succesiunea / 12 nov.

▣ Consultările MSR cu șefii de partide. / 12 nov.

▣ Tătăărăscu la rege / 12 nov. , ora 12,30

▣ Tătăărăscu la rege / 12 nov. ora 17,5

A fost primit iar de Rege. Audiența a durat o oră.

la ora 18, 15 , Tătăărăscu a transmis presei un Comunicat :

< Parlamentul actual atinge limita constituțională la 4 febr. 1938 .

Acest timp foarte scurt de funcționare , face imposibilă orice activitate legislativă ,

cât și luarea în considerare a bugetului.

Pentru aceste motive, am crezut util a ruga respectuos pe MSRegele să examineze cu un ceas mai curând situația generală politică , ținând la dispoziția MS demisia cabinetului . >

▣ Tătărescu la rege / 13 nov. ora 4,5

Venit la Palat ,a fost primit imediat . A ieșit la ora 5 .

A anunțat că la ora 7 va face un Comunicat pentru presă .Iată-l

< Am prezentat MSR azi, la ora 4, demisia întregului guvern. MSR , primind această demisie , a binevoit a mă însărcina cu formarea noului guvern, având o bază politică lărgită .

Nădăjduesc să pot îndeplini această însărcinare cât mai curând . >

▣ Negocierile lui Gh.Tătărescu / 13 nov.după ora 5

D.Tătărescu a avut imediat consfătuiri la locuința d-sale cu prietenii săi politici

Se afirmă că dl Tătărescu va încerca să formeze un guvern cu colaborarea d-lor Gh.Brătianu, Vaida -Voevod și Grigore Iunian

Bineînțeles , colaborarea cu Gh.Bătianu depinde de reîntregirea Partidului Liberal

- în vederea căreia s-au început mai de mult tratative , considerate ca foarte avansate .

Membrii guvernului s-au întrunit la locuința primului ministru . Tătărescu a expus fazele prin care a trecut actuala criză , arătând modul cum a fost însărcinat cu formarea guvernului.

Tătărescu a avut o întrevedere mai lungă cu Inculeț , ,

care a făcut o vizită lui Franasovici , apoi iar s-a întâlnit cu Tătărescu .

La ora 8 seara, Tătărescu l-a vizitat pe Dinu Brătianu ,șeful partidului, cu care a avut o lungă întrevedere

Tot seara , s-au întrunit membrii Grupării H și membrii grupării "Părerii libere "

Amândouă grupările s-a pronunțat împotriva întregirii PNL

așa cum urma ea să se facă

▣ Frământări, contradicții , la PNL / 13 nov.'37 / ultima oră

▣ Poziția lui Dinu Brătianu

Nu se știe , în clipa când scriem aceste rânduri ,

dacă d. Tătărescu va izbuti să realizeze atât de repede reîntregirea liberală ,

și să poată prezenta un guvern al partidului liberal refăcut .

Se pare că - indiferent de rezultatul negocierilor - tot d-sa va forma viitorul cabinet ,

și este sigur că va avea de întâmpnat mari greutateți de ordin politic .

Chiar d.Dinu Brătianu , șeful partidului, a fost de părere că

trecerea în opoziție este de preferat și că refacerea PNL se poate realiza mai bine dacă partidul nu ar fi la guvern.

De asemenea, d. Dinu Brătianu a socotit că și echilibrul politic general ar fi menținut

în alte condiții , dacă Partidul NaționalTărănesc

- care vreme de 4 ani a format opoziția Majestății Sale -

ar fi pus în situațiunea de a-și arăta capacitatea de guvernare .

Așa însă, PNȚ se socoate nedreptățit ,El va porni o luptă acerbă ,

fie sub șefia d-lui Mihalache, fie sub o nouă șefie a d-luilui Maniu .

Această luptă va crea o stare de frământare , care ,

în grelele împrejurări externe și interne de azi, nu este de dorit .

Țara are nevoie de liniște . Ete îndreptățită temerea că d. Tătărescu va avea mari greutate-l .

Criza de guvern / Succesiunea / 12-13 nov.'37

15 .a) Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971]

Biblioteca Apostrof, Cluj -Napoca, 2002

Ediție îngrijită de Marta Petreu și Ana Cornea, cu o prefață de Livia Titieni Boilă

[LD :22 nov.2003 **Aceste trei doamne au crezut că prin publicarea aceasei broșuri,**

fac un act de cultură , de restituire istorică ? !

Dacă partidele istorice renăscute după 1989, ar proceda la fel, s-ar inunda informația istorică cu tot felul de abjecții .] Vezi doc integral : VIII .Garda de Fier , scrieri

- ▣ Geneza mișcării legionare din România
- ▣ " Nașii " Gărzii : liberalii, Vaida , Carol
- ▣ Asasinarea lui Duca (1933)
- ▣ Rotativa guvernamentală (nov.'37)
- ▣ Guvernul Tătărăscu = guvern de coaliție carlist
- ▣ Partidele politice în regimul carlist
- ▣ Concluzii

Z.Boilă /

▣ Geneza mișcării legionare din România

▣ " Nașii " Gărzii : liberalii, Vaida , Carol

[LD 20 nov.2003 : La dracu ! atâta politicianism și atâta ură revărsată , de mi s-a făcut silă !

Bine înțeles că nu voi scrie în carte așa, dar ... fie-i și lui Zaharia Boilă țărâna ușoară, dar le lua Dumnezeu mințile când era vorba de bătălie politică !

Toți adversarii erau puși la stâlpul infamiei numai ei, naționalii ardeleni erau neprihăniți !

Cum dracu să scrii istorie obiectivă de pe aceste documente ?]

CZCodreanu și I.Moța - îmbibați (părinți) , chiar ghiftuiți de a acasă cu idei ultranaționaliste și rasiste , nu s-a mulțumit cu exhibițiile de salon ale părinților și dascălilor mai bătrâni , ci s-au gândit la organizarea unor conspirații și mișcări violente , cum le șade bine unor tineri entuziaști. Ar fi rămas poate numai la gând,

dacă n-ar fi înțeles că autoritățile polițienești și organele de guvernare erau gata să tolereze astfel de metode , ba chiar să le inițieze și să le încurajeze .

"...Putem afirma că nașul mișcărilor rasiste (antisemite) și teroriste din România a fost însuși guvernul zis liberal al lui Ionel Brătianu și liderii acestuia : IGDuca, Gh.Tătărăscu" După moartea lui Ionel Brătianu, urmașii acestuia în intrigării și acțiuni subversive;(Guță Tătărăscu, Ion Incuț, Eugen Titeanu) au continuat să protejeze mișcarea legionară.

-----]

Z.Boilă / retro'33

▣ Asasinarea lui Duca (p. 32-36)

[LD : vorba românului : < Câte capete atâtea pieptene! >

Ce mai contează și varianta lui Zaharia Boilă !

Nicolae Constantinescu , membru al Gărzii, a descărcat revolverul asupra lui Duca , însoțindu-și gestul funest cu cuvintele < Trădarea se pedepsește, d-le prim-ministru" > .

Atentatorul a avut doi complici (macedoneni) : N.Caranica și Doru Belimace .

Z.B vrea să accentueze netemeinicia explicației lansate de unii legionari

că Nicolae Titulescu , la sugestia francmasonilor francezi ,

a intervenit pe lângă Duca să scoată în afara legii Garda de Fier.

Titulescu nici o dată nu și-a permis să se amestece în politica internă

Delațiunea aceasta a fost făcută de unii miniștri liberali din cabinetul Duca...

"... trebuie să presupunem că a existat cineva care l-a mințit pe Duca ,

și acel cineva a fost regele Carol al II-lea [-----]

După atentat , atitudinea organelor polițienești și justițiare a fost revoltătoare.

Se știa că atentatul a fost chibzuit și hotărât de către conducerea mișcării .

Cu toate acestea, nici Corneliu Codreanu, nici alți fruntași

nu au fost arestați și implicați în proces.

În guvernul condus de Tătărăscu - subsecretarul de Stat în gov.Ionel Brătianu, 'protectorul' de altădată al mafiilor rasiste și teroriste -

La Interne a fost numit Ion Inculeț, cunoscut "*prieten al legionarilor*"...
Eugen Titeanu - subsecretar de Stat , familie de semievrei ,
cunoscut ca " ienicer" , stând la dispoziția "*califatului legionar*" , din oportunism .

" Această promiscuitate de persoane și de idei , inadmisibilă și chiar inimaginabilă în orice țară de drept și civilizată , nici chiar în lumea interlopă a gangsterilor americani - arată limpede cine au fost călăuzitorii și protectorii rasismului și terorismului în România. "

[-----]

Z.Boilă / retro nov. '37

▣ Rotativa guvernamentală (p. 59 - 60)

▣ Guvernul Tătărescu = guvern de coaliție

" În noiembrie 1937, piesa , sau mai exact comedia bufă a rulat întocmai după indicațiile regizorului principal ...Regele a început consultările ca de obicei.
După audierea președinților Corpurilor Legiuitoare , a fost chemat la palat Ion Mihalache. regele l-a însărcinat cu formarea guvernului ... dar nu al unui guvern național-tărănesc , ci al unui guvern de coaliție împreună cu gruparea Vaida .

Se știa însă că Vaida și aderenții săi, încă din 1935 au fost excluși din PNȚ , fapt care a determinat ca raporturile dintre cele două grupări să fie cât se poate de inamicale. Între Mihalache și Vaida nu existau nici măcar relații personale. [-----]

În asemenea împrejurări, însărcinarea dată lui Mihalache a fost o curată bătaie de joc. Regele Carol II, adoptând maniera unui golan de la periferia Bucureștiului , a crezut că-i șmecher. În realitate, și-a bătut joc de buna -credință și loialitatea lui Ion Mihalache , care fusese atât de naiv încât să creadă în promisiunile regelui transmise prin așa-numiții centriști din jurul lui. Formal, regele era acoperit deoarece însărcinarea de a forma guvernul a fost dată , dar , în fond, bătaia de joc a fost deplină. De la sine se înțelege că Ion Mihalache a refuzat o asemenea însărcinare , care a însemnat o umilire a demnității lui de om politic [-----]

După ce o însărcinare similară a fost dată și lui Vaida , și acesta de asemenea a refuzat-o , regele Carol - așa cum a prezis-o Maniu cu luni înainte - l-a chemat pe Guță Tătărescu și l-a însărcinat cu formarea guvernului ."

Noul guvern Tătărescu nu era identic cu cel precedent .

Guvernul nou a fost o coaliție a carliștilor din toate partidele (Tătărescu - Vaida - Iorga)
Mircea Iorga -fiul devine subsecretar de stat ; lui Vaida i se conferă 64de candidaturi la alegeri ; prietenii legionarilor (Inculeț, Titeanu etc.) dispar din guvern ;
Franasovici preia Internele. [-----]

Z.Boilă / retro ian-febr.'38

▣ Partidele politice în regimul carlist (p. 68-69)

După rezultatul alegerilor din 1937 , orice procedură mai brutală contra partidelor politice din opoziție - care întruniseră majorități în alegeri - nu numai că n-ar fi fost justificată , dar ar fi fost socotită drept o provocare la război civil.

Carol II preferă , deci, să accentueze dorința sa de colaborare cu partidele politice , respectiv cu membrii fostelor partide.

Acei dintre oamenii politici ce se vor lăsa împlânziți, vor primi câte un os de ros, în formă de "*consilieri regali*" sau "*miniștri fără portofoliu*" , iar recalitrantții vor fi ostracizați.

[-----]

Z.Boilă / Cluj / 10 iulie 1971

▣ CONCLUZII (p. 124-125)

[LD : deși scrise retro' , memoriile pot fi atribuite (ca doctrină , motivație conjuncturală și intenționalitate) lui Iuliu Maniu - în umbra și admirația căruia și-a desfășurat Z.B. activitatea de ziarist , dar , mai ales, de om de încredere .

Toate episoadele sunt relatate prin prisma acestui mentor tutelar , căruia îi aștepți parcă previziunile, judecățile, gesturile, actele politice .

A arunca pe seama PNL ,mai ales a lui Ionel Brătianu și GH.Tătărăscu ,
nașterea și amploarea "golemului " legionar, constituie o reflectare (ca într-o oglindă)
a marelui adversități pe care Maniu și ardelenii loiali lui (Mihalache fiind "naivul " de serviciu) ,
au nutrit-o față de aceste personalități .

[-----]

2. Asemenea mișcări s-ar fi dezvoltat mai greu la noi în țară ,
decât în celelalte țări europene , datorită specificului poporului român ,
dacă n-ar fi fost încurajate și create acțiunile antisemite din 1922 -'26
de către guvernul Ionel Brătianu.

Acest guvern, acționând în interese meschine de partid, în scop de diversiviere,
a aruncat sămânța care s-a dezvoltat , la un anumit moment scăpând complet ,
asemenea golemului din legendă , de sub controlul celor care au semănat -o .

3. Dovada rolului hotărâtor pe care diversivierile și protecția acordată de guvern a avut-o asupra
mișcărilor tinerești și rasiste , o constituie slăbirea evidentă a virulenței lor
în perioadele '26 - '27 , când Ionel Brătianu nu mai era la guvern .

[LD : Boilă face salt peste guvernările PNT 1928-30]

7. Astfel stând lucrurile , răspunderea pentru activitatea și în deosebi pentru excesele și
nedreptățile săvârșite de legionari în nici un caz nu cade în mod integral asupra lor ,
ci trebuie să revină , în primul rând și în mare parte , asupra acelor care au prezidat la crearea
mișcării lor și i-au încurajat .Aceștia nu erau niște tineri oarecari necopți,
ci oameni politici , guvernanți ai țării , cu răspunderea integrală a faptelor lor.

Cluj, la 10 iulie 1971, dr.Zaharia Boilă "

Z.Boilă / Amintiri și considerații /

15.b) Alexandru Cantacuzino ,Opere Complete, Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990

Prefață Horia Sima (1969)
Al.Cantacuzino / '37

Doc.integral , G de F , 1 bis.

▣ **Violența = un păcat necesar**

[LD : este , în fond , o teză de filozofie a istoriei , pe care , atât biserica românească
cât și istoricii au lăsat-o să plutească în ambiguități . Legionarii și-au asumat acest " păcat
necesar" ,și în numele lui au făptuit violențe și asasinat . Rămâne , însă , de judecat cât de
îndreptățite au fost ele și dacă ele au dus la " mântuirea" neamului.]

" Persoane cu prejudecăți , oameni puțini pregătiți , îndopați cu unele cunoștințe rău
mistuite , ne dojenesc : < Creștinismul este religia blândeții , a milei și a iertării .
Ea poruncește să ne iubim dușmanii și asupritorii ; să ne ducem Crucea , după pilda
Mântuitorului , până la capătul drumului pe Golgota - și ne vom mântui . >

" Noi nu credem că această tălmăcire este cea adevărată a inimii Mântuitorului .

Dar nu vom intra în controverse teologice. Mai cu seamă cu proștii . [-----]
Creștinismul predică ascultare și supunere stăpânirii , chiar când este abuzivă . Creștinismul
nu făgăduiește dreptate decât în viața viitoare , iar pe pământ :
răbdare , resemnare și suferință fără cârtire . Aceasta este tălmăcirea comunistă a religiei
creștine . [-----]

Aceeași temă , ceva mai puțin accentuată , o aflăm la impozanții critici ai violenței
naționaliste . [-----] noi nu spunem că , în unele împrejurări , violența pe care suntem
constrânși să o întrebuițăm noi , nu ar fi un păcat după religia creștină .
Sustinem însă că este un păcat necesar , făcător de bine,
răsturnător de nedreptăți . [-----]

" Dacă li s-ar fi făcut educația violenței strămoșilor noștri , asupriți de unguri ,
și a celor asupriți de ruși , și celor asupriți de turci și levantini ,
ne-am fi răsculat și ne-am fi exaltat și noi printr-o revoluție a noastră - în care românii
ar fi sângerat și s-ar fi purificat ; am fi ieșit , poate , cu o sută de ani mai curând ,
din viața vegetală a unei colectivități disprețuite și iobăgite ;

ne-am fi ridicat pe treapta națiilor neâncovoiate și războinice , respectate, temute și creatoare , încă din timpurile când Napoleon întâiul , la începutul sec. al 19 -lea , favoriza constituirea statelor naționale. [-----]

Istoria Românilor este un deșert uscat , în care , din păcate , sunt descurajator de puține izvoarele de violență trebuitoare pentru a îndestula însetarea nației noastre , istovită de atâtea veacuri vitrege .Binecuvântate, slăvite și creatoare de datini să fie violențele singuratiche și falnice ale lui Horia , Cloșca și Crișan, ale lui Tudor Vladimirescu și Avram Iancu . [-----]

Generația noastră a înțeles și a simțit că este misiunea ei să pună acest hotar și l-a pus ; a pus în drumul făptuitorilor de fără de legi , de vânzări de neam și de trădători , teama de a fi uciși . Misionarii acestei generații cari au ridicat această stavilă binefăcătoare , au dăruit neamului român drept jefă viața lor pământescă și au sacrificat poate și veșnicia lor de odihnă în fericire dincolo de mormânt . [-----]

" Eu zic legionarilor : purtați-vă după cum simțiți că vă cheamă Christos Dumnezeu și vă învață să vă mântuiți sufletul . Voi , însă , care aveți un suflet croit peste obișnuita măsură , nu dați înapoi de la îndeplinirea unei slujbe care ajută la mântuirea neamului , fie această slujbă un păcat creștin .

Al.Cantacuzino / '37

▣ Sfințenia - mântuirea sufletului individual

▣ Eroismul - mântuirea neamului

" Aici e timpul să punem o întrebare de o grea însemnătate : este sfințenia singura - și totdeauna cea mai doveditoare de duh creștin și de Christos Domnul nostru cea mai doveditoare de duh creștin și de Christos Domnul nostru cea mai bine privită - metodă spre a dobândi viața veșnică ? Cred cinstit că nu .

Cum ar crește mare și liberă , cum ar dăinui , cum s-ar apăra în lumea pământeană , o nație cuprinzând o mare proporție de sfinte și sfinți sau chiar numai de monahi și de călugărițe ? S-ar putea răspunde : va viețui din mila și sub paza lui Dumnezeu .

Nu este destul . Ocrotirea Domnului nu va înlocui nici o dată vrednicia noastră .

Dumnezeu ne cere două feluri de vrednicii : vrednicia pământeană și vrednicia cerească Vrednicia naturii noastre și vrednicia spiritului . [-----]

Sfințenia e un mijloc de a se înălța la ceruri , dar este un mijloc cu întrebuintare mărginită și rezervată , de care neamurile sunt oprite a se folosi .

Nu a fost îngăduit , nici scris , să fie neamuri sfinte și nu vor fi .

Lor le este hărăzită o cale mai primejdioasă și mai aspră de mântuire .

Dacă sfințenia nu este unica linie de mântuire , și nu este , deoarece viețuim într-o lume satanică , dovedim că e o altă linie care duce la învierea neamurilor , e linia eroismului .

[-----] [lung excurs în istorii comparate ; exemplul Indiei " contemplative " ; creștinismul beteag ; omul medieval (puterea de la Dumnezeu) și omul renașterii (puterea de la om) - atitudini false]

Suntem deci credincioși îndrumărilor creștine când dăm legionarilor o creștere de eroi , iar nu de sfinți .Suntem constrânși să alegem între două căi : calea mântuirii sufletului nostru sau calea mântuirii neamului român . [-----] Inspirați de această simțire , nu credem că greșim când le arătăm legionarilor drept țel suprem în viață :

mântuirea neamului român ." [după ce invocă spusele marelui gânditor creștin Denis de Rougemont , care pledează pentru schimbare omului în sensul total al Evangheliei ; problema răspunderii omului față de răul din lume ;]

[-----]

" Îndeletnicirea și grija superioară a creștinului legionar este de a-și servi neamul ; de a mângăia și vindeca rănile și durerile Românilor ; de a împărți frățeste munca datorată de toți ; de a păstra pentru fiecare român , după merit , binefacerile și comorile românești ; de a duce împreună , fără iertare , fără bunătate și fără blândețe , bătălia împotriva celor care vrăjmășesc pe Dumnezeu și împotriva tuturor acelor care dușmănesc românismul , destinul nostru , sănătatea , deșteptarea și aptitudinile de glorie

ale Nației noastre . "

Al.Cantacuzino / '37

▣ Lipsa conștiinței naționale românești

▣ Revoluția - singurul mijloc de schimbare

" Eu spun : singurul mijloc de schimbare este : revoluția . [-----]

[-----] Deci porunca noastră , consemnul nostru este , înainte de orice :

Revoluție - Revoluție în două acte : revoluționarea sufletului și revoluționarea stărilor sociale și economice .

" Pentru noi , revoluția este un fapt care nu trebuie să se confunde cu lovitura de Stat .

[-----] Revoluția legionară , **deși** va însemna o nouă repartizare de bogăție și o schimbare de titulari ai cârmuirii , este înainte de toate , o noutate în simțire , în gândire . Revoluția noastră începe prin infiltrațiunea acestui nou fel de simțire și de gândire .

Deci prima poruncă revoluționară este prozelitismul .

Prozelitismul și în straturile asuprite și în cele asupritoare . [-----]

" Această perioadă preparatorie este necesară mai cu seamă la noi în țară , unde antagonismul de clase se produce , **de o parte** , între o minoritate jidovească unită cu o clasă burgheză venală , căpătuită fără muncă , clasă prevaricatoare , hrăpăreață și ahtiată după îmbuibări , deci vlăguită de simțul legitimității dominației sale , și , **de altă parte** , clasa țărănească , domoală , fatalistă , supusă , blândă și omenească .

" Acestea sunt masele care se ciocnesc. Conducătorii și susținătorii acestor grupe inamice sunt : Tineretul intelectual , de partea țărănimii , capitaliștii jidovi , de partea burgheziei . [-----]

A voi să extirpi jidovimea și a păstra organismul capitalist , este o hotărâre tot atât de absurdă , ca aceea de a curarisi cangrena fără a opera întregul organ infectat .

Bacterii jidovești cresc în deosebi în bulionul de cultură burgheză - capitalistă sau comunistă . [-----]

Al.Cantacuzino / mart. '37

Camarazii studenți i-au cerut (și el le-a dat voie) , să reediteze într-o broșură cele două *Rapoarte* prezentate de el la Congresele Generale Studențești de la Craiova (apr. 1935) și Tg.Mureș (apr.'36). "Mă întreb dacă știți și dvs cu toții, cinstiți cititori , că timp de 17 ani încoace , "tulburările studențești" au scuturat lenevia de conștiință a câtorva milioane de români și au sculat din adormire simțul rasei noastre , slăbit, denaturat și viciat de lecțiile internaționale , masonice și jidănești . Printre aceste "tulburări studențești " care au cucerit admirația , respectul și dragostea tuturor celor care au fost de față , Congresul Studențesc de la Craiova și cel de la Târgu Mureș , au o poziție de frunte .

" Acum , când se pare că trebuie [---- **cenzurat** ----] să fie stins focul naționalist și eroic în viața universitară [---- **cenzurat** ----] , mă gândesc cu înduioșare la ceasurile cari rămân istorice , când în toiul atacului coaliției [---**cenzurat** ---]

sufletul studențimei s-a înălțat la Craiova în 1935 și la Târgu Mureș în 1936 , într-o atât de răsculătoare înflăcărare . Vă deplâng pe voi , dragi camrazi mai tineri , cari nu veți trăi în drumul vostru studențesc o așa de înșorită exaltare . Alexandru Cantacuzino , martie 1937 "

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ România " legionară " - românul "legionar"

[-----] *Omul românesc* de mâine trebuie să fie cu totul diferit de românul de astăzi .

Românul de mâine trebuie să aibă gustul și experiența existenței severe , dure , eroice , să aibă simțul eului colectiv și al binelui național și să mai aibă cele două însușiri atât de sgomotos blestemate , să fie violent și să fie extremist. Românul de mâine va avea conștiința că s-a născut spre a muri pentru Nația lui . [-----]

Sunt germeni de moliciune care s-au încuibat în nervii acestui Neam , sunt fermenți care descompun voința lui și infiltrează slăbiciunea în sângele românesc . O blestată boală de sânge , un vierme atavic paralyzează nervii motori ai firei românești și oprește pornirile la luptă fățișă pentru o viață mai bună și zvâcniturile de mândrie și de răscoală sufletească ale

acestei Nații . [-----]În piepturile românești , tăciunile revoltei mocnește sub straturi groase de cenușă și sgură . [-----] Românul de astăzi are o fobie, o repulsiune bolnăvicioasă față de orice opunere sau cionire mai violentă cu adversitățile vieții.

[-----] Trebuie să sfârșim odată cu tradiția asiatică care cere răbdare de vite și spinări încovoiate sub biciul stăpânirii . [-----] Să sfârșim o dată cu resemnarea învinsului . [---] Prima noastră izbândă va fi să deșeptăm din amorțea Nația românească **Al.Cantacuzino / apr.'35**

▣ **Viziunea despre istoria și conducătorii României .**

[LD : este foarte semnificativ acest p.d.v. Și este spus, în sfârșit, clar și fără echivoc , cum n-a spus-o nici un alt legionar. Dar tot nu înțeleg temeiul pentru care își extrag rădăcinile eroice dincolo de epoca modernă , în urmă cu peste 300 de ani .Va trebui să mai meditez ...]

" Să găsim leacul năravurilor iobăgiei . [-----] Cred că numai astfel poate pieri acel complex de inferioritate , acel complex de robie care copleșește firea românească .

Microbii de servilism și de neputință cari mănâncă vлага sângelui românesc , nu pot fi arși decât la înaltă temperatură , de clocotul fierbinte al unei revoluții . [-----]

Încrăzători în destinul Neamului nostru am așteptat resemnați și fără pregătire , dreptatea istoriei care s-a împlinit . Românul s-a obișnuit să se lase în voia soartei .

[-----] Acum , după ciocnirea crâncenă care a sfârșit forțele marelui state cari ne împresurau , acum , după sângerosul război al întregirii neamului , după năruirea întregului sistem de stăpânire al lumii de ieri , Națiunea română a scăpat de orice protectorat , de orice tutorat , de orice vasalitate impuse din afară . Suntem la o răscruce . Pentru întâia oară în istoria românească întregă răspundere și îndreptarea destinului nostru apasă numai și numai asupra noastră . [-----]

Pentru aceasta , prima cerință este o desprindere de trecutul apropiat .

[-----] Avem deci o slabă tradiție morală , de caracter, de ținută și de valori de viață românească , și chiar această slabă tradiție trebuie să o căutăm dincolo de ultimii 300 de ani ai istoriei noastre . **Nici una din figurile mari ale celor cari au muncit pentru a face România modernă , nu ne poate sluji drept model de om pentru viața de mâine.**

Nu ne pot inspira exemple pentru un trai legionar , nici viața lui Kogălniceanu , nici viața lui Maiorescu , nici viața lui Ion Brătianu . , deși le respectăm .

[-----] Avem deci să ne desprindem de moravurile și de influențele turcești , rusești grecești , ungurești , franțuzești , de obiceiurile de gândire și de simțire ale străinilor . **Să ne cioplăm un eu al nostru românesc după visul legionar și după modelurile ce le găsim dincolo de istoria ultimilor trei sute de ani ai neamului românesc.**

Găsim pildele necesare în viața lui Ștefan cel Mare , în viața lui Matei Basarab , în viața lui Mihai Viteazul , în viețile lui Horia , Cloșca și Crișan , în viața lui Tudor Vladimirescu , în viața lui Avram Iancu . "

"Trebuie să ne liberăm de spectrul , de vedenia trecutului apropiat ,

să ne desrădăcinăm și apoi să ne replantăm viața și voința noastră de a trăi , în impulsurile și cerințele vremii noastre . [-----] " *Românul de mâine* va avea să se lepede de următoarele năravuri : îngăduința , șmecheria , incorectitudinea , repulsia pentru efort , pasivitatea în reacțiuni , resemnarea , dorința de câștiguri lesnicioase și repezi , dorul după o viață tihnită , în general calități burgheze . Toate aceste feluri de purtare micșorează sau chiar anihilează vigoarea revoluției naționale . Păziți-vă , camarazi , de aceste defecte , dar mai cu seamă vreau să strig , păziți-vă de lepra trădării .

" Generația noastră are datoria să cauterizeze această bubă , iar cel ce poartă lepra trădării , va fi să fie ars pe rug . "

Lesnicia în succes , tentația îmbogățirii repezi , atracția facilităților de trai , ușurința câștigului fără străduință , frivolitatea , deșertăciunea ambianței sociale , au moleșit , au scăzut vitalitatea combativă a generației precedente .

Dimpotrivă , **greutățile economice , transformările sociale , cutremurul revoluționar care zguduie temeiurile civilizației noastre , vor da o temperatură mai înaltă , mai febrilă , mai multă fierbere , mai mult foc , un puls mai activ , o mai vâjnoasă putere de lovire , românului de mâine.** El va fi desigur mai puțin înclinat către echilibru și măsură în pofte și în convingeri . El nu se

va mai simți discipol al raționamentului cumpănit geometric - elen . *Românul de mâine* va fi într-o oarecare măsură antiraționalist .

Întâietatea credinței , accețiunea docilă a unor adevăruri primare , imanente sau dovedite prin revelațiune sau instinct , o stare sufletească quasi- eclesiastică , pătrunsă de certitudini teologice și naționaliste , aceste sentimente vor frâna mult acțiunea creierului , criticismului și raționalismul *Românului de mâine* .

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ ***Românul de mâine* =aliberal,creștin intolerant, antisemit,recunoscător și răzbuunător**

" Sentimentele care vor trebui cultivate în *românul de mâine* sunt : intransigența , tenacitatea , mândria , violența , vitejia , ambițiunea , cinstea excesivă , dragul muncii , rigiditatea , voința puterii , voința de afirmațiune , încrederea în sine , simțul deminătății de om , intoleranța , creștinismul și antijudaismul .[-----]

" Trebuie stimulate , tonificate , simțurile volitive , gustul de întreprindere , gesturile de risc , de luptă și de sacrificiu în eul românesc. Trebuie răsculat dinamismul acestui neam și dezmoțită firea sa blândă și iertătoare , trebuie promovat prin cuvinte , prin pilde , modelul eroic neânfricat , firea impulsivă , combativă , a cărei vitalitate să crească în proporție cu adversitatea întâmpinată și a cărei străduință încăpățanată să sporească pe măsura obstacolului .[-----] *Românul de mâine* va fi aliberal .

" Mulți mă vor acuza că fac apologia înapoierii la animalitate și la barbarie , că vreau să trezesc patimi primitive , instinctive , bestiale , de mult sugrumate de civilizație. Mă vor învinui că predic distrugerea întregului echilibru sufletesc și rațional creat de cultura burgheză . Este adevărat că repudiez cea mai mare parte a aportului de cultură care a fost băgat pe gâtul Nației Românești de mai multe sute de ani .

Cu violență și cu extremism să ne înfăptuim menirea de a ridica Națiunea Română în rândul raselor stăpânitoare . "

////////// - Rapotul de la Craiova / apr.'35 - //////////

Al.Cantacuzino / apr. '36

▣ **Naționalismul legionar : supraomul , supranațiunea**

▣ **Delimitări de alte naționalisme**

" Îndrumarea noastră trebuie să fie naționalistă .

Dar nu un naționalism asemănător celui național-liberal sau național-țărănist . Nu e firmă mai curentă și de care s-a abuzat cu mai multă nerușinare , decât firma naționalistă . [-----]

Veți face deosebirea între naționalismul apărător de interese materiale și particulare de clasă , și naționalismul înțeleghător al menirilor românești , apărător și creator al rosturilor românești în lume.

Numeroșii noștri naționaliști : liberali , național-țărăniști , și alții , concep națiunea ca un produs de fabricație omenească , cu un capital , un bun juridic și teritorial .

Deci feriți-vă , domnilor studenți , de falșul naționalism . falș în doctrină , falș prin oamenii care-l susțin. Ca să fiți siguri de a nu vă fi înșelat , căutați , descoperiți unde sunt cele mai grele suspine , cele mai multe răni , lacrimile cele mai fierbinți , încleștări de pumni și scrâșnituri de dinți , și veți ști că ați dat de adevărata oaste națională , de oastea creștină românească .

"Naționalismul nostru acceptă numai supraomul și supranațiunea , alese și însemnate prin har Dumnezeesc și numai în funcții de ispășire și de mântuire .

Al.Cantacuzino / apr.'36

▣ **Spiritul eroic revoluționar , mesianic : eul romano-thracic**

▣ **Antiteză cu valorile liberale , masonice**

[LD : Dincolo de procedeu literar , minat de urmărirea efectelor oratorice ,

alegerea lui Ion Brătianu , ca simbol al liberalismului, etichetat ca prim satrap ,
dezvăluie fără echivoc filonul antiburghez , antiliberal, al conservatorismului românesc ,
cărui îi adaugă noile valențe ale viziunii legionare. În ce măsură optica lui
era împărtășită de Codreanu sau de alți lideri legionari, aceasta este mai greu de stabilit .
Cu atât mai mult cu cât , în pledoaria lui , sunt asimilate și valori ideologice de stângă radicală ,
nespecifice conservatorismului .Indiferent de speculațiile ce s-ar putea broda ... important este
ținta, locul, timpul și atmosfera în care el își rostea raportul , și , mai ales, mesajul ,
semnalul, mobilizarea ...]

" 1. Înlocuiește motivul *interes* prin motivul *onoare* , atât pe plan individual
cât și pe plan național .

2. Disprețuește tihna , fericirea individuală , potolirea.

3.Voește chinuitor , voește cu fanatism mesianic , să elibereze firea din amorf , din banalitate
din amortire, din întuneric, din sterilitate , din așezările înguste ,
și să fecundeze un rod durabil , propriu și unic românesc ;
Voește împlinirea unui sens românesc și dreptul la glorie .

4. Caută vijelia

5. lubește moartea ."[-----]

Un exemplu : **Dacă** Ion Brătianu , primul satrap, nu ar fi fost condus de idei raționaliste ,
masonice și materialiste , **dacă** nu ar fi întrebuițat la ctitoria organismului românesc principiile
ateiste ale Marelui Arhitect ; **dacă** nu ar fi lăsat urmașilor săi afurisita succesiune a unor
dezonorate și sugrumătoare boli sufletești ; **dacă** , în loc să fi creat prin necinste , lăcomie ,
prevaricațiuni , slugărnicie și amoralitate , clasa stăpânitoare română burgheză de azi , **ar fi**
spus atunci Țării Românești :

Ce mă preocupă pe mine , în primul rând , este **nemurirea Nației mele.**

Vreau ca forțele de creație ale vieții românești să fie bine turnate în tiparul pregătit nouă de
prevederile divine. Mai întâi mă interesează **potențialul de onoare al Neamului meu .**

Mă interesează , nu ridicarea de fortărețe bancare și economice liberale , ci crearea unor
cetății sufletești în lumea românească : bastioane de neânvins , de aspră și severă **sobrietate și**
de intoleranță absolută , față de orice ar fi tentație , într-o viață moleșită ,
o existență de rând. Un neam nu-și dobândește nemurirea asigurându-și prin orice mijloace
îmbogățirea clasei conducătoare . Vreau să educ tineretul țării mele ca o aristocrație ,
în disprețul banului și în gustul **privilegiilor sufletești** . Măestria Marelui Arhitect este
insuficientă pentru construirea sufletului românesc. **Vă propovăduesc dragostea de moarte ,**
spre a vă dezvolta gustul veșniciei [etc.etc.-----]

Alexandru Cantacuzino , Opere complete ,

16.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov. 12 dec.'37

Întrunirea guvernamentală :

Al.Lapedatu (PNL) , **Voicu Nițescu** (Fr.Rom.) , **N.Iorga** (PND)
("*Dimineața* " , 33, nr. 11.130, 14 dec.'37)

Redacția / Brașov, 12 dec.'37

Lupta electorală care se desfășoară cu multă intensitate în regiunea noastră ,
a înregistrat astăzi o fază din cele mai importante .

Pe teren electoral, s-au întâlnit la Brașov demnitari a numeroase partide
care au reușit să adune un public neobișnuit de numeros.

Întrunirile s-au ținut în sălile "*Reduta*" , "*Astra*" și "*Mielul Alb* "

La sala " Reduta " a avut loc adunarea convocată de guvernamentali,
la care au participat cca 5.000 de persoane. Publicul, neavând loc în sală,
s-a instalat un megafon prin care s-a difuzat mulțimii cuvântul oratorilor .

Primul care a făcut un expozeu asupra situației politice , a fost Al.Lapedatu ,
răspunzând totodată și cuvântării d-lui Maniu , rostită duminica trecută la Brașov [5 dec.]

[LD : **adunare guvernamentală făcută în aproape exclusivul scop**

de a contracara propaganda lui Maniu în Ardeal, de a-l compromite , de a-l discreditat.
Ca să fie cu efect, sunt scoși la " înaintare" doi onorabili ardeleni - Lapedatu și Nițescu -

și ranchiunosul vechi tovarăș , Nicolae Iorga.

Este adevărat că Maniu procedase la fel.

Cei trei reușesc să facă o " execuție" în toată regula.

Dar , oare , adevărurile lor - uneori pertinente - câtă valoare morală au ?]

Al.Lapedatu / 12 dec.'37

Doc.integral : fișier PNL XII

▣ Guvernarea Tătărăscu

▣ Acțiunea dizolvantă , uzurpatoare, a lui Maniu

▣ PNL - PNȚ : prerogativele Coroanei

▣ PNL-PNȚ : Alegerile administrative .

▣ PNL , Coroana, Dinastia.

▣ Guv.Tătărăscu -guvern antidemocratic ?!

▣ Stare de asediu ! Cenzură ! Decrete -legi !

▣ "Naționalismul " liberal - " naționalismul" lui Maniu

▣ PNL- Maniu : Atitudinea față de minorități

▣ Iuliu Maniu -Camarila

Voicu Nițescu / 12 dec.'37

Doc.integral : [fișier Fr.Românesc](#)

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

Doc.integral : [PND -](#)

Redacția / Brașov, 12 dec.'37

Lupta electorală care se desfășoară cu multă intensitate în regiunea noastră , a înregistrat astăzi o fază din cele mai importante .

Pe teren electoral, s-au întâlnit la Brașov demnitari a numeroase partide care au reușit să adune un public neobișnuit de numeros.

Întrunirile s-au ținut în sălile "Reduta", "Astra" și " Mielul Alb "

La sala " Reduta " a avut loc adunrea convocată de guvernamentali,

la care au participat cca 5.000 de persoane. Publicul, neavând loc în sală,

s-a instalat un megafon prin care s-a difuzat mulțimii cuvântul oratorilor .

Primul care a făcut un expozeu asupra situației politice , a fost Al.Lapedatu ,

răspunzând totodată și cuvântării d-lui Maniu rostită duminica trecută la Brașov [5 dec.]

Al.Lapedatu / 12 dec.'37

▣ **Guvernarea Tătărăscu**

" Am dat țării a doua mare legislatură parlamentară de la unire încoace ; dacă n-ar fi decât aceasta și totuși meritul nostru trebuie recunoscut că , patru ani de zile am scutit această biată țară de pacostea alegerilor generale cu tot cortegiul lor de frământări , agitații și turburări .

" Dar n-a fost numai atât , a fost , cum o recunoaște azi toată opinia publică onestă și imparțială cea mai rodnică și folositoare guvernare prin care țara, ajunsă pe marginea prăpastiei , prin nepriceperea și spiritul aventuros cu care , din nenorocire, a fost condusă de național-țărăniști , a fost pusă din nou și temeinic pe făgașele refacerii și consolidării sale. "

Al.Lapedatu / 12 dec. '37 / retro '

▣ **Acțiunea dizolvantă , uzurpatoare, a lui Maniu**

" D.Iorga va supune , desigur, unei analize mai amănunțite aceste afirmațiuni , unele false și tendențioase , iar altele defăimătoare și calomnioase.

Totuși, fie-mi îngăduit să le relevez și eu , în ceea ce privește partidul meu .

D.Maniu spune că , după 20 de ani de la unire , ar fi trebuit să vină aici la Brașov ca la un mare praznic de bucurie și de frățietate , nu de luptă și de vrăjmășie

Dar cine , în acești 20 de ani , a turburat liniștea acestei țări și a zădărnicit și buna înțelegere între frați ; cine a ajutat mai mult și s-a opus oricărei politici de consolidare și de propășire ; cine chiar a năzuit să uzurpe și să dărâme întreaga organizație de stat și tot ceea ce au creat cu muncă grea și patriotică predecesorii noștri și cine, în fine, prin politica financiară nechibzuită și aventuroasă a dus țara pe pragul ruinei și dezastului ? "

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ PNL PNT : prerogativele Coroanei

" DI Maniu numește mereu guvernul d-lui Tătărescu < guvern personal > al MS Regelui , ieșit dintr-un capriciu necontrolat

Probă, zice d-sa, că însuși d.Dinu Brătianu a recomandat un guvern național -țărănist .

Dar întreg partidul nostru a dorit să treacă în opoziție spre a-și reface și reîmprospăta forțele , ca să poată fi din nou la dispoziția Coroanei și a țării. Cum însă nu s-a putut constitui un guvern care să asigure continuitatea operei guvernului nostru , în condițiile dorite de înalta chibzuială a MS și cum MS a făcut din nou apel la noi, puteam, oare , să refuzăm această sarcină ?

puteam , oare , să lăsăm țara în nesiguranță și aventură ?

Alegerile administrative .

"DI Maniu mai spune că la ultimele alegeri comunale și județene PNL n-ar fi deținut mai mult de 30 % din sufragii și că rezultatul aceasta nu i-ar da dreptul la noua guvernare .

Dar național -țărăniștii d-sale au obținut un procent și mai mic decât acesta [28 %]
Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ PNL , Coroana, Dinastia.

[LD : incredibil ! sare peste rolul lui IICBrătianu în criza de la succesiune a lui Carol ; peste Vintilă Brătianu și IG Duca față de Restaurație ;

peste ... succesiunile din '31-'32 , când PNL a cerut guvernarea dar nu i s-a dat !

Și asta numai pentru a prezenta idilic-constituțional relația PNL -Carol !

Îl consideram pe Lapedatu un " caracter " ! Îl voi urmări după '38 și , mai ales, în 1940]

De la 1930 la 1933, s-au succedat la guvern 4 sau 5 formațiuni național -țărăniste .

PNL , care se găsea în opoziție , ar fi putut evident reclama guvernarea pentru sine ; el nu a făcut-o însă și nici nu anumit aceste guverne < guverne personale > ale Regelui ; a respectat drepturile și prerogativele constituționale.

" Iată concepția și atitudinea oamenilor din PNL față de Coroană.

Prin aceasta și-au câștigat ei înalta încredere a Suveranilor țării, ca să poată guvernarea cu cel mai mare succes și folos pentru țară , și anume :

Ion C.Brătianu, încrederea Regelui Carol I ;

Ion I.C.Brătianu , încrederea Regelui Ferdinand I ;

Și , de ce n-am spune-o ? D.Gh.Tătărescu , încrederea Regelui Carol II .

" N-am defăimat și n-am insultat Coroana [LD : adu document retro'] ,

Am considerat-o și o considerăm sacră , ca simbol al unității și solidarității , al continuității și , mai ales, a stabilității în viața națională .

O știm prețui , pentru că noi cunoaștem rostul ei în istoria modernă a României .

Fără Dinastia noastră și fără înțelepții noștri Suverani , n-am fi ajuns unde suntem

și ne găsim astăzi , prin evoluția istorică continuă solidă și mereu ascendentă ,

fără de crizele constituționale sau dinastice , ce s-au produs , din nenorocire ,

cu urmări atât de dezastruoase , în mai toate statele din sud-estul Europei "

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ Guv.Tătărescu -guvern antidemocratic ?!

▣ Stare de asediu ! Cenzură ! Decrete -legi !

" DI Maniu mai înșiră apoi o serie de acuzațiuni de natură , după părerea sa, a prezenta guvernarea partidului nostru ca antidemocratică și , mai mult , ca o dictatură deghizată , aceasta pentru deceretele-legi, pentru starea de asediu și pentru cenzură .

" Dar guvernarea prin decrete -legi , în împrejurările vieții politice de astăzi, este o măsură pe care au adoptat-o cele mai democratice țări din lume , începând cu Franța , a cărei democrație, de bună seamă, nici dl Maniu nu o poate contesta și unde s-au emis sute de decerete -legi în lipsa funcționării parlamentului .

" Starea de asediu și cenzura ? dar cu ce autoritate șeful unui partid care el însuși le-a practicat , poate să acuze guvernul nostru că le-a introdus

pe calea orânduită de Constituție și de legile în vigoare ?
Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ "Naționalismul" liberal - "naționalismul" lui Maniu

▣ Atitudinea față de minorități

"Lozincile : < România a românilor ! > și < Prin noi înșine ! > sunt lozincile Partidului Liberal de la începuturile sale , de acum un secol, și până azi , ele au făcut obiectul preocupărilor și realizărilor sale , în tot acest timp și în toate domeniile vieții publice , conducătorii PNL n-ar fi făcut niciodată ceea ce a făcut dl Maniu , la Alba Iulia să înscrie în actul Unirii , liberalități pentru minorități prin care se ținea și mai departe Neamul Românesc în situația sa de inferioritate , nici n-ar fi recunoscut , cum a recunoscut dl Maniu , în timpul Consiliului Dirigent , vechi privilegiile ale acestor minorități , ca situațiuni îndreptățite și câștigate , nici n-ar fi însărcinat , cum a însărcinat d.Maniu pe Vasile Goldiș , să întocmească o organizare de stat întemeiată pe cadastru național al minorităților , și nici n-ar fi plănuț , cum a plănuț dl Maniu , să întocmească un statut aparte al minorităților , alături de Constituția țării.

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ Iuliu Maniu –Camarila

[LD : ehei , ce substituire și ce deturnare de direcție operează Lapedatu ! .
Și n-ar fi rău , și , poate , ar fi și onorabil , dacă , doar peste două luni , Carol nu va da lovitura .
Așa , argumentele și epitele lui Lapedatu rămân simple invective , care pot fi întoarse împotriva sa. !]

" Dar dl Maniu în cuvântarea sa [de la Brașov, 5 dec.] se ocupă în mod particular de așa-zisa camarila : a făcut-o ca și în adunările țărănești de la Cluj, de la Vioara și de la Vinț , cu o lipsă de cuviință și de cavalerm , pe care d-sa le socotește ca semn de bărbăție , și de curaj civic și patriotic. " Camarila aceasta ar fi , după părerea d-sale , toți cei ce au contribuit la continuarea guvernării liberale. dacă este așa , atunci în fruntea camarilei se găsește d.Nicolae Iorga , care , între toți oamenii politici consultați de MSR , a recomandat mai stăruitor această soluție , ar fi apoi d-nii Vaida, Goga, și mareșal Averescu , care și dâșii au recomandat ca ultimă soluție , tot un guvern național -liberal. Aceasta poate fi deci camarila , și nu aceea despre care , cu o dezinvoltură și cu o lipsă de pudoare fără precedent la oamenii politici din toate țările , a vorbit și vorbește dl Maniu . " Al.Lapedatu / 12 dec '37

////////////////////////////////////

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ Motivarea prezenței lui

" Întâiul meu gând era să viu înaintea dvs pentru a respinge anumite neadevăruri, și eu , ca istoric, să repun în adevărata lor lumină adevărurile pe care persoana ce le-a vorbit , ori nu le știe , ori nu vrea să le spună . "

Al.Lapedatu .

Lupta pe care dl Lapedatu a dus-o pentru redeșteptarea conștiinței naționale, înainte de unire și pentru închegarea sufletească a tuturor românilor , lupta domniei sale a fost încununată de cel mai desăvârșit și deplin succes .

[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ Maniu - personaj maghiarizat politicește

" Naționalismul românilor din Ardeal ,este făcut de câteva generații.

Generația lui Inochentie Micu , cu oameni ai cărții și ai ideii ; acolo sunt creatorii .
După aceea, a venit naționalismul generației lui Al.Lapedatu și Voicu Nițescu ,
tineri care au răspândit cartea. [-----]

" Cu bătrânii în frunte, tineretul nostru își poate face intrarea triumfală în istoria țării ,
astfel încât ei vor ieși în momentul când noi îi așteptăm să-i promovăm ca urmași ai noștri.

" Eu mă îndrept cu încredere către tineretul nostru și îi spun :

veniți fii buni alături de înțelepciunea noastră ,
pentru ca să întărim țara , pentru care au murit atâția înaintași ai noștri "

N.Iorga / 12 dec.'37

////////////////////////////////////

Ayunarea de la Brașov : lapedatu, Nițescu , Iorga // 12 dec.'37

17) Gh.Tătăreșcu , discurs radio , înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 12 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătăreșcu la microfon)

Doc.integral : fișier Guvern Tătăreșcu - XV -

[LD : Există o înlăntuire de răspunderi și vinovății care vor duce la ceea ce s-a numit
degringolada alegerilor din dec.'37 , guvernarea Goga -Cuza , urmată de

" *lovitura de stat* " , sau "dictatura regală " , sau " regimul autoritarist " a lui Carol II .

Fără nici o îndoială , momentul va marca mai multe "sfârșituri " :

a regimului democratic, a Constituției din '23 , a sistemului parlamentar ,
a mecanismului pluripartidist , a succesiunii firești la guvernare .

De ce nu a rezistat acest regim în România ?

După opinia mea, la această întrebare , nu este un singur răspuns

Depinde de firul pe care-l deșiri din această ghem de contradicții ,

depinde de startul de plecare ales (1918 ? 1928 ? 1930 ? 1931 ? 1933 ? 1937 ?)

și , nu în ultimul rând, de " actorii " politici care au intrat în joc.

Analizând acest discurs radio-difuzat al lui Tătăreșcu , la o impresie grăbită , poți spune :

pin- pong electoral ! filipică tătăreșciană ! plata și răsplata față de Carol II !

poliță plătită lui Maniu ! În realitate , este puțin din fiecare, dar mult mai mult .

În tot discursul său, Tătăreșcu nu are o vorbă de spus la adresa cuziștilor, a legionarilor,
a giorgiștilor , a țărâniști -radicalilor, a social -democrațiilor, a corporatiștilor, a agrarienilor , a
minorităților , ș.a. și ai liderilor lor , fie ei CZCodreanu , Goga, Cuza, Gh.Brătianu , Iunian,
Manoilescu, Argetoianu,

Nu ! Ca și Maniu , a cărui țintă era PNL , Tătăreșcu are o singură țintă : PNȚ .

Maniu revenise în lupta politică , redevenise președinte al PNȚ , aparent cu acest unic scop :

demolarea guvernului Tătăreșcu și a camarilei ;

Tătăreșcu nu este șeful PNL , apără guvernul și pe MSR Carol II , și aparent are acest unic scop
: să împiedice succesul lui Maniu .

Rezultatul imediat al acestui duel electoral ... urma să determine alegătorul român
, peste doar o săptămână (20 dec.) , cui să acorde votul !

Cele două mari partide istorice , democratice și de guvernământ s-au anihilat reciproc,
s-au compromis reciproc, s-au demolat reciproc .

Pe marginea lor , celelate partide și-au alăturat glasul la această demolare , și au încercat ,
, fiecare după forță și program, să capteze alegătorii captivi, desamăgiți, derutați .

Rezultatul a fost pe măsură . Subtitluri, sublinieri, semne , colorări , îmi aparțin .]

Doc.integral : fișier Guvern Tătăreșcu - XV -

Gh.Tătăreșcu /

▣ Campania electorală

▣ Guvernarea de 4 ani

Opera economică, financiară, școlară, sanitară, militară , națională , ș.a.

Scumpirea vieții : impozite, prețuri

▣ Programul de mâine = program de continuitate

▣ Era reformelor

Ridicarea vieții satului
Punerea în valoare a bogățiilor țării
Întărirea clasei muncitorești
Reformă morală : etică politică

▣ Acuzele lui Iuliu Maniu

Guvern neconstituțional ?!
Parlamentul ; MSRegele ; Noul guvern ;
Alegerile administrative ?! : 28% pentru PNȚ !
Guvernul și Ardelenii ?! : realizările din Ardeal
Guvern de dictatura ?! nesinceritate în politica externă ?!

▣ Maniu : Pact de neagresiune cu Garda de Fier !

▣ Legenda "forțelor oculte" ?! : omagiu MSR Carol II

▣ Eșecul guvernării Maniu (1928 -1930)

▣ Maniu și compromiterea lozincii " *demnității naționale*" .

▣ Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu .

▣ Apel la încredere în guvern

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

18.) Al.Gh.Donescu (primarul Capitalei) , Întrunire de suflet , 12 dec.'37

("Dimineața" , 14 dec.'37)

Sala " Izbânda" din Capitală . Peste 2500 manifestanți .

Adunarea invalizi, orfani și văduve de război . Au ținut să mulțumească primarului pentru grija ce le-o poartă . Au fost împrăștiți 270 foști combatanți în București .

- T.Nițoiu - președ. Asociației "Gloriile Neamului"
- maior Poenaru - mare mutilat de război : elogiază Consiliul comunal , sub conducerea lui Donescu care a împrăștiat pe foștii combatanți .
- g-ral Păltineanu - arată că ei nu doresc decât îndeplinirea obligațiilor pe care națiunea și le-a luat ; arată ce au făcut ei pentru patrie.
- dr.I.Costinescu (ministr. Sănătății) : a venit să asculte doleanțele celor mai nobili copii ai neamului. " Voi, invalizi, orfani, văduve, ați binemeritat de la Patrie. Drepturile voastre sunt sfinte și de nediscutat .
- locot.invalid. N.Tănase (consilier comunal) , în numele medaliaților cu "Virtutru militară" și "Virtutea aeronautică", mulțumește primarului Donescu , pentru împrăștierea membrilor acestor două societăți .
- Al.Gh.Donescu : " Fiți bine veniți în Capitală ! " .Arată profundul respect pe care națiunea română li-l poartă .Este fericit că a semnat aceste decrete de împrăștiere, la dorința vie a MSRegelui Carol II .

Al.Donescu / 12 dec.'37

19.) I.Costinescu, AlGh.Donescu , întrunire , culoarea de Negru a Capitalei , 12 dec.'37

("Dimineața" , 14 dec-'37 + foto aspect de la adunare)

dr.I.Costinescu (ministr.al Sănătății) - șeful PNL pe Capitală .

La chemarea primarului general al Capitalei , Al.Gh.Donescu (șef PNL sector Negru) o impunătoare întrunire , în sala " Milano" de pe Calea Călărașilor.

G-ral Sachim a condus adunarea. A vorbit despre realizările PNL .

I.Anasasiu (primarul sectorului) , av.Valeriu Crețulescu - au vorbit despre activitatea org .

Dr.Costinescu - a făcut portretul primarului Donescu, elogiind activitatea sa.

Av.Nicolae Trestianu (vicepreșed.) :explică programul partidului, prezentat de atâtea ori depreșed.C.I.C Brătianu .

a elogiat activitatea lui Gh.Tătărăscu și Al.Donescu .

Al.Gh.Donescu / 12 dec.'37

▣ Campanie electorală josnică, infamă, de rea-credință ...

" Lupta care se dă în preajma alegerilor de la 20 decembrie , este una din cele mai înverșunate lupte pe care le-am cunoscut .

Fac politică de peste 30 de ani de zile și vă mărturisesc că n-am cunoscut până astăzi campanii mai infame , ca acelea duse în prezent . N-am cunoscut atâtea rea-credință , n-am cunoscut atâtea lipsă de respect pentru lucruri și oameni care trebuie să rămână în afara frământărilor cotidiene , fiind că sunt deasupra oricărei critici , și mai presus decât aceste porniri josnice ce încerce să infecteze viața noastră politică .

" Am cunoscut lupte politice . Violente.Pasionante . Dar de o înaltă și patriotică ținută . România n-a cunoscut până astăzi frământări ce caută să-și facă loc în mijlocul vieții românești .

Toți acia ce doresc să domine România pentru interesele lor meschine, nu fac decât să mărturisească , prin sterila lor preocupare , cât de adânc este vidul lor sufletec , cât de absentă le este preocuparea pentru înalte și pozitive probleme ale statului și neamului românesc.

" Tuturor acestor agitatori [vizat PNȚ] , ce și-au dovedit , când au fost la cârmă , neputința lor totală de a înțelege vreo iotă din destinul românesc , trebuie să le arătăm disprețul nostru întreg .

Țara aceasta nu este a unui individ sau a unei grupări politice. [-----]

AlGh Donescu / 12 dec.'37

20.) Dinu Brătianu, "Partidele și extremismul" , ? dec.'37

("Dimineața" , 16 dec.'37)

[De când caut prin fișele mele ceva despre Dinu Brătianu . Am găsit !

Este un articol-comentariu. Nu cuprinde nici un citat , încât nu pot fi sigură

dacă ceea ce i se pune pe seamă este chiar opinia sa .

De sigur,este vorba de un ziar și politica sa " electorală " .

Dar mie mi se pare simptomatic faptul că șeful PNL, al partidului de guvernământ ,

este aproape absent în zarva aceea electorală. Cine să-l audă ? Cine să-l creadă ?

Nu se știe nici când , nici unde, dar Dinu Brătianu ar fi spus ceva... despre Constituție,

ceva ...despre pericolul extremismului și ceva... despre fascism...

Ar mai fi spus ceva... și despre răspunderea partidelor de ordine constituțională ,

față de extremism. Liberalii și țărăniștii ? Erau ocupați să se devore reciproc.]

" D. Brătianu a spus dăunăzi , cu autoritatea d-sale, că actuala Constituție asigură progresul normal al țării și că guvernul poate lucra fără stingherire sub regimul actualei Constituții.

[-----] Modificarea Constituției nu este actuală .

Ceea ce putem cere este respectarea Constituției , în litera și în spiritul ei . [-----]

Tot dl Dinu Brătianu a îndemnat pe prietenii săi politici să lupte contra extremismului care vrea să suprimă libertățile , după modelul regimurilor fasciste și hitleriste .

DI Brătianu ridică o problemă dintre cele mai importante :
atitudinea partidelor de ordine constituțională , față de extremism.
Confuziile create de unele evenimente recente n-au servit cauza democratică .
Opinia publică trebuie să fie prevenită asupra scopurilor mișcărilor extremiste .
Iar partidele politice trebuie să se ferească de gesturi care produc confuzii
sau de atitudini luate spre a complace.
Democrația trebuie să lupte cu curaj contra tendințelor fasciste "
Dinu Brătian / ? dec.'37

21.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;)

(" Parlamentul Românesc " , an VIII, nr . 255-258, 31 dec.'37)

"Dimineața " / 24 dec.'37

" Parlamentul românesc " / 31 dec.'37

▣ Ipotezele în discuție

▣ Alegerile pentru Cameră : votanți, procente, loc, mandate

▣ Numele celor 387 deputați din virtuala Cameră

▣ Alegerile pentru Senat : votanți, procente, loc

▣ Alegerile pentru Senat în București : votanți, partide, loc .

▣ Numele celor 258 senatori din virtualul Senat

Doc.integral : fișier Alegeri -III-

[LD : Alegerile din '37 nu au fost un " accident" în evoluția democratică a României .

Ceea ce a urmat acestor alegeri ... a fost " accidentul " .

Toată bulversarea electorală cu aspect de preludiu la război civil

a purtat amprenta momentului și a primit cea mai nefericită soluție .

Aceasta nu înseamnă nici " scutire" de responsabilități , nici ignorarea erorilor ,

nici menajarea vinovaților , nici tragerea de învățăminte.

Din păcate , această categorie de judecăți , nu poate fi decât o subiectivitate de istoric ,
însușind subiectivitățile actorilor ... Eu încerc ...]

[LD , 9 ian.2004 .Concluzia finală la alegerile '37 :

Da,este adevărat , Regele Carol a făcut mișcarea fatală la succesiune ,

neacordând PNȚ -ului guvernarea , și , deși asta asta a urmărit ,

va suporta consecințele care-l vor sili , în final , la abdicarea din 1940.

Da , este adevărat , Tătăărăscu a făcut jocul lui Carol,adjudecându-și guvernarea ,

trădând crezul democratic,constituția , partidul , prietenii ,

moment de la care , întregă sa carieră va evolua sub semnul unor acte similare

('38, '40, '44, '46) .

Da , este adevărat , lovitura grea a fost dată regimului parlamentar ,

intrat într-un blocaj legislativ , provocând cea mai gravă criză politică de la război.

Da , este adevărat , toate mișcările pe tabla de șah a politicii românești , din motive și în moduri

diferite , au concurat la instaurarea dictaturii regale.

[LD : Având în vedere rezultatul " surpriză" al alegerilor , cifrele care au fost publicate

diferă de la o gazetă la alta , dela o zi la alta.

Aleg și eu câteva statistici din "Dimineața " și rev."Parlamentul Românesc " ,

pentru a putea să măsoar , fie și aproximativ , barometru politic al curentelor ,

pe plan general sau local. Din păcate , la nominalizarea deputaților și senatorilor aleși ,

nu li se arată apartenența politică , și va trebui s-o indic eu ... ceea ce este dificil

Voi formula și câteva ipoteze sub semnul lui " dacă " , cu caracter speculativ .

Realitatea istorică va fi : guvern de tranziție Goga urmat de instaurarea dictaturii regale.]

"Dimineața " / 24 dec.'37

▣ Ipotezele în discuție

După cifrele comunicate , ziarul a ajuns la următoarele concluzii :

Ne aflăm în fața unui fapt fără precedent în anele noastre politice și de când există actuala lege electorală . Guvernul n-a obținut cota de 40 % , dar nici un alt partid n-a obținut-o, încât să poată cineva beneficia de " *prima electorală* "

Discuțiile cu privire la cauzele care au dus la acest grav incident politic, care poate duce la consecințe din cele mai importante , se fac în toate felurile.

Regimul liberal trece printr-o forțe grea încercare .

Unii cer ca guvernul să-și prezinte imediat demisia ;

Alții înfățișează caracterul special al curenților extremiste ;

Liberalii se plâng de lipsa de lealitate a sașilor și ai vardiștilor cu care s-au cartelat ;

alții se plâng că șefii de organizații n-au fost energici și activi ;

alții declară că plecarea guvernului nu se va produce , deoarece PNL are , totuși ,

cel mai mare număr de voturi , iar în parlament va avea cel mai mare grup parlamentar .

Alții lansează ipoteza constituirii unui guvern de concentrare ...

Este posibil ca , până la 17 februarie , să se dea o nouă configurație Cabinetului , având caracterul unui "guvern de concentrare "

"*Dimineața*" / 24 dec.'37

▣ Camera. Totalizări pe țară

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Guvernul +cartel	971.000	37,5 %	1	142-145
[-----]				
PNL- Gh.Brătianu	107.000	4,32%	6	12
[-----]				

Doc.integral : [fișier Alegeri -III-](#)

" *Parlamentul Românesc* " / 31 dec.'37

▣ Camera . Totalizări pe țară

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
[-----]				
PNL-g	119.361	3,89%	VI	16
[-----]				

Conf.legii electorale, în unele județe, **deși** PNL avea procentaje mari, nu a primit nici un mandat : Durostor (44%) Câmpulung (36%) Năsăud (32 %) Tulcea (31%) , Brașov (29%) , Suceava (28%) , Someș (27%) , Storojineț (22 %)
////////////////////////////////////

" *Parlamentul românesc* " / 31 dec.'37

▣ 387 deputați aleși

" Publicăm lista noilor deputați și senatori , întocmită de *Comisiunea Centrală Electorală* în mod definitiv. **Deși se crede** că noul parlament va fi anulat mai înainte de a se fi constituit , deoarece țara întreagă s-a străduit să aleagă , iar dintre cei 5.000 de candidați - cel puțin acea care au izbândit ,cu mari osteneți și cu mari cheltueli , merită să le consacram aceste pagini. "

[LD : din păcate nu li se dă apartenența politică, încât rețin cca 80 pe cei cunoscuți mie , deoarece reprezintă galeria acestui partid .] Doc.integral : [fișier Alegeri III](#)

Vreau să văd cine din clasa politică de până la 1937 îl va urma pe Carol .]

Brătianu I.C [Dinu] PNL Brătianu Gh. I. (PNL-2) Brătianu Bébé

Bejan P. (PNL) Bentoiu A. (PNL) Cancicov M (PNL)

Constantinescu Atta (PNL-g) Constantinescu -Bordeni (PNL -g)

Constantinescu AI (PNL) Costin I (PNL) Costinescu I dr. (PNL)

Dandea E (PNL) Danciu C Dăscălescu Cr

David I Demian T Deleanu Th

Deleanu Gh (PNLg) Demetrescu -Brăila dr (PNL) Demetrescu Colțești

Constanța	9.708	648	Aur.Oancea
Cet.Albă	10.688		T.Arnăutu, S.Gazief
Județul	PNL1	PNL2	Ales
Cluj	6.493		Șt.Fabius, Pavel Roșca
Ciuc	2.653		
Caraș	8.043		Stoicescu, Fira
Cahul	5.533		Sofocli Covalioti
Covurlui	5.807	693	Emil Codreanu

Județul PNL1 PNL2 Ales

Cernăuți	9.003		
Dolj	16.448	3.339	Patru liberali
Dâmbov.	12.671		Tancred Constant.
Durostor	5.888		Tașcu Pucerea
Fălciu	5.428		Emil Iamandi

Județul PNL1 PNL2 Ales

Făgăraș	31.013		Octavian Pop
Gorj	12.115		M.Gele
Huned.	11.942		Bujoiu, Aur.Vlad, F.Dezideriu
Hotin	9.457		
Ifov	13.217	1.768	AIottulescu+ doi

Județul PNL1 PNL2 Ales

Iași	12.304	1.180	N.Maxim, M.David
Ismail	8.148		Chirilov
Ialomița	12.017		Marius Roșca
Lăpușna	7.909	566	Al.Costin, Celebidache, Brânză
Muscel	4.509	311	

Județul PNL1 PNL2 Ales

Mureș	6.348		doi liberali
Mehed.			Nistor Petre, Grigore Tăușan, aleși fără contracandidați
Neamț	5.290	746	
Năsăud	5.910	803	D.Nacu
Odorhei	2.462		

Județul PNL1 PNL2 Ales

Olt	7.674	360	C.Stavrache
Orhei	8.193		
Putna	8.293		V.Ispir
Prahova	10.337		Munteanu Râmnic + doi
Roman	7.289	522	Tăut Vasile

Județul PNL1 PNL2 Ales

Romanați	9.769		Marius Pașchievici
R.Sărat	7.900	740	Alex.Zamfirescu
Rădăuți	4.454		Doi liberali
Sălaj	6.910		
Suceava	4.922		Ioan Jauca

Județul PNL1 PNL2 Ales

SatuMare	5.666		Paul Benea
Sibiu	8.338		Floașiu
Someș	4.997		doi liberali
Soroca	6.660		doi liberali
Storj.	4.660		Facas Samuil

Comentar LD : În Ardeal, forțele liberale și țărăniste sunt aproape egale.

Sălajul și Someșul (în Ardeal), Argeșul (în Muntenia) și Storojinețul (în Basarabia) sunt cele 4 județele unde PNȚ devansează pe liberali, ocupând locul I.

Faptul că nu primesc decât 2 mandate de senatori , se datorește calculelor

ieșite din procentajele pe țară .

Gorj (fiul lui Iunian) și Soroca (fiul lui Stere) ,sunt cele două județe unde PRT ocupă locul I .Datorită însă procentajului obținut pe țară, ei nu vor avea mandat în Senat .

Județul	PNL1	PNL2	Ales
Teleorman?	6.521		
Teleorman?	13.579		doi liberali
Tecuci	4.492		Romeo Vidrașcu
Timiș-Tor.	24.526	6.564	patru de pe lista liberală
Tutova	5.388		V.Georgescu -Bârlad
Târn. M.	7.053	2.352.	
Târn.m.	5.167		LD : atât am .Lipsă câteva rânduri

Comentar LD : Faptul că în Ardeal și Banat , PNL obține scoruri confortabile, este dovada cea mai bună că s-a orientat bine încheind cartel electoral cu Vaida și partidul German.Lipsește câteva județe : Turda , Vaslui, Vlașca ș.a.

////////////////////////////////////

"Dimineața" / 24 dec.

▣ Alegeri petru Senat ,București

Total București	PNL	PNL-g	PNC	PP	T.pt.Ț	PNT
	14.594	1.872	603	362	4.813	5.378

[Comentar LD : vreau să surprind cazul Bucureștiului ,plecând de la premiza că era orașul cel mai " avizat" , cel mai " informat" din p.d.v.politic : sediile centrale ale partidelor ; parlamentul , guvernul și presa .

////////////////////////////////////

Pe locul IV , este PNL-g : 1.872 voturi .

Gh Brătianu are în București un scor mai mare decât la județe, dar , chiar așa , nu se justifică iluzia lui că ar putea devansa partidul liberal-trunchi .

////////////////////////////////////

"Parlamentul Românesc" / 31 dec.'37

▣ Senatorii aleși

Zelea I. Codreanu (G de F) ;prtp.I.Moța (G de F- Arad);M. Manoilescu (G de F- Arad)
dr N.Milea (Alba) gralSichitiu (PNT-Argeș) M.Velea (PNL- Baia)
E Racoviță (Bacău) dr.I.Bordea (PNL-Brașov) L.Bica
dr.Iuliu Moldovan (PNT) CEPetrescu (Bihor) M.Vasilii (Bihor)
Radu Portocală (PNL-Brăila) Virgil Popescu (PNL-Buzău) D.Lupescu (Buzău)
Gh.Chirilă (Botoșani) Buzdugan Ion (PNL-Bălți) Aurel Oancea (Constanța)
Șt.Fabius (PNL- Cluj) Roșca Pavel (Cluj) Forfotă (C.Lung)
Gral Tănăsescu (Cernăuți) Gh.Alecsievici (Cernăuți) ElemerGhiarfas (P.Mag.Ciuc)
Vasile Covată (Caliacra) T.Arnăutov (Cetatea Albă) S.Grasiev (Cetatea Albă)
Sofocles Cavalotis (Cahul) C.Stoicescu (Craș) I.Fira (Caraș)
E.Codreanu (Covurlui) P.Dragomirescu (Dâmbovița) T.Constantinescu (Dâmbovița)
Gh.Tomazian (Dorohoi) Popescu , Cezar Balaban , I,Marinescu , P.Economu (Dolj)
Tașcu Pucerea (PNL -Durostor) O.Pop (Făgăraș) I.M.Gele (PNL -Gorj)
V.Pană Buescu (Hotin) I.Bujoiu, Vlad Aurel, D.Fulop (PNL- Hunedoara)
I.Chirilov (Ismail) Niculescu, Otulescu, Cristodorescu (PNL - Ilfov)
N.Maxim , David Mihai (Iași) Marius Roșca (Ialomița)
Alex.Costin, Luca Brânză, Celebidache (Lăpușna-Chișinău) C.I.Petrescu (Muscel)
Petre Nistor , Grigire Tăușan (PNL -Mehedinți) D.Gafton , M.Căprucean (Mureș)
P.Condră (Maramureș) D.Nacu (Năsăud) M.Manoilescu (G de F -Neamț)
C.Stavarache (Olt) V.Andraș (Odorhei) Ispir V.Gh (PND ?-Putna)
Munteanu Râmnic, D.Sfetescu, Cristodorescu (Prahova) Pavel Cucuijna (PNL ? Orhei)
Marius Paschievici (Romanai) Alex.Zamfirescu (R.Sărat) I.Simionescu (Rădăuți)
V.Tăutu(Roman) Paul Benea (Satu Mare) D.Floașiu (Sibiu)

Gh.Fodoreanu , Iuliu Coroianu (PNȚ- Sălaj) Victor Motogna (PNL - Someș)
D.Iavorschi, Alex.Mihăilă (Soroca) V.Feneșiu , R.Ancușa (Severin)
dr.S.Farcaș (Storojineț) Ioan Jauca (PNL-Suceava) Romeo Vidrașcu (Tecuci)
A.Mutu (Târnava Mică) Fr.Konert (Pgerm.Târnava Mare)
A.Coman, N.Porumb , E.Keitter T.Catalină (Timiș) Șt.Nistor (Tulcea)
Georgescu -Bârlad (PNL- Tutova) Constantiescu , M.Preoteasa (Teleorman)
G-ral Rășcanu (Vaslui) G-ral Rădulescu, P.Nicolaeu(Vlașca)
GoguȘtefănescu (Vâlcea)
M.Berceanu, Dumitrescu , P.Frumuzache, C.Teodorescu (PNL , Capitală)
" *Parlamentul românesc* " / 31 dec.'37

▣ **Aleșii Consiliilor comunale și județene**

[LD : Habar nu am ce este cu această instituție. Sunt numai din PNL ? Sunt din partide diferite ?
Sunt pe lângă prefecti ? Sunt în Senat ?]

Ferdinand Pascu (Arad) ,	L.Dumitrescu (Bacău)	Petre Cazcu (Bălți)
Vasile Ciurea (Baia)	M.Zamfirescu (Buzău)	Ion Ionică (Brașov)
Șerban Răducanu (Brăila)	D.Fetcu (Botoșani)	Alex.Hașaș (Bihor)
C.Ignat (Covurlui)	Eug.Răducu (Caliacra)	D.Ghiroghiu (Constanța)
Eugen Dunca (Cluj)	I.Cristea (Ciuc)	Andrei Alexiu (Cet.Albă)
M.Hacman (Cernăuți)	C.Ardeleanu (C.Lung)	Remus Bălănescu (Dorohoi)
G.Anastasiu (Durostor)	I.Dimitriu (Dâmbovița)	Alex.Becherescu (Dolj)
Virgil Cherciu (Făgăraș)	D.Enciu (Fălciu)	B.Dumitrescu (Hotin)
M.Oprea (Hunedoara)	Al.Săndulescu (Ismail)	V.Gr.Iamandi (Iași)
NAMarinescu (Ialomița) ,	I.Blanc (Lăpușna)	M.Comăndășescu (Muscel)
R.Franasovici (Mehedinți)	E.Dunca (Maramureș)	C.Moldovanu (Mureș)
C.Scutărescu (Neamț)	Laur.Onea (Năsăud)	V.Cobjilă (Orhei)
V.Alimănișteanu (Olt)	N.Atanasiu (Prahova)	V.Vărgolici (Roman)
D.Coșereanu (R.Sărat)	E.Năstase (Rădăuți)	Tr.Cibianu (Severin)
VI.Cosmiuc (Suceava)	Aur.Morariu (Storojineț)	Andrei Gâlea (Sibiu)
N.Simionescu (Tutova)	V.Stanciu (Trei Scaune)	V.Radu (Tecuci)
Emil Folea (T.Mare)	N.Mința (T.Mică)	N.Niculescu (Teleorman)
A.Avramide (Tulcea)	Șt.Pop (Turda)	NPA Anastasiu (Vlașca)
Gh.Rășcanu (Valui)	I.Niculescu (Vâlcea)	

////////////////////////////////////

▣ **Senatori de drept**

Ion Nistor (PNL)	Alex.Lapedatu (PNL)	Vict.Antonescu (PNL)
dr.C.Angelescu (PNL)	M.Gh.Orleanu (PNL?)	N.N.Săveanu (PNL)
Ștefan C Ion (PNL)	Nic.N Botez ((PNL))	Vasile P.Sassu (PNL)
I.Th Florescu (PNL -3)	Leonte Moldovan (PNL)	I.Purcăreanu

////////////////////////////////////

▣ **Președinții Ad.Nat** de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia , care au declarat Unirea .

Ion Inculeț

Deputați și senatori PNL / dec.'37

Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 10 febr.'38

22.) Carol al II-lea ,Regele României, Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura *Scripta*, București, 1995, pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș . Prefață , I.Scurtu

Carol II / nov.-dec.'37

Doc.integral : [fișier Monarhie VI](#)

▣ [Legea înaintărilor în grad](#)

▣ [Moravuri și năravuri militare](#)

▣ [" Oamenii de încredere " ...](#)

▣ [Succesiunea ;](#)

[Tătăărăscu ; Opoziția ; Alegerile](#)

▣ [Formule de guvernare post -electorale](#)

"Două luni de zile în care am avut atâtea de făcut , atâtea dificultăți și probleme politice , încât mi-a fost imposibil de a continua de a-mi face zilnic însemnări .
Mă văd , deci, silit de a rezuma , de a face un comentariu general asupra evenimentelor din acest răstimp.

Fatalmente, vor fi mai puțin intime , dar vor reflecta mai clar evenimentele .

Pentru mine, fatalmente, cele de politică internă vor domina , și două evenimente vor avea importanță : cea militară ,rezumată în noua lege a înaintărilor [în grad] , și cea a terminării timpului de legislatură normală a liberalilor ,

prin cei patru ani de guvernare Tătăărăscu . [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Succesiunea ;**

[Tătăărăscu](#)

" Pe la sfârșitul lui noiembrie, s-a terminat legislatura [liberală] , prima care , de mulți ani, și-a îndeplinit termenul normal și legal de 4 ani .

Aceasta înseamnă că vor trebui făcute noi alegeri . Eu am fost foarte mulțumit de această guvernare a lui Tătăărăscu , în cursul căreia s-au făcut progrese.

[Opoziția](#)

" Bineînțeles , opoziția cere să vie altcineva. Opoziția, de fapt, sunt național-țărăniștii , cu Maniu , și Garda de Fier a lui Zelea Codreanu . [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Alegerile**

[LD : iată o confirmare fără echivoc a voinței regale în impunerea guvernului Tătăărăscu .

Călcând uzanțele constituționale , călcând voința șefului PNL, trecând peste uzura guvernării, și peste opoziția declanșată ; o dovadă în plus a acceptării lui Tătăărăscu de a se preta la aceste încălcări ; dar și o scoatere de sub eticheta de " camarilist" a lui Franasovici .]

" Mă hotărăsc deci să fac patriotic [sic !] lui Tătăărăscu să continue guvernarea și să facă alegerile .

Cu toată opoziția lui Dinu Brătianu și cu toate că erau considerente care pledau contra , că după 4 ani PNL era uzat , totuși a primit și, prin mijlocul lui decembrie , au loc alegeri .

S-a făcut înainte o remaniere , care l-a adus pe Franasovici la Ministerul de Interne.

Fostul subsecretar la Interne din timpul lui Ionel Brătianu și Duca, cunoștea meseria asta , dar și el era un partizan al retragerii de la guvern.

Am impresia că nu și-a dat prea mult silința , luând drept scuză ca alegerile să fie cinstite , și rezultatul a fost că Guvernul a fost învins !

Rezultatele procentuale au fost :

- Liberalii 35,9%
- Național-țărăniștii 20,4 %
- Garda de Fier.....15, 5 %
- Național-creștinii 9.1 %

Carol II / nov.-31dec.'37

▣ **Formule de guvernare post –electorale**

" Neatingând cele 40 % spre a putea avea majoritatea , opoziția nefiind dispusă să colaboreze , Tătărescu n-a putut continua cum am dorit și cum am crezut că ar fi bine.

[-----]

Carol II / 31 dec.'37

23.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37

[LD : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum Carol, prin interpușii săi - g-ralii Condeescu și Urdăreanu - a ajuns la formula guvernului Goga .

Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzacție - în cunoștință de cauză sau nu - făcând jocul scenariului ticluit de Carol. După Tătărescu ... Călinescu !
Călinescu părăsește partidul crezul, prietenii și își leagă , din acel moment, destinul - ca om și politician - de Carol II .]

Călinescu / 23 dec.'37

▣ **Mesaje , tratative, culise.**

" Văd pe generalul Condeescu și îi spun să transmită Rex că sânt același devotat Coroanei, nu din platitudine, ci din convingere .

La ora 3, Condeescu mă cheamă la el.

Găsesc pe Urdăreanu , care luase masa împreună cu Goga [între timp] plecat .

Urdăreanu îmi cere cuvântul de onoare asupra discrețiunii celor ce-mi va comunica .

Partidul N.T nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele ,

să știi că Regele se va lupta până la ultima limită. [-----]

Călinescu / 24, 25 , dec.'37

▣ **Tătărescu, Dinu Brătianu**

M-a chemat Dinu Brătianu , care m-a întrebat

ce avem de gând să gacem cu Garda de Fier?

E o greșeală politică ce am adus noi.

Răspund că Maniu e obligat să mergă alături . Spun lui Dinu Brătianu de ce nu ia guvernul el personal. Răspunde : < Acum la faliment ? Eu am fost de părere să plecăm >

Lungă întrevvedere cu Goga . Îmi spune că Tătărescu a fost chemat la rege ieri

și i-a spus că încercarea de a asigura prima majoritară ... inutilă .

Va trebui să se retragă . Tătărescu cere 3 zile și întreabă cine va veni .

Rex răspunde : < Nu știu încă ! > [-----]

Armd.Călinescu / 25 dec.'37

24.) " Parlamentul Românesc " : / succesiunea ; guvernul ; personalități / 31 dec.'37

Programul Guvernului Goga

N.Russu - Ardeleanu , Nu - mi vine să cred , 31 dec.'37

(Rev. " Parlamenul românesc " , an VIII , no. 255-258,31 dec.193, p. 1-2)

[LD : euforie prematură ; jubilară excesivă , având în vedere că PNC s-a situat la alegeri pe locul IV, întrunind doar 9 % din sufragii.

Sunt niște " *cronichete*" partizane , la o revistă la care existau condeie de toate culorile politice, inclusiv naționaliste.

Altfel , opiniile sunt cât se poate de superficiale : zeflemiste cu PNL și guvernul Tătărescu ; încurajatoare pentru PNC devenit , surprinzător " *guvernamental*" ;

consolatoare pentru Garda de Fier ; și , pentru ca să nu se supere nimeni ...

cu asigurarea optimistă că democrația românească va să vină ! .]

LD : Apropo de "curente" , o banală socoteală aritmetică , spulberă afirmațiile cronicarilor :
I. Peste 60% curent democratic ; peste 7 % minorități ; doar 24,73 % curent naționalist !
II . Ca procentaj (35,92%) , pe locul I s-a aflat PNL (nu PNȚ) ,
întrunind cu peste 10 procente mai mult , decât curentul naționalist !

Revista / 31 dec.'37

▣ Căderea guvenului liberal = victoria votului universal .

▣ Greșala lui Tătărescu ; delicateța lui Dinu Brătianu

[LD : euforie prematură ; jubilarie excesivă , având în vedere că PNC s-a situat la alegeri pe locul IV , întrunind doar 9 % din sufragii.

Este o " *cronichetă*" partizană , la revistă găsindu-se , este adevărat , condeie veterane naționaliste. Altfel , analiza ... cât se poate de superficială și zeflemistă.]

Greșala culminantă a "premierului" care s-a scufundat în neguri din care anevoie se va mai ivi , a fost , desigur , formarea guvernului cu " *baza lărgită* " .
Pedepsa a fost grea , dar pe deplin meritată , mai ales după gestul provocător de la radio .
Și singurul act politic al d-lui Dinu Brătianu , șeful drăguș și delicat , aproape imaterializat ,
al d-lui Tătărescu , a fost acela de a fi recomandat factorului constituțional pe altcineva decât locotenentul său Guță .

Țara întreagă a urmărit , cu atenție excepțională , criza de guvern liberal ,
și a dezaprobat cu brutalitate combinația hibridă la care s-a pretat cei ce erau gata la orice .

Felul istoric în care a fost răsturnat al doilea guvern Tătărescu ,
rămâne ca un titlu de glorie pentru votul universal românesc

și ca o mare nădejde în viitorul țării noastre .

Atunci când conștiința alegătorilor în număr de peste 3 milioane , se afirmă cu atâta hotărâre împotriva unui guvern , care netăgăduit invoca și argumente valabile și care avea atâtea multe și tari argumente în favoarea sa , de calitate inavuabilă ,
orice om trebuie să-și scoată pălăria și să se închine până la pământ în fața verdictului Națiunii .

Cu greu și cu durere s-a închinat și a plecat d. Guță Tătărescu .

Era așa de bine ca prim-ministru ! Și ce frumos știa să discurseze . Da , sau nu " ?

* * *

Guv.Goga / 31 dec.'37

25.) **Al.Vaida Voevod, Memorii , / *Retrospectivă interbelică* / [1945 ?]**

Vol.III, Editura Dacia, 1997, p. 157- 160 - ș.a.)

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ **Camarila ?!**

" Camarila ? D-na Lupescu ? Se poate că vor fi fost unele persoane care se bucurau de un credit prea mare la Rege. Dar de câte ori am fost la guvern, fie ca ministru ,
fie ca prim -ministru , nu am avut de pățimit din cauză de intrigi ,

decât din partea unor colegi miniștri , care intenționat informau greșit pe Rege .

" Îndată ce simțeam că Regele are vreo nedumerire , lămuram situația prin sinceritate ,
ba - în limitele permise - chiar și cu brutalitate [-----]

Vaida / retro '37

▣ **Guvern de coaliție ?**

▣ **Soluția Goga + grup PNȚ**

" Cum . În prealabil , alegerile s-au poticnit tocmai de prima de 40 % lăsată partidului său

de către Ionel I.C.Brătianu , momentul nu admitea soluții rezonabile.
Guvern de coaliție ? Liberalii, în cartel cu " Frontul Românesc " , nu întruniseră majoritatea , datorită candidaților " diniști " , capete de liste , și a conducerii campaniei electorale de către Franasovici . De altă parte , datorită mașinilor de calculat , al căror rezultat nu putea fi modificat în favorul celor 40 % , acesta rămase în suferință . [-----]
Vaida / 1945 , retro' 37

▣ Pactul Maniu -Codreanu

▣ Cartelul Vaida -Tătărăscu

" Cu Căpitanul m-am întâlnit ultima dată în preajma alegerilor conduse de Tătărăscu (de fapt de Franasovici) .Mă interesa să aflu autentic dacă face înțelegerea cu Maniu și Gh.Brătianu . Dânsul mi-a confirmat că - chiar de la întâlnirea noastră - va pleca la Maniu spre a încheia nu un pact electoral , ci o înțelegere de ajutor reciproc ,
contra ingerințelor electorale.

" Astfel m-am văzut constrâns să închei și eu , pentru Frontul Românesc, cartelul cu liberalii .

Rezultatul l-a compromis nedibăcia lui Franasovici , acesta admitând - încrezuți cum erau ai lui Dinu ! - ca bătrânii să fie pre copleșitor capete de liste , obișnuiți să primească mandatele de-a gata , fără trudă , prin matrapazlăcurile administrației , jandarmeriei și cu ajutorul fondurilor , firește , în numele naționalismului constituțional , democra

Al.Vaida / 1945 ? / retro ' dec.'37 - ian.'38

26.) Reunificarea PNL , fuziunea PNL-g cu PNL , 9 - 17 ian.38

(BCS , Fond St.Georges, pachet CCII , dsr.nr 2 ; pach. XX, ds. 269)

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , convorbiri telefonice interceptate , dosar nr 33 / 1938) ;

(" Univesul " , 13 ian.'38)

Doc.integrale : fișier PNL- XII

[LD : Dacă toată această vânzoleală la liberali , în ceasul al 13-lea ...ar fi avut un efect redutabil, ea ar fi însemnat ceva . A rămas un episod oarecare , fără urmări.

Și așa , nu știu cât a fost o înțelegere de " familie" , a celor doi Brătieni , pentru că despre sinceritatea lui Tătărăscu nu poate fi vorba.

"Ceasul regal " își urma tic-tacul , împingând partidele în jocuri inutile și penibile]

▣ Circularele lui Dinu Brătianu : scrisoarea lui George Brătianu ; fuziunea liberalilor ;

▣ Deleg.Permanentă PNL : votarea în unanimitate

▣ Sfatul președ. județeni / Declarații Dinu Brătianu, Gh.Tătărăscu (reales secretar general)

▣ Disfuncționalități în organizații și între lideri

▣ Pregătirea campaniei electorale

Gh.Brătianu , Declarații , 31 dec.'37 - Fișier PNL-g - III

(rev." Parlamentul Românesc " , an VIII , nr . 255-258, 31 dec.'37)

" După 7 ani , am înfruntat în opoziție a patra alegere generală .

Am fost și de rândul acesta obiectivul principal a unei sistematice acțiuni de destrămare și desființare politică . Mandatele ce le-am obținut capătă deci , în aceste împrejurări , o valoare cu atât mai mare .

) : " Rezultatul alegerilor dovedește , pe de altă parte , o independență de judecată a opiniei publice , o reacțiune împotriva combinațiilor artificiale ,

care rămâne un îndreptar esențial în îndrumarea viitoare a vieții noastre publice .

Înțelegerea acestei stări de spirit a dus la pactul de neagresiune din timpul alegerilor , și pactul a trântit guvernul . [-----]

ritmul ce l-a deschis în viața țării prăbușirea guvernului Tătărăscu ,

nu va fi oprit de incidente de genul ultimei crize de guvern.

" Pentru a soluționa gravele probleme ce ne stau în față , nu mai ajung combinațiile , oricât de ingenioase ori de absurde ar fi ele . [-----]

▣ Circularele lui Dinu Brătianu / 10 ian.'38

(BCS , Fond St.Georges, pachet CCII , dsr.nr 2)
/ În ședința din 10 ian.a.c. , Delegația Permanentă a PNL a luat în cercetare cererea lui Gh.Brătianu , hotărând în unanimitate reîntregirea PNL
/ Convocare a Sfatului președinților organizațiilor județene , la 17 ian. a.c. la clubul central din Calea Victoriei .
Vă rugăm să luați contact , în județul dvs , cu conducătorii georgiști , pentru a restabili raporturi de încredere și strânsă pretenie .

▣ Scrisoarea lui Gh.Brătianu / 9 ian.'38

Întregirea forțelor liberale era dorită de mult. Când un guvern se constituie din fugari , noi ne unim. [misiunea istorică a PNL ; meritele PNL ; laudă pe președ. Dinu Brătianu]
" Avem de apărut , în afară , granițele în cari România s-a încheșat acum două decenii ; avem de păstrat integritatea și independența țării , în relațiile ei cu statele prietene ori rivale ; avem de constituit , înăuntru , elitele culturii și muncii ; avem de construit un instrument de guvernare puternic și unitar ; avem de păstrat Coroanei -reazimul unor sfinctici credincioși . "
[mulțumește georgiștilor pentru cei 7 ani de dizidență]
" Noi nu vom fi o bisericuță în biserica mare a credinței naționale liberale "

▣ Sfatul președ. județeni / 17 ian.'38

(BCS , Fond St.Georges, pach. XX, ds. 269)
Și în trecut în PNL au mai fost rupturi (I.Brătianu - D.Sturdza)
Dinu Brătianu /
După guvernarea de 4 ani , există un curent pentru reîntregire . Gh.Brătianu a propus reîntregirea fără condiții , pentru a întări PNL .
O atare propunere , nu putea fi respinsă. Trebuie să înceapă o colaborare frățească .
Și Gh.Tătărăscu a cerut chemarea lui Gh.Brătianu în PNL .
Trebuie să dispară "bisericuțele" , să dispară neînțelegerile.
Suntem într-un moment grav al situației internaționale
Se creează noi regimuri bazate pe noi formule.
" Voința unui om caută să se substituie și să înlocuiască pe aceea a națiunii .
" Și la noi caută să se introducă atari concepții , inspirate de regimuri străine "
Gh.Tătărăscu /
" Când alții se destramă , noi ne unim . Când alții se desbină , noi ne întregim . "
Suntem astăzi partid de opoziție , dar suntem puternici .

▣ Dinu Brătianu - Gh.Brătianu - Gh.Tătărăscu

(" Univesul " , 13 ian.'38)
Întâlniri -vizite - declarații .
/ Gh-Brătianu - declarația pentru unitatea PNL
/ Gh.Tătărăscu : și-a reluat funcția de secretar g-ral al PNȚ (deținută 4 anide Bébé Brătianu)

▣ Interceptări telefonice 10 - 25 ian .'38

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar nr 33 / 1938)
Montero (București) - Agenția Sud -Est (Paris) / 11 ian.
- București : O informație valoroasă . Delegația Permanentă a Partidului Liberal , prezidată de dl C.Brătianu , s-a reunit aseară [9 ian.] .
Reîntregirea PNL este un fapt împlinit . Gh.Brătianu și gruparea sa au revenit în PNL .
PNL va lua o atitudine fermă contra guvernului Goga .
a cărui politică este considerată periculoasă pentru țară și pentru străinătate .

- # București - Paris -Opera (**NNSăveanu?**) / 12 ian.
- București : Dinu Brătianu a citit scrisoarea lui Gh.Brătianu în comitetul PNL . Scrisoarea exprimă dorința lui de a se uni cu partidul, în situația actuală .
Tătăărăscu n-a vrut , dar s-a hotărât fuziunea , s-a dat un comunicat și e mare bucurie .
Vom vedea de acum când și cum va fi reorganizarea .
-
- # București - dra Averescu / 12 ian.
- Bucur.: Ieri s-a făcut fuziunea PNL.George nu mai este șef , a rămas doar Dinu .
 - dra A : Am auzit că Argetoianu a fuzionat cu Goga .
 - Bucur.: Nu cred .Zvonuri .
 - dra A : Am auzit că sunt mari neînțelegeri între Goga și Cuza .
-
- # PNL (București) - NNSăveanu (Paris) / 13 ian.
- Bucur.: Luni, 17 ian. vor fi convocați toți șefii de organizație pentru a se analiza și a se lua măsuri . Giurăscu va fi numit la Putna [Focșani]
Se schimbă șefii de organizație .Trebuie să vii .
 - Paris : Nu primesc **dacă** îl pune pe Giurăscu peste mine . Spune-i lui Tătăărăscu să-i comunice lui Dinu că nu-l vreau pe Giurăscu peste mine . etc etc ...
-
- # C.Moldoveanu (Bucur.) - Președ.(Paris, Dinu ?) / 24 ian.
- Paris : Spune-i lui **lamandi** să mă cheme la telefon
 - Bucur.: La noi se retrag **Bejan** și **Gheață** . **Săveanu** și-a dat demisia din cauza fuziunii cu georgiștii . Cu " tineretul liberal" nu se face reîntregirea până nu veniți dvs .
La "*tineret*" , Tătăărăscu va face lucruri mari . Când veniți, d-le președinte ?
 - Paris : Sunt la tratament . Dacă alegerile sunt pe 15 mart, voi veni pe 10-12 febr....
Să aibă grijă de liste lamndi, așa cum l-am spus ...
-
- # Mircea Cancicov (Bacău) - București / 25 ian.
- Sunt satisfăcut de felul cum se desfășoară pregătirile pentru depunerea candidaturilor .
Sunt frământări, dar totul va fi bine.
-
- Reîntregirea PNL / 9 -10- ian.'38

27.) Armd.Călinescu , Însemnări 10, 12 , 13 ian.'38

- [LD : Din păcate, nu avem multe documente și mărturii privind această scurtă și frământată guvernare .Din mărturiile lui Carol, aceste pagini au fost rupte ! ;
din mărturiile lui Tătăărăscu , evenimentele din perioada dec.'37 - 1940 lipsesc ,
doar fotografiile reproduse îl arată pe Tătăărăscu la 11 ian.'38
cu Dinu Brătianu și Gh.Brătianu , la reîntregirea PNL !
(Poate greșesc , dar cred că este o omisiune operată de îngrijitorii ediției !)
lui Goga i se apropia moartea, și , ocupat cu guvernarea, nu și-o fi scris jurnal ! .
Așa se face că apelez atât de des la Călinescu .
Dacă ar fi să dăm crezare lui Călinescu, Urdăreanu era veriga de legătură cu Palatul ,
iar Călinescu se afla în plin efort - ambițios , subiectiv și oportunist efort ! -
de a capta bunăvoința regală prin scenarii și manipulări ,
conforme cu năzuința lui Carol de a se debarasa de povara partidelor .]
- 10 ian. Lungă convorbire cu Urdăreanu . Îmi spune că am căpătat încrederea regelui [-----]
Îi spun că situația guvernului nu e tocmai bună :
- [-----]
6. prin concentrarea liberală și eventuala acțiune comună cu n.-ț [**național -țărăniști**]
se slăbește poziția noastră . [-----]
- 13.ian. Consiliu economic, sub președinția Rex. [-----]
- După consiliu, r. m-a reținut 30 minute . Am discutat asupra situației .
Mi-a spus că are scrupule în privința dizolvării parlamentului , înainte de întrunire
Îi răspund că nu putem merge pe terenul lui Maniu . [LD : linia constituțională]

[-----]

Seara , Urdăreanu îmi spune că a lucrat pentru calmarea Gărzii de Fier .
Crede că e bine să facem și noi întregirea cu Vaida , înainte de alegeri .

Spune că Rex mă va chema în audiență împreună cu Goga.

Goga, nițel îngrijorat , adusese la palat decretul de dizolvare [a parlamentului] .

Rex nu l-a semnat

14. ian. Rădulescu -Mehedinți [ministr.Justiție] a adus la audiență decretul de dizolvare .

Rex nu l-a semnat [-----] Rex l-a întrebat dacă nu s-ar putea obține

încrederea majorității liberale în Cameră ! [-----]

/ Liberalii s-au întregit [la 11 ian.] Tătărescu pare încercuit .

/ Maniu ar încerca o manevră cu Dinu Brătianu

Armd.Călinescu / 13- 14.ian.'38

Guvern Oct.Goga . Alegerile Anunțate pentru 4-6 mart.'38

28.) CIC Brătianu, Gh.Tătărescu, campania electorală , 21 - 30 ian.'38

(BCS , Fd St.Georges, pachet CCII, ds. 2 ; pach. XVIII , dosar 4 și 5)

▣ Circulară / 21 ian.'38

DI.CIC Brătianu vă atrage atenția că dizolvarea Parlamenului și convocarea corpului electoral pentru noile alegeri , poate surveni dintr-un moment în altul .

Să luați măsuri imediate pentru noile propuneri , și locurile I sau II pe liste .

Să se colaboreze cu georgiștii .Candidaturile să fie depuse până la 27 ian.

" Reîntregirea " cu georgiștii se poate amâna până după alegeri .

▣ Liste cu propuneri de candidați , pe județe .

Printre ei : CICBrătianu , Gh.Tătărescu , George Brătianu, CCGiurescu , M.Cancicov, Atta Constantiescu , I.Pillat , Angele matei (șvab) , Dtru luca PNL / 21-30 mart.'38

29.) PNL - PNT - alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie

/ Dinu Brătianu : întâliri, eventual alianță , denunță Garda de Fier /

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 890... 957 ș.a, ș.a.)

AISISP , fond V ,dosar 224, 226 , [arhiva Siguranței] , Corpul detectivilor)

(BCS , fond St. Georges , pachet CCII , dosar 2 / 1938)

[LD : Sunt ultimele zile dinainte de lovitura de stat . Viața politică a României este paralelă și retrasă în culise . Zvonurile sporesc și sunt în mare circulație .

Încă se fac și se desfac acorduri electorale.La întruniri , se încrușișează săgețile unor mesaje agresive . " Gărzi " de toate culorile zădărnicesc depunerile de candidaturi ale adversarilor.

Jandarmi și polițiști se amestecă să facă ordine : ciocnirile , bătăile , arestările sunt la ordinea zilei . Maniu și Brătianu , par gata să se apropie .

Codreanu încă mai speră să cucerească alegerile, deci puterea .

Goga - primul ministru ! - crede că trebuie să guverneze , să facă alegeri , să facă față situației .

Regele este foarte ocupat : la Palat , probabil este un dute -vino neconținut .

Eu trebuie să reconstitui câteva zile de istorie românească din ele !]

////////////////////////////////////

Maffie (Bucur.) - Paris (presă) / 7 febr.'38
(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004
Dat din ele în cartea " România în vâltoarea...)

C.Brătianu (Șeful PNL) și Iuliu Maniu (șeful PNȚ) , au făcut declarații
cu scopul de a lămuri opinia publică asupra pericolelor pe care Garda de Fier
le reprezintă pentru țară .

În interviul acordat " Viitorului " , C.Brătianu a reamintit
principalele acte de terorism imputate Gărzii de Fier ,
și caracterul demagogic al propagandei sale .
Toți foștii comuniști se află în această organizație , care se forțează să convingă masele
că vor face mari relzări dacă vor veni la putere .
Brătianu face apoi procesul politicii externe preconizate de Garda de Fier
- alianța cu Germania și Italia - și arată că un succes al acesteia
ar însemna pierderea independenței României .

Iuliu Maniu , în discursul ținut în fața tineretului țărănesc , a insistat asupra caracterului teribil
al viitoarelor alegeri , asupra luptei ideologice care stă la baza confruntării :
o ideologie totalitară - în seamă sclavia .

În alegerile trecute PNȚ a făcut acord cu Garda de Fier pentru a răsturna guvernul PNL .
Acordul cu Garda de Fier a căzut . PNȚ condamnă politica germanofilă a Gărzii de Fier .

////////////////////////////////////
București -Turnu Severin [doi țărăniști ? doi legionari ?] / 7 febr.'38
(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004)

- B.: Dragă Cornel , am să-ți dau vești contra Gărzii de Fier .
Cred că ne așteaptă surpriza Maniu -Brătianu .
- T.S. : Ar fi frumos ...
- B.: Am auzit că azi Maniu a mâncat cu Brătianu .
Maniu dă concursul liberalilor , ca Garda să nu vie la putere .

////////////////////////////////////

CIC.Brătianu, Gh.Tătărescu / 9 febr.'38

▣ **Circulară**

[LD : O zi înainte de lovitură . Mă întreb doar atât : oare Tătărescu nu era la curent
cu ce se pregătea la Plat ? Nu cred. Și dacă da, ce fel de om a fost ?!]

Vă punem în gardă împotriva zvonurilor de amânare a alegerilor ,
care nu au nici un temei , ci sunt numai derutante .

Continuăm acțiunea electorală .

▣ **Invitație**

Dinu Brătianu invită pentru o consfătuire , acasă la el (Dorobanți, nr.16) ,
pentru 16 februarie .

////////////////////////////////////

PNL - PNȚ / 1-9 febr.'38

**30.) Armand Călinescu , Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9
febr. '38**

[LD : Fără nici o îndoială , cei 4 oameni politici care au pus la punct
în forma finală , lovitura de stat :Carol, Tătărescu, Călinescu ,Urdăreanu .

Numită chiar așa , de către Călinescu , hotărînd :
guvern , administrație locală , proclamație regală , stare de asediu , dizolvarea partidelor .
Ce este de comutat , ca nuanță , la acest episod secret , consumat în taina casei regale ?
Visul nutrit de Carol , încă din 1930 , la venirea în țară și urcarea pe tron ?

Evoluția și jocul dublu făcut de Tătărescu , devenit prim-sfetnic , după moartea lui Duca ?

Ambiția lui Călinescu de a deveni favorit regal , în bălbăiala politică din toamna 1937 ?

Pericolul iminent al unei lovituri dată de Gardă , de Codreanu ?

Adversitatea și dușmănia , fără preget , dintre PNT-PNL , cele două partide democratice ?

Maniu ? Iorga ? Vaida ? Brătienii ? Cine și cum a fracturat clasa politică românească de s-a ajuns la dictatură ? La aceste întrebări , categoric nu există un singur răspuns .]

Armand Călinescu / 6- 9 febr.38

▣ Liderii de partide : Maniu - Brătianu

[LD : alt moment cu semnificație paralelă. Fiecare cu " adevărul " său .

Al cui adevăr era mai ... patriotic , mai bun , mai legitim ? Care este doza de subiectivism ?

Putea trece Carol peste ostilitatea și acțiunea anti-carlistă a lui Maniu ?

Putea Tătăreanu , țintă predilectă a național-țărăniștilor în ultimii 4 ani , să dorească colaborarea cu ei ?

Era , oare , numai exclusivă vină a lui Carol că reușise să-i învrăjbească și să-i arunce în direcții atât de adverse ? Și , oare , aceste adversități , acumulate , erau de natură politică , doctrinară ? sau țineau de natura general - umană ? sau reflectau un mental specific românesc ?]

Urdăreanu îl informează că Maniu a depus un *Memoriu* contra Gărzii

și că Dinu Brătianu a cerut audiență la Rege în aceeași chestiune.

"Înțeleg că deja se pregătește altă formă de guvern.

Extraordinară mobilitate ! Unde vor ajunge pe această cale ? "

[-----]

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern .

[-----]

Discutând apoi cu mine , îmi spune planul .

Un guvern sub președinția patriarhului , cu toți foștii primi-miniștrii [deci și Tătăreanu] , fără portofolii. Apoi ... Inculeț , Cancicov etc .

S-ar face un *Consiliu de Coroană* , s-ar da o proclamație către țară și s-ar pune în vacanță partidele .

Armand Călinescu / 9 febr.38

▣ Regele , Tătăreanu , Călinescu , Urdăreanu : planul loviturii de stat

[LD : Fără nici un echivoc , fără îndoială , cei 4 oameni politici care au pus la punct , în forma finală , *lovitura de stat* .]

Sunt chemat , la ora 3,15 , de Urdăreanu . Mă introduce la rege , în locuința din dosul palatului , deși eram în vestiar . Găsesc pe Rex cu Tătăreanu . Acesta spune imediat :

< *Regret că nu am avut un om ca Armand Călinescu ca colaborator . Aș fi fost fericit* . >

Rex spune : < *Pe d-ta , d-le Tătăreanu , mă bizui în comitetul de patronaj , iar pe Călinescu mă bizui în guvern* . >

Trecem în altă cameră și ne așezăm în jurul unei mese :

Rex în cap , Tătăreanu la dreapta , eu la stânga și lângă mine Urdăreanu .

Examinăm problema loviturii de stat .

Guvern compus din *Comitet de patronaj* (foști prim-miniștri) , cu patriarhul președinte , apoi : titular eu , la Interne , Micescu , g-ral Antonescu , Victor Iamanadi , Cancicov , Savu , Cămărășescu , Voicu Nițescu , Andrei Rădulescu , g-ral Florescu ...

Administrația luată de coloniei , în județ .

Proclamația rex , apoi stare de asediu , dizolvarea partidelor .

Dezbateri până la ora 6 , 30 , stabilind programul pentru ziua de 10 .

Armand Călinescu / 1- 9 febr.'38